

ŠKOLA ZÁKLAD ŽIVOTA

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

Datum vydání:

Obsah

1.	Identifikační údaje	3
2.	Charakteristika školy	4
2.1	Úplnost a velikost školy	4
2.2	Umístění školy	4
2.3	Podmínky školy	4
2.4	Charakteristika pedagogického sboru	5
2.5	Dlouhodobé projekty	5
2.6	Formy spolupráce se zákonnými zástupci a dalšími speciálními partnery	5
3.	Charakteristika ŠVP	6
3.1	Zaměření školy	6
3.2	Výchovné a vzdělávací strategie	7
3.3	Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	9
3.4	Zabezpečení žáků nadaných a mimořádně nadaných	10
3.5	Začlenění průřezových témat	11
3.6	Standardy pro základní vzdělávání	14
4.	Učební plán	15
4.1	Tabulace učebního plánu	15
4.2	Poznámky k učebnímu plánu	17
5.	Učební osnovy	18
5.1	Jazyk a jazyková komunikace	18
5.1.1	Český jazyk	18
5.1.2	Anglický jazyk	44
5.1.3	Další cizí jazyk - Německý jazyk	54
5.2	Matematika a její aplikace	61
5.2.1	Matematika	61
5.3	Informatika	79
5.3.1	Informatika	79
5.4	Člověk a jeho svět	89
5.4.1	Prvouka	89
5.4.2	Vlastivěda	98
5.4.3	Přírodověda	103
5.5	Člověk a společnost	108
5.5.1	Dějepis	108
5.5.2	Výchova k občanství a ke zdraví	115

<u>5.6 Člověk a příroda</u>	<u>128</u>
5.6.1 Fyzika	128
5.6.2 Chemie	133
5.6.3 Přírodopis	137
5.6.4 Zeměpis	146
<u>5.7 Umění a kultura</u>	<u>155</u>
5.7.1 Hudební výchova	155
5.7.2 Výtvarná výchova	164
<u>5.8 Člověk a zdraví</u>	<u>170</u>
5.8.1 Tělesná výchova	170
<u>5.9 Člověk a svět práce</u>	<u>182</u>
5.9.1 Pracovní činnosti	182
6. Hodnocení	191
6.1 Obecné zásady a pravidla hodnocení a sebehodnocení žáků	191
6.2 Základní kritéria hodnocení, formy a metody ověřování vědomostí	191
6.3 Způsoby hodnocení na 1. a 2. stupni	192
6.4 Kritéria hodnocení žáků se specifickými vzdělávacími potřebami	196
6.5 Kritéria hodnocení chování	197
6.6 Kritéria hodnocení a klasifikace na vysvědčení	198

1. Identifikační údaje

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Škola základ života“

č. j. ZSDB/328/2021

Název školy: Základní škola a mateřská škola Dolní Beřkovice, příspěvková organizace

adresa školy: Nádražní 250, Dolní Beřkovice, 277 01
ředitelka školy: Mgr. Kateřina Doktorová
koordinátor ŠVP: Mgr. Veronika Ludvíková

Kontakty:

telefon:	+ 420 315 692 010	IČO:	71009892
mobil:		DIČ:	CZ71009892
email:	skola@zsdolniberkovice.cz	IZO:	102274851
web:	www.zsdolniberkovice.cz	REDIZO:	600047628

Místa poskytovaného vzdělávání:

Nádražní 250, 277 01 Dolní Beřkovice
Náměstí Míru 107, 277 01 Dolní Beřkovice

Zřizovatel: Obec Dolní Beřkovice
adresa: Obecní úřad, Klášterní 110
277 01 Dolní Beřkovice, okres Mělník
kontakty: tel. 315 692 034
IČO: 002236798

Platnost dokumentu:

ŠVP byl projednán školskou radou dne 25. 8. 2021. Platnost dokumentu od 1. 9. 2021.

Tímto dnem zároveň končí platnost ŠVP, který byl v platnosti od 27. 9. 2018.

podpis ředitelky

razítko školy

2. Charakteristika školy

2.1 Úplnost a velikost školy

Základní škola a mateřská škola Dolní Beřkovice, příspěvková organizace, vznikla jako právní subjekt 1. 1. 2003, jejíž činností byla pouze základní škola. Od 1. 1. 2019 došlo ke sloučení s Mateřskou školou Dolní Beřkovice, okres Mělník a od 1. 1. 2020 ke sloučení se Školní jídelnou Dolní Beřkovice, okres Mělník. Jedná se o úplnou základní školu s 1. – 9. postupným ročníkem. Celková kapacita školy je 300 žáků. Do školy dochází především žáci z Dolních Beřkovic, Vliněvsi a přilehlých spádových obcí Cítov, Horní Počaply a Křivenice.

2.2 Umístění školy

Základní škola má dvě budovy. Budova I. stupně je jednopatrová, oplocená a stojí na levém břehu Labe. Od hlavní budovy je vzdálená cca 500 m. Nachází se v ulici Náměstí Míru, č. p. 107. Budova II. stupně je též jednopatrová a je umístěna v blízkosti komunikace v ulici Nádražní. Od komunikace ji dělí oplocená upravená zahrada. V blízkosti školy je autobusová zastávka a vlakové nádraží.

2.3 Podmínky školy

První stupeň (1. – 4. třída) - Náměstí Míru 107, 277 010 Dolní Beřkovice

Budova je zrekonstruovaná, má kapacitu 100 žáků. Vyučování probíhá ve čtyřech kmenových učebnách. V přízemí jsou dvě učebny, šatny pro děti, sklad učebnic a sociální zařízení. V prvním patře je sborovna, kabinet s pomůckami a dvě třídy. V areálu školy jsou též prostory pro školní družinu, venkovní hřiště s umělou trávou a dřevěné herní prvky.

Pátá třída a druhý stupeň (6. – 9. třída) - Nádražní 250, 277 01 Dolní Beřkovice

Budova má kapacitu 200 žáků. V jednotlivých učebnách jsou umístěny rekuperační jednotky. Výuka probíhá v osmi kmenových třídách. V přízemí jsou dvě učebny, kuchyňka, kancelář ekonomky školy, sborovna, ředitelna, kabinet, kancelář zástupce ředitele a sociální zařízení. V prostorné hale žáci mohou využívat v době přestávek křesílka a lavičky a sledovat důležité informace a spoty na interaktivní nástěnce. V suterénu jsou umístěny šatny, kde má každý žák svou uzamykatelnou skříňku. Dále je zde kabinet školníka, denní místnost pro uklízečky a dílna keramiky. V patře školy je 6 kmenových učeben, víceúčelová místnost s knihovnou, spisovna, sklad učebnic a kabinet.

Budova je propojena chodbou s přístavbou, kde se nachází velká tělocvična se šatnami a sociálním zařízením. V patře přístavby jsou odborné učebny přírodních věd, jazyků a informatiky a několik kabinetů. Všechny učebny jsou vybaveny dataprojektory. Ve škole je rozvedena internetová síť, včetně Wi-Fi. Každý z pedagogických pracovníků má k dispozici školní notebook.

V areálu školy je budova dílen, víceúčelové hřiště, doskočiště pro skok daleký, prostor pro vrh koulí, běžecký ovál v délce 200 m a workoutové hřiště.

Škola nabízí mnoho aktivit pro vyplnění volného času žáků všech věkových kategorií.

Škola se věnuje integraci žáků se specifickými poruchami učení a chování. Žáci se vzdělávají dle potřeby podle plánu pedagogické podpory či individuálního plánu.

Žáci prvního stupně mají možnost navštěvovat školní družinu na Náměstí Míru 107, 277 01 Dolní Beřkovice, která má kapacitu 60 žáků, rozdělených do dvou oddělení.

Stravování je zajištěno ve školní jídelně, č. p. 333, 277 01 Dolní Beřkovice, s kapacitou 600 strávníků. Pro žáky prvního stupně je určena školní jídelna - výdejna v prostorách prvního stupně.

2.4 Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor je tvořen: ředitelkou školy, zástupkyní ředitelky, učiteli I. a II. stupně. Dále pak provozními zaměstnanci, kterými jsou: školník, uklízečky a ekonomka školy. Ve škole pracují také: asistenti pedagoga, poradce pro volbu povolání, výchovný poradce a školní metodik prevence.

Členové pedagogického sboru směřují k otevřené komunikaci se všemi účastníky výchovně vzdělávacího procesu – žáky, jejich zákonnými zástupci i širší veřejností. Základním cílem činnosti pedagogů školy je plánovitě a systematické rozvíjení klíčových kompetencí žáků. K tomu využívají širokou škálu vzdělávacích strategií, metod a organizačních forem. K tomuto směřuje také další vzdělávání pedagogických pracovníků. Je plánováno na základě vyhodnocování potřeb školy a profesního zájmu pedagogů. Pedagogičtí pracovníci školy se řídí Etickým kodexem pedagogického pracovníka.

2.5 Dlouhodobé projekty

Obsah vzdělávacího procesu ročníků i celé školy spoluvytvářejí školní projekty. Bývají ročníkové (krátkodobé, celoroční), meziročníkové a celoškolní. Příprava, realizace, výstupy a evaluace projektů zvyšují efektivitu vyučovacího procesu. Projekty motivují žáky a podporují spolupráci žáků i pedagogů.

Pořádáme ozdravné nebo sportovně zaměřené pobyty převážně v Čechách, každoročně i kulturně – historické a zeměpisné exkurze. Třídní kolektivy vyjíždějí pravidelně na lyžařské kurzy, ozdravné pobyty, školní výlety a snaží se pracovat na projektech zaměřených na budování kolektivu, týmu a respektování druhých. Škola příležitostně pořádá turnaje a sportovní dny se spřátelenými školami.

2.6 Formy spolupráce se zákonnými zástupci a dalšími speciálními partnery

Spolupráce se zákonnými zástupci žáků se neustále rozvíjí. O činnosti školy jsou informováni prostřednictvím pravidelných třídních schůzek či formou konzultačních hodin. Práci školy je možné sledovat na webových i facebookových stránkách školy. Škola pravidelně pořádá Den otevřených dveří.

Školská rada zasedá nejméně 2x ročně, k projednání školních dokumentů a fungování školy.

Ředitel školy aktuálně řeší problémy a požadavky školy se zřizovatelem školy. Žáci se podílejí na řízení školy zejména prostřednictvím školního parlamentu, kde dávají podněty a připomínky k životu a organizaci školy, navrhují a sami organizují své vlastní projekty a soutěže.

3. Charakteristika ŠVP

3.1 Zaměření školy

Pedagogický záměr našeho školního vzdělávacího programu je vyjádřen především v pojetí jeho obecných cílů. Náš program je školním vzdělávacím programem, který respektuje žáky jako osobnosti s různými vlastnostmi a schopnostmi. Jde nám tedy především o rozvoj osobnosti, která svými úspěchy, ale i neúspěchy, chápe, ujasňuje si, jak si se sebou a svým životem co nejlépe poradit, jakým směrem se v životě dát a proč.

Absolvent Základní školy by měl:

- být vybaven souborem vědomostí, dovedností, postojů a hodnot potřebných pro svůj osobní rozvoj a schopností adaptovat se na měnící se vztahy v pracovním a společenském procesu i v celoevropském kontextu
- zvládnout základní kompetence dané učebním plánem této školy tak, aby dovedl vhodně reagovat v běžných denních činnostech
- získat nejen vědomosti, ale především praktické dovednosti potřebné jak pro budoucí studium na školách, tak i pro zaměstnání
- zvládnout základní techniky práce s textem, s informačními a komunikačními technologiemi a médii
- umět analyzovat společenské jevy a zaujímat uvážlivé postoje
- běžně pracovat s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádět věci do souvislosti, poznatky z různých vzdělávacích oblastí propojovat do širších celků a na základě toho si umět vytvářet komplexnější pohled na přírodní a společenské jevy
- řešit samostatně vzniklé problémy, volit adekvátní způsoby jejich řešení, sledovat vlastní pokrok při zdolávání problémů, analyzovat řešení a umět osvědčené způsoby aplikovat při řešení obdobných nebo i nových problémových situací
- formulovat a vyjadřovat vlastní myšlenky a názory v logickém sledu, výstižně se vyjadřovat, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- rozumět základním principům, na nichž spočívají zákony a společenské normy, být si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo ni
- rozhodovat se zodpovědně podle dané situace, umět poskytovat podle svých možností účinnou pomoc a chovat se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- respektovat a chránit naše tradice, kulturní a historické dědictví, chápat ekologické souvislosti a základy ochrany přírody
- rozvíjet své kreativní myšlení, orientovat se v základních aktivitách potřebných k realizaci svých záměrů a chápat podstatu, cíl a rizika přijatých řešení.

3.2 Výchovní a vzdělávací strategie

Základní vzdělávání má žákům pomoci získávat a postupně zdokonalovat klíčové kompetence a poskytnout spolehlivý základ všeobecného vzdělání orientovaného zejména na situace blízké životu a na praktické jednání.

Klíčové kompetence mají žákům pomáhat při získávání základu všeobecného vzdělávání. Úroveň klíčových kompetencí získaných na základní škole není konečná, ale tvoří základ pro další celoživotní učení a orientaci v praktickém životě.

Kompetence	Strategie naplňování ve škole
Kompetence k učení umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	➤ klást důraz na čtení s porozuměním, práci s textem, vyhledávání informací ➤ rozvíjet kooperativní učení ➤ žák je veden k sebehodnocení ➤ žák je veden k zodpovědnosti za své výsledky ➤ žák samostatně pracuje a sám si organizuje svou činnost ➤ podporovat a rozvíjet žákovy komunikační dovednosti, spolupráci a týmovou práci ➤ podněcovat žákovu tvořivost, iniciativu a úsudek ➤ vést vyučování tak, aby každý žák měl šanci uspět
Kompetence k řešení problémů podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů	➤ žák je motivován co nejvíce problémovými úlohami z praktického života ➤ používat netradiční problémové úlohy ➤ vést žáky k práci s informacemi z různých zdrojů tak, aby je uměli vyhledávat, třídit a vhodně využívat ➤ žáci se aktivně a podle svých možností podílejí na celoškolních akcích ➤ podle svých schopností a dovedností se žáci zapojují do soutěží ➤ žáci se aktivně zapojují do práce žákovského parlamentu
Kompetence komunikativní vést žáky k účinné a všestranné komunikaci	➤ rozvíjet schopnost vyjadřovat se na veřejnosti ➤ vést žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, s dospělými ve škole i mimo ni ➤ učit žáky obhajovat a argumentovat vhodnou formou svůj vlastní názor jiným ➤ ke komunikaci a informovanosti ve škole využívat webové stránky a školní nástěnky ➤ žáci se podílejí na zpracování dokumentace ze školního života ➤ žák je veden ke schopnosti rozumět grafům, diagramům a tabulkám

<i>Kompetence</i>	<i>Strategie naplňování ve škole</i>
<i>Kompetence sociální a personální</i> rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých	➤ při výuce používat i skupinovou práci a spolupráci mezi žáky ve třídě ➤ vést žáky k respektování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se sami podílejí ➤ vést žáky k osobní odpovědnosti za výsledky společné práce ➤ vést žáky k rozvíjení schopnosti střídát role ve skupině ➤ žáci prezentují řešené projekty, svou dovednost
<i>Kompetence občanské</i> připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svobodná a zodpovědná osobnost, uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti	➤ učitel i žák dodržují povinnosti a respektují práva nejen při dodržování školního řádu ➤ učitel i žák respektují individuální rozdíly (národnostní, kulturní, náboženské aj.) ➤ vést žáky samostatně se rozhodovat a nést důsledky za svá rozhodnutí a odmítat projevy šikany ➤ rozvíjet a posilovat kladné a přátelské vztahy ke spolužákům ➤ posilovat citové vazby k rodičům, prarodičům i učiteli ➤ při ozdravných pobytech v přírodě vést žáky k zodpovědnému chování
<i>Kompetence pracovní</i> pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci	➤ žák je veden ke zpracování projektů, práci ve skupinách ➤ používá bezpečně nástroje a vybavení školy ➤ dodržuje pravidla bezpečnosti práce ➤ rozvíjet schopnost žáka dle svých možností poskytnout pomoc v situacích ohrožujících život a zdraví ➤ žáci se zapojují do zájmových aktivit ve škole i mimo školu ➤ osvojují si pracovní dovednosti a návyky
<i>Kompetence digitální</i> pomáhat žákům orientovat se v digitálním prostředí a vést je k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení, ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života.	➤ žák je veden k tomu, aby se dokázal bezpečně orientovat v digitálním prostředí ➤ žák je veden k tomu, aby uznával soukromí jednotlivců v prostředí internetu ➤ rozpozná potenciální nebezpečí hrozící na sociálních sítích a webových stránkách ➤ osvojuje si znalosti a dovednosti týkající se digitální gramotnosti ➤ veden k tomu, aby dokázal realisticky vyhodnotit rozdíl mezi pravdivou a nepravdivou informací

3.3 Zabezpečení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Za žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou považováni žáci, kteří k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebují poskytnutí podpůrných opatření. Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola nebo školské zařízení i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory (PLPP) a individuálního vzdělávacího plánu (IVP)

PLPP a IVP sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci výchovného poradce. PLPP a IVP mají písemnou podobu. Před jejich zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP či IVP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným.

V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s LMP od třetího stupně podpory, bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů. Minimální doporučená úroveň, která je stanovena v RVP ZV pro 3., 5. a 9.

ročník, bude na základě Doporučení školského poradenského zařízení rozpracována pro konkrétní ročník v IVP žáka s přiznaným podpůrným opatřením. Postup tvorby, realizace a vyhodnocování IVP je stejný jako v případě IVP ostatních žáků. IVP může být během roku upravován podle potřeb žáka. Při tvorbě IVP bude využíváno metodické podpory školního poradenského pracoviště a metodická podpora na Metodickém portálu RVP.

Součástí IVP a PLPP je termín vyhodnocení naplňování IVP/PLPP a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení, je-li to účelné. IVP/PLPP může být zpracován i pro kratší období než je školní rok. IVP/PLPP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku.

Výchovný poradce zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemohou být tato opatření prováděna. Výchovný poradce po podpisu dokumentů zákonným zástupcem žáka a získání písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP/PLPP vedení školy, které je zaznamená do školní matriky.

Zodpovědné osoby

Školní poradenské pracoviště naší školy je tvořeno výchovnými poradci – kariérový poradce, výchovný poradce a metodikem primární prevence, kteří zároveň koordinují jeho činnost. Výchovný poradce je pedagogickým pracovníkem, který je pověřen spoluprací se školským poradenským zařízením.

Specifikace provádění podpůrných opatření a úprav vzdělávacího procesu žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Jako podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou v naší škole využívána podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory zejména:

a) v oblasti metod výuky:

- respektování odlišných stylů učení jednotlivých žáků
- metody a formy práce, které umožní častější kontrolu a poskytování zpětné vazby žákovi
- důraz na logickou provázanost a smysluplnost vzdělávacího obsahu
- respektování pracovního tempa žáků a poskytování dostatečného času k zvládnutí úkolů

b) v oblasti organizace výuky:

- střídání forem a činností během výuky
- u mladších žáků využívání skupinové výuky
- postupný přechod k systému kooperativní výuky
- v případě doporučení může být pro žáka vložena do vyučovací hodiny krátká přestávka
- podpora poskytovaná v součinnosti asistenta pedagoga.

3.4 Zabezpečení vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Nadaným žákem se rozumí jedinec, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Za mimořádně nadaného žáka se v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. považuje žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činnosti nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností.

Výuka žáků by měla probíhat takovým způsobem, aby byl stimulován rozvoj jejich potenciálu včetně různých druhů nadání a aby se tato nadání mohla ve škole projevit a pokud možno i uplatnit a dále rozvíjet.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory (PLPP) a individuálního vzdělávacího plánu (IVP)

PLPP a IVP nadaného žáka sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje nadání žáka, s výchovným poradcem a školským poradenským zařízením. PLPP a IVP nadaného žáka má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel s rodiči nadaného žáka.

PLPP a IVP mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, s výchovným poradcem a školským poradenským zařízením. PLPP a IVP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel s rodiči mimořádně nadaného žáka. Při sestavování IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb.

Práce na sestavení IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Součástí IVP/PLPP je termín vyhodnocení naplňování a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení, je-li to účelné. Dokument může být zpracován i pro kratší období než je školní rok. IVP/PLPP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku.

Výchovný poradce zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP/PLPP prováděn. Výchovný poradce po podpisu dokumentů zákonným zástupcem žáka a získání písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP vedení školy, které je zaznamená do školní matriky.

Zodpovědné osoby

Školní poradenské pracoviště naší školy je tvořeno výchovnými poradci a metodikem primární prevence viz výše

Specifikace provádění podpůrných opatření a úprav vzdělávacího procesu nadaných a mimořádně nadaných žáků

Jako podpůrná opatření pro žáky nadané a mimořádně nadané jsou v naší škole využívána podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory zejména:

- předčasný nástup dítěte do školy
- účast žáka na výuce jednoho nebo více vyučovacích předmětů ve vyšších ročnících školy
- obohacování vzdělávacího obsahu
- zadávání specifických úkolů, projektů
- příprava a účast na soutěžích včetně celostátních a mezinárodních kol
- nabídka volitelných vyučovacích předmětů a zájmových aktivit.

3.5 Začlenění průřezových témat

Realizace průřezových témat má nezastupitelné místo při vzdělávání žáků a zvláště pak žáků, u kterých je upravován obsah a výstupy ze vzdělávání od 3. stupně podpůrných opatření. Průřezová témata obsahují silný výchovný aspekt a napomáhají osobnostnímu a charakterovému rozvoji těchto žáků, vytvářejí prostor pro utváření jejich postojů a hodnotového systému. Proto bude kladen důraz především na kultivaci jejich postojů a hodnotových orientací. Nároky kladené na utváření vědomostí a dovedností budou vždy plně respektovat jejich individuální možnosti. Všechna průřezová témata nemusí být zastoupena v každém ročníku. V průběhu základního vzdělávání je povinností školy nabídnout žákům postupně všechny tematické okruhy jednotlivých průřezových témat, jejich rozsah a způsob realizace stanovuje ŠVP. Průřezová témata jsou realizována především formou integrace do vyučovacích předmětů nebo v podobě samostatných předmětů, projektů, seminářů, kurzů apod. Blíže je integrace vyjádřena v učebních osnovách jednotlivých předmětů na 1. a 2. stupni.

Vysvětlivky:

Čj – český jazyk

M – matematika

AJ – anglický jazyk

NJ – německý jazyk

PRV – prvouka

VL – vlastivěda

PŘÍ – přírodověda

PŘ – přírodopis

PO – počítače

VkOZ – výchova k občanství a ke zdraví

F – fyzika

Z – zeměpis

D – dějepis

HV – hudební výchova

TV – tělesná výchova

PČ – pracovní činnosti

INF – informatika

CH – chemie

Osobnostní a sociální výchova									
Okruh	Ročník								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Osobnostní rozvoj									
<i>Rozvoj schopností poznání</i>			Aj	Čj,Aj M,VI , Hv	Aj,M VI, Čj, Hv	Aj,F,M Hv,Pč Tv,Vv	Aj,F,M Hv,Tv VkoZ Nj,Pč, Vv	Aj,F,M CH Tv,Vv Nj,Hv	Aj,F,M Hv,CH Pč,Tv Nj, Vv
<i>Sebepoznání a sebepojetí</i>	Čj, Prv	Čj, Prv	Čj,Prv	Pří	Pří	VkoZ, Pč	Pč		
<i>Seberegulace a sebeorganizace</i>				Pří	Pří	F,Tv	Tv	VkoZ Tv	VkoZ Tv,Pč
<i>Psychohygiena</i>	Tv	Tv	Prv, Tv	Pří, Hv, Tv	Hv,Pří Tv	Hv, VkoZ , Tv	Hv,Tv	Hv, Tv	Hv,Tv,
<i>Kreativita</i>	Hv, Vv, Tv, Pč	Hv, Vv, Tv, Pč	Hv,Vv Tv,Pč	M Hv, Vv, Tv, Po, Inf	Hv,Vv M,Po Tv,Pč	F,Hv Pč, Vv M,Inf, Tv	F,Hv Pč,M Vv,Tv, Inf	M,F CH,Hv Vv, Tv, Inf	Hv,Pč M,F Vv,Tv, Inf
Sociální rozvoj									
<i>Poznávání lidí</i>	Prv	Prv	Prv			VkoZ	VkoZ		
<i>Mezilidské vztahy</i>	Tv	Čj, Tv	Čj,Tv	Čj,Tv	Čj,Tv	VkoZ, Tv	Tv	Tv	VkoZ Tv
<i>Komunikace</i>	Čj, Tv, Hv	Čj, Tv, Hv	Aj,Čj Hv,Tv	Aj,Čj Pří, Po, Tv	Aj,Čj Pří, Po, Tv	Aj,Inf VkoZ ,Tv	Aj,Nj Tv,Inf	Aj,Hv Nj,CH , Tv	Aj,Nj CH, Tv Pč, Hv
<i>Kooperace a kompetice</i>	Tv	Tv	Tv	VI, Tv	VI,Tv	F		CH	CH
Morální rozvoj									
<i>Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</i>	Tv	Tv	Tv	Tv	VI,Tv	M	M	VkoZ M	M
<i>Hodnoty, postoje, praktická etika</i>	Čj	Čj	Čj	Čj,VI, Po	Čj, VI, Po	Čj,Inf	Čj VkoZ , Inf	Čj, VkoZ, Inf	Čj,Pč, Inf

Výchova demokratického občana									
Okruh	Ročník								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
<i>Občanská společnost a škola</i>	Prv	Prv	Prv		Čj	VkOZ Čj	Čj	Čj	
<i>Občan, občanská společnost a stát</i>			Prv	VI	VI			D,Z	D
<i>Forma participace občanů v politickém životě</i>					VI	VkOZ			VkOZ
<i>Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</i>					VI	D	D,Z	D	D

Okruh Občanská společnost a škola je realizován prostřednictvím Žakovského parlamentu v 5. – 9. ročníku.

Výchova k myšlení v Evropských a globálních souvislostech									
Okruh	Ročník								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
<i>Evropa a svět nás zajímá</i>	Čj, Hv	M Čj, Hv	Čj,M Hv,Aj	Čj,Aj M, Hv	VI,Čj Hv,Aj	Aj,Z Hv, Čj	Aj,Nj Čj Hv, Z	Aj,Nj Čj, Hv	Aj,Hv Nj,Čj VkOZ
<i>Objevujeme Evropu a svět</i>				Vv	VI,Vv		Z, VkOZ	Aj,Nj	Aj,Nj VkOZ
<i>Jsme Evropané</i>					VI				VkOZ D

Multikulturní výchova									
Okruh	Ročník								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
<i>Kulturní difference</i>	Prv	Prv	Prv				VkOZ		D,Z,
<i>Lidské vztahy</i>	Pč Čj Prv	Čj Prv ,Pč	Čj, Pč Prv	Čj,V I Pč	Čj,V I Pč	VkOZ, Pč	Pč, VkOZ		VkOZ Pč,
<i>Etnický původ</i>								VkOZ D	D
<i>Multikulturalita</i>	Hv, Pč	Hv, Pč	Aj,Hv, Pč	Čj,Aj, Hv, Pč	Čj,Aj Hv, Pč	Aj,Z, Hv	Aj,Nj,Z Hv	Aj,Nj Hv	Aj,Nj VkOZ , Hv
<i>Princip sociálního smíru a solidarity</i>								VkOZ	

Environmentální výchova									
Okruh	Ročník								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
<i>Ekosystémy</i>				Pří, VI	Pří, VI	Př	Př	Př	Př, Z
<i>Základní podmínky života</i>			Prv	Pří	Pří	Př, Z		CH, F	F
<i>Lidské aktivity a problémy životního prostředí</i>	Tv	Tv	Tv	Pří, Tv	Pří, Tv	Př, Tv	Př, Tv	Aj, Př CH, F, Tv	Př, Z VkoZ CH, F, Tv
<i>Vztah člověka k prostředí</i>	Pč	M Pč Prv	M, Pč	M, Pří Pč, Tv	M, Pč Pří, Tv	VkoZ Pč	Pč	Př, Ch	CH, Př

Mediální výchova									
Okruh	Ročník								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
<i>Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</i>		Čj	Čj, Aj	Čj, Aj	Čj, Aj	Čj, Aj Hv	Čj, Aj Nj, Hv	Čj, Aj Nj, Hv	Čj, Aj Nj, Hv
<i>Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality</i>	Hv	Hv	Hv	Hv	Čj, Hv	Čj, Hv	Hv	Hv	Hv
<i>Stavba mediálních sdělení</i>				Po	Po	Inf	Inf	Inf	Inf
<i>Vnímání autora mediálních sdělení</i>	Hv	Čj, Hv	Čj, Hv	Čj, Hv	Čj, Hv Vv	Čj, Hv	Čj, Hv	Čj, Hv	Čj, Hv
<i>Fungování a vliv médií ve společnosti</i>				Po	Po	Inf	Hv, VkoZ, Inf	Inf, VkoZ	D, Inf
<i>Tvorba mediálních sdělení</i>	Vv	Vv	Vv		Čj	Aj, Čj, Vv,	Aj, Čj Nj, Vv VkoZ	Čj, Nj Aj, Vv	Čj, Aj Nj, Vv
<i>Práce v realizačním týmu</i>	Vv	Vv	Vv			Čj, Pč	Čj	Čj	Čj

3.6 Standardy pro základní vzdělávání

(viz příloha)

4. Učební plán

4.1 Tabulace učebního plánu

1. STUPĚŇ

		1.	2.	3.	4.	5.	Disp.	celkem
Jazyk a jazyková komunikace	ČJ	9	8 + 1	6 + 2	5 + 2	5 + 2	7	40
	Aj	-	-	3	3	3 + 1	1	10
Matematika a její aplikace	M	4 + 1	4 + 1	4 + 1	4 + 1	4 + 1	5	25
Informatika	PO	-	-	-	1	1	-	2
Člověk a jeho svět	PRV	1	2	3	-	-	-	6
	VL	-	-	-	+1	1 + 1	2	3
	PŘÍ	-	-	-	2	2	-	4
Umění a kultura	HV	1	1	1	1	1	-	5
	VV	1	2	2	1 + 1	1	1	8
Člověk a zdraví	TV	2	2	2	2	2	-	10
Člověk a svět práce	PČ	1	1	1	1	1	-	5
Průřezová témata	Volně začleněná do ostatních předmětů							
Celkem	-	20	22	25	25	26	16	118

2. STUPEŇ

		6.	7.	8.	9.	Disp.	celkem
Jazyk a jazyková komunikace	ČJ	4 + 1	4 + 1	4 + 1	3 + 3	6	21
	Aj	3	3	3	3	-	12
	Další cizí j. (NJ)	-	2	2	2	-	6
Matematika a její aplikace	M	4 + 1	4 + 1	4 + 1	3 + 3	6	21
Informatika	INF	1	1	1	1	0	4
Člověk a společnost	D	2	2	2	2	-	8
	VkOZ	1 + 1	1	1 + 1	1	2	6
Člověk a příroda	Z	2	2	1 + 1	1	1	7
	F	2	2	1	1	-	6
	CH	-	-	1 + 1	1 + 1	2	4
	PŘ	2	2	1 + 1	1	1	7
Umění a kultura	HV	1	1	1	1	-	4
	VV	1	1	2	1	-	5
Člověk a zdraví	TV	2	2	2	2	-	8
Člověk a svět práce	PČ	1	1	0	1		3
Průřezová témata	Volně začleněna do ostatních předmětů						
Celkem	-	29	30	32	31	18	122

4.2 Poznámky k učebnímu plánu

1. stupeň

- a) Průřezová témata jsou volně začleněna do ostatních předmětů.
- b) Disponibilní dotace 16 hodin byla využita na posílení hodin:
 - českého jazyka ve 2. až 5. ročníku (7 hod)
 - anglického jazyka v 5. ročníku (1 hod)
 - vlastivědy ve 4. a 5. ročníku (2 hod)
 - matematiky v 1. až 5. ročníku (5 hod)
 - výtvarné výchovy ve 4. ročníku (1 hod)

2. stupeň

- a) Průřezová témata jsou volně začleněna do ostatních předmětů.
- b) Disponibilní dotace 18 hodin byla využita v běžných třídách pro hodiny:
 - českého jazyka v 8. až 9. ročníku (6 hod)
 - matematiky v 7. až 9. ročníku (6 hod)
 - VkOZ v 6. a 8. ročníku (2 hod)
 - zeměpisu v 8. ročníku (1 hod)
 - přírodopisu v 8. ročníku (1 hod)
 - chemie v 8. a 9. ročníku (2 hod)

5. Učební osnovy

5.1 Jazyk a jazyková komunikace

5.1.1 Český jazyk a literatura

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura vychází ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Jazyková výuka, jejímž cílem je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí, vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání. Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí.

Obsahové, časové a organizační vymezení – 1. stupeň

Vzdělávací obsah je rozdělen na 3 tematické okruhy:

- *Jazyková výchova* – správné a adekvátní užívání jazykových prostředků v mluvených a psaných projevech, poznávání a rozlišování dalších forem jazyka, přesné a logické myšlení potřebné jasné, přehledné a srozumitelné vyjadřování
- *Komunikační a slohová výchova* – vhodné, věcné a jazykově správné reagování v různých komunikačních situacích, čtení s porozuměním, kultivované psaní, mluvení a rozhodování se na základě přečteného nebo slyšeného textu
- *Literární výchova* – poznávání základních literárních druhů a jejich specifických znaků prostřednictvím četby, rozlišování literární fikce od skutečnosti, získávání a rozvíjení základních čtenářských návyků a schopností tvořivé recepce, interpretace a produkce literárního textu

Organizace - předmět se vyučuje většinou ve třídě s využitím různých forem práce a dostupných pomůcek. Podle charakteru vzdělávacího obsahu se využívá frontální výuka s demonstračními pomůckami, skupinová práce, práce na projektech, apod.

Časové vymezení

Předmět je realizován: 1. a 2. třída – 9 hodin týdně, 3. třída – 8 hodin týdně, 4. a 5. třída – 7 hodin týdně, je posílen sedmi hodinami týdně z disponibilní časové dotace.

Výchovné a vzdělávací strategie

- zařazujeme do výuky práci s odbornou literaturou, slovníky, internetem, požadujeme správné využívání termínů a tím zároveň učíme žáky vyhledávat a třídit získané informace vhodné k řešení problému (**KK k učení, KK k řešení problémů, KK digitální**)
- dáváme žákům prostor pro vyjádření vlastních soudů a názorů, žákům tak umožňujeme zažít úspěch, přijímat kritiku, uplatňovat sebehodnocení a být motivován pro celoživotní učení (**KK k učení, KK pracovní**)
- zadáváme úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů a podporuje žáky v obhajování svých názorů; používáme netradiční úlohy, které vedou k tvořivému a logickému myšlení a uvažování (**KK k řešení problémů**)
- umožňujeme žákům pracovat s chybou a tím je vedeme k nalezení správného řešení či alternativ řešení (**KK k řešení problémů**)
- prostřednictvím stanovených pravidel a příkladů učíme žáky vhodně komunikovat mezi sebou, ale i s učitelem i jinými dospělými osobami, vedeme je ústnímu písemnému vyjadřování (**KK komunikativní**)
- prostřednictvím řízené diskuse umožňujeme žákům diskutovat, obhajovat svůj názor, naslouchat druhým či samostatně diskusi řídit (**KK komunikativní**)
- zařazováním skupinové práce vedeme žáky ke vzájemné spolupráci a k dodržování pravidel komunikace a zároveň tak rozvíjíme u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní i druhých (**KK komunikativní, KK sociální a personální**)
- vedeme žáky k vzájemné pomoci při učení a k vytváření příjemné pracovní atmosféry (**KK sociální a personální**)
- osobním příkladem vedeme žáky k respektování společensky dohodnutých pravidel chování a zároveň je učíme odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky (**KK sociální a personální**)
- osobním příkladem i vhodně volenými ukázkami vedeme žáky ke stanovení si společných pravidel chování, uplatňování svých práv a plnění svých povinností (**KK občanské, KK pracovní**)
- prací s vybranými slovesnými díly podporujeme v žácích pozitivní vztah k národním kulturním hodnotám (**KK občanské**)
- stanovením jasných kritérií vedeme žáky k dodržování dohodnuté kvality, postupů, termínů (**KK pracovní**)

1. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
ČJL-3-2-01	Žák: - rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova; člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky - odůvodňuje a píše správně: velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob	Jazyková výchova - písmena malá, velká, tiskací a psací - délka samohlásek - začátek věty - vlastní jména osob	MuV princip slušného chování, lidské vztahy	
ČJL-3-2-08				
ČJL-3-1-01	Žák: - plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti - porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti - respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru - pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou či nedbalou výslovnost - v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči) - volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích - na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev - zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním - píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena a slabiky, kontroluje vlastní písemný projev - píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	Komunikační a slohová výchova čtení praktické a věcné písmena a hlásky, slabiky a slova, krátké věty, jednoduché texty správná intonace naslouchání praktické a věcné mluvený projev dýchání, tvoření hlasu, výslovnost, komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz písemný projev správné sezení, držení psacího náčiní, technika psaní písmen, číslic, slabik a slov, jednoduché věty	OSV - sociální rozvoj komunikace verbální i neverbální, zdvořilé vystupování - osobnostní rozvoj sebepoznání a sebepojetí HV - rytmus, síla hlasu MA - čísla	
ČJL-3-1-02				
ČJL-3-1-03				
ČJL-3-1-04				
ČJL-3-1-05				
ČJL-3-1-06				
ČJL-3-1-07				
ČJL-3-1-08				
ČJL-3-1-09				
ČJL-3-1-10				

1. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
ČJL-3-1-11	seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh			
ČJL-3-3-01	Žák: - čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku - vyjadřuje své pocity z přečteného textu - rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění - pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	Literární výchova - zážitkové čtení - poslech - literární žánry (rozpočítadlo, hádanka, říkanka, pohádka) - pojmy (kniha, čtenář, divadelní představení, loutkové divadlo, herec) - tvořivé činnosti s textem přednes, dramatizace	OSV - morální rozvoj hodnoty, postoje, praktická etika VMEGS - Evropa a svět nás zajímá VV - doplnění textu obrázkem	
ČJL-3-3-02				
ČJL-3-3-03				
ČJL-3-3-04				

2. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
ČJL-3-2-01	Žák: - rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova; člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky - porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená - spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	Jazyková výchova - krátké a dlouhé samohlásky - měkké a tvrdé souhlásky - dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě, ú-ů - synonyma a opozita - slova citově zabarvená, zdvořilost - slova nespisovná - slova nadřazená, podřazená a souřadná	MuV - princip slušného chování, lidské vztahy OSV - sociální rozvoj mezilidské vztahy	
ČJL-3-2-02				
ČJL-3-2-06				

2. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
ČJL-3-2-07 ČJL-3-2-08	- rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky - odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách, dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	- věta oznamovací, rozkazovací, tázací a přací - vlastní jména osob, zvířat, místních pojmenování - začátek věty - věta jednoduchá a souvětí - abeceda - spodoba znělosti	OSV - sociální rozvoj komunikace verbální i neverbální, zdvořilé vystupování - osobnostní rozvoj sebepoznání a sebepojetí HV - rytmus, síla hlasu	
ČJL-3-1-01 ČJL-3-1-02 ČJL-3-1-03 ČJL-3-1-04 ČJL-3-1-05 ČJL-3-1-06 ČJL-3-1-07 ČJL-3-1-08 ČJL-3-1-09	Žák: - plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti - porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti - respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru - pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost - v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči) - volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích - na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev - zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním - píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena a slabiky	Komunikační a slohová výchova čtení praktické a věcné čtení pozorné, plynulé, čtení vyhledávací, zdroj informací naslouchání praktické a věcné mluvený projev dýchání, tvoření hlasu, výslovnost, komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, vypravování, základní komunikační pravidla, mimika, gesta písemný projev správné sezení, držení psacího náčiní, technika psaní, žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin		

2. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
ČJL-3-1-10	• píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení			
ČJL-3-1-11	• seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh			
ČJL-3-3-01	Žák: • čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	Literární výchova • zážitkové čtení • poslech • literární žánry poezie, próza (rozpočítadlo, hádanka, říkanka, pohádka, báseň)	OSV • morální rozvoj hodnoty, postoje, praktická etika	
ČJL-3-3-02	• vyjadřuje své pocity z přečteného textu	• pojmy (kniha, spisovatel, čtenář, divadelní představení, loutkové divadlo, herec, režisér)	VMEGS • Evropa a svět nás zajímá	
ČJL-3-3-03	• rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	• tvořivé činnosti s textem přednes, dramatizace, reprodukce	VV • doplnění textu obrázkem	
ČJL-3-3-04	• pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností		MeV • vnímání autora mediálních sdělení • kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	

3. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
ČJL-3-2-02	Žák: • porovnává význam slov, zvláště slova opačného významu, slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná • porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost • rozlišuje slovní druhy v základním tvaru • užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves • spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy • rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky • odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých, měkkých i obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech, dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	Jazyková výchova • měkké, tvrdé a obojetné souhlásky • dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě, ú-ů • slovní význam • slova příbuzná • stavba slova (kořen, předpona, přípona) • vlastní jména osob, zvířat, místních pojmenování, zeměpisných názvů • věta jednoduchá a souvětí, spojovací výrazy • abeceda • spodoba znělosti • slovní druhy • vyjmenovaná slova	MuV • princip slušného chování, lidské vztahy OSV • sociální rozvoj mezilidské vztahy	
ČJL-3-2-03				
ČJL-3-2-04				
ČJL-3-2-05				
ČJL-3-2-06				
ČJL-3-2-07				
ČJL-3-2-08				

3. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
ČJL-3-1-01	Žák: • plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti • porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti • respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru • pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost • v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči) • volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích • na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev • zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním • píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena a slabiky • píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení • seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	Komunikační a slohová výchova • čtení praktické a věcné čtení pozorné, plynulé, čtení vyhledávací, zdroj informací • naslouchání praktické a věcné • mluvený projev dýchání, tvoření hlasu, výslovnost, komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, vypravování, základní komunikační pravidla, mimika, gesta • písemný projev správné sezení, držení psacího náčiní, technika psaní, žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, dopis, popis, vzkaz, inzerát	OSV • sociální rozvoj komunikace verbální i neverbální, zdvořilé vystupování • osobnostní rozvoj sebepoznání a sebepojetí HV • rytmus, síla hlasu	
ČJL-3-1-02				
ČJL-3-1-03				
ČJL-3-1-04				
ČJL-3-1-05				
ČJL-3-1-06				
ČJL-3-1-07				
ČJL-3-1-08				
ČJL-3-1-09				
ČJL-3-1-10				
ČJL-3-1-11				

3. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
ČJL-3-3-01	Žák: • čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku • vyjadřuje své pocity z přečteného textu • rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění • pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	Literární výchova • zážitkové čtení • poslech • literární žánry poezie, próza (rozpočítadlo, hádanka, říkanka, pohádka, báseň, bajka, pověst) • pojmy (kniha, spisovatel, básník, čtenář, divadelní představení, loutkové divadlo, herec, režisér verš, rým, přirovnání) • tvořivé činnosti s textem přednes, dramatizace, reprodukce	OSV • morální rozvoj hodnoty, postoje, praktická etika VMEGS • Evropa a svět nás zajímá VV • doplnění textu obrázkem MeV • vnímání autora mediálních sdělení • kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	
ČJL-3-3-02				
ČJL-3-3-03				
ČJL-3-3-04				

4. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
ČJL-5-2-01	Žák: • porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova více-významová • rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku • určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu • rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary • vyhledá základní skladební dvojici • odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí • užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje • píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách • zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	Jazyková výchova • pravopis lexikální, morfologický (koncovky podstatných jmen), syntaktický (shoda přísudku s holým podmětem) • slovní význam • slova příbuzná • stavba slova (kořen, předpona, přípona, koncovka) • věta jednoduchá a souvětí, spojovací výrazy, základní skladební dvojice • slovní druhy • mluvnické kategorie u podstatných jmen a sloves • vyjmenovaná slova a slova s nimi příbuzná	MuV • lidské vztahy OSV • sociální rozvoj mezilidské vztahy AJ • slovní druhy	
ČJL-5-2-02				
ČJL-5-2-03				
ČJL-5-2-04				
ČJL-5-2-05				
ČJL-5-2-06				
ČJL-5-2-07				
ČJL-5-2-08				
ČJL-5-2-09				
ČJL-5-1-01	Žák: • čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas • rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává • posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení • reprodukuje obsah přiměřeně složitěho sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	Komunikační a slohová výchova • čtení praktické a věcné čtení pozorné, plynulé, čtení vyhledávací, zdroj informací • naslouchání praktické a věcné • mluvený projev dýchání, tvoření hlasu, výslovnost, komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, základní komunikační pravidla, mimika, gesta	OSV • osobnostní rozvoj rozvoj schopností poznávání • sociální rozvoj komunikace, dialog	
ČJL-5-1-02				
ČJL-5-1-03				
ČJL-5-1-04				

4. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
ČJL-5-1-05	vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku	písemný projev žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka, zpráva, oznámení, pozvánka, dopis, popis, vzkaz, inzerát, jednoduché tiskopisy, osnova textu, výpisky	MeV kritické čtení a vnímání mediálního sdělení	
ČJL-5-1-06	rozpoznává manipulační komunikaci v reklamě		MuV multikulturalita	
ČJL-5-1-07	volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru			
ČJL-5-1-08	rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace			
ČJL-5-1-09	píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry			
ČJL-5-1-10	sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti			
ČJL-5-3-01	Žák: vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	Literární výchova zážitkové čtení	OSV morální rozvoj hodnoty, postoje, praktická etika	
ČJL-5-3-02	volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma	poslech	VMEGS Evropa a svět nás zajímá	
ČJL-5-3-03	rozlišuje různé typy uměleckých i neuměleckých textů	literární žánry poezie, próza (rozpočítadlo, hádanka, říkanka, pohádka, báseň, bajka, pověst, povídka)		
ČJL-5-3-04	při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	- pojmy (kniha, spisovatel, básník, čtenář, divadelní představení, loutkové divadlo, herec, režisér verš, rým, přirovnání) - tvořivé činnosti s textem přednes, dramatizace, reprodukce	VV - doplnění textu obrázkem MeV - vnímání autora mediálních sdělení	

5. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
ČJL-5-2-01	Žák: • porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová	Jazyková výchova • pravopis lexikální, morfologický (koncovky podstatných, přídavných jmen tvrdých a měkkých), syntaktický (shoda přísudku s podmětem i nevyjádřeným, několikanásobným)	MuV • lidské vztahy	
ČJL-5-2-02	• rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	• slovní význam	OSV • sociální rozvoj mezilidské vztahy	
ČJL-5-2-03	• určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	• stavba slova (kořen, předpona, přípona, koncovka)	AJ • slovní druhy	
ČJL-5-2-04	• rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	• věta jednoduchá a souvětí, spojovací výrazy, základní skladební dvojice, podmět vyjádřený a nevyjádřený		
ČJL-5-2-05	• vyhledá základní skladební dvojici	• slovní druhy		
ČJL-5-2-06	• odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí	• mluvnické kategorie u podstatných a přídavných jmen, u sloves		
ČJL-5-2-07	• užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	• slovesný způsob		
ČJL-5-2-08	• píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	• vyjmenovaná slova a slova s nimi příbuzná		
ČJL-5-2-09	• zvládá základní příklady syntaktického pravopisu			

5. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
ČJL-5-1-01	Žák: • čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas • rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává • posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení • reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta • vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku • rozpoznává manipulační komunikaci v reklamě • volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru • rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace • píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry • sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev	Komunikační a slohová výchova • čtení praktické a věcné čtení pozorné, plynulé, čtení vyhledávací, zdroj informací • naslouchání praktické a věcné • mluvený projev dýchání, tvoření hlasu, výslovnost, komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, základní komunikační pravidla, mimika, gesta • písemný projev žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka, zpráva, oznámení, pozvánka, dopis, popis, vzkaz, inzerát, jednoduché tiskopisy, osnova textu, výpisky	OSV • osobnostní rozvoj rozvoj schopností poznávání • sociální rozvoj komunikace, dialog MeV • kritické čtení a vnímání mediálního sdělení MuV • multikulturalita VDO • občanská společnost a škola	
ČJL-5-1-02				
ČJL-5-1-03				
ČJL-5-1-04				
ČJL-5-1-05				
ČJL-5-1-06				
ČJL-5-1-07				
ČJL-5-1-08				
ČJL-5-1-09				
ČJL-5-1-10				

5. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
ČJL-5-3-01 ČJL-5-3-02 ČJL-5-3-03 ČJL-5-3-04	Žák: - vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je - volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma - rozlišuje různé typy uměleckých i neuměleckých textů - při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	Literární výchova - zážitkové čtení - poslech - literární žánry poezie, próza lidová a autorská tvorba (rozpočítadlo, hádanka, říkanka, pohádka, báseň, bajka, pověst, povídka) - pojmy (kniha, spisovatel, básník, čtenář, divadelní představení, loutkové divadlo, herec, režisér verš, rým, přirovnání) - tvorivé činnosti s textem přednes, dramatizace, reprodukce	OSV - morální rozvoj hodnoty, postoje, praktická etika VMEGS - Evropa a svět nás zajímá VV - doplnění textu obrázkem MeV - vnímání autora mediálních sdělení - interpretace vztahu mediálních sdělení a reality - tvorba mediálního sdělení	

Obsahové, časové a organizační vymezení – 2. stupeň

Vzdělávací obsah je rozdělen na 3 tematické okruhy:

- **Jazyková výchova** – žáci získávají základy systematického jazykového vzdělání potřebného pro osvojování poznatků v dalších oblastech vzdělávání, prohlubují si obecné intelektové dovednosti, např. dovednost porovnávat různé jevy a jejich shody a odlišnosti, třídit je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění, učí se vyhledávat a ověřovat potřebné informace v literatuře, ve slovnících, encyklopediích, v tištěné podobě i na internetu.
- **Komunikační a slohová výchova** – žáci se učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát a mluvit, učí se výstižně formulovat a sdělovat své myšlenky s ohledem na komunikační situaci a prostředí, učí se rozumět různým typům textů v tištěné i elektronické podobě, jež se vztahují k nejrůznějším situacím, a kriticky posuzovat jejich obsah, zejména rozpoznat manipulaci v mluvené, písemné i elektronické podobě a dokázat na ni adekvátně reagovat.
- **Literární výchova** – žáci poznávají prostřednictvím vhodné četby v tištěné i elektronické podobě základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora, učí se formulovat vlastní názory na přečtené dílo, rozvíjejí své základní čtenářské návyky a schopnost vytvářet vlastní literární texty, žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje a životní hodnotovou orientaci.

Organizace - vyučování předmětu probíhá v kmenové učebně třídy, školní knihovně nebo v počítačové učebně. V případě, že se část výuky odehrává v rámci školního tematického projektu, jsou žáci rozděleni podle určeného klíče. Žáci navštíví za školní rok kulturní akci v souvislosti s probíraným obsahem literární výchovy. Jsou zařazeny krátkodobé třídní projekty na aktuální témata, kde žáci uplatní znalosti a prohloubí své dovednosti získané v předmětu.

Časové vymezení

Předmět je realizován: 6., 7. a 8. třída – 5 hodin týdně, 9. třída – 6 hodin týdně, je posílen šesti hodinami týdně z disponibilní časové dotace.

Výchovné a vzdělávací strategie

- *vedeme žáka k pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa a sjednocujícího činitele národního společenství, pochopení jazyka a jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání, rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti (KK občanská, KK pracovní, KK sociální a personální)*
- *zařazujeme do výuky práci s odbornou literaturou, slovníky, internetem, požadujeme správné využívání termínů a tím zároveň učíme žáky vyhledávat a třídit získané informace vhodné k řešení problému (KK k učení, KK k řešení problémů, KK digitální)*
- *dáváme žákům prostor pro vyjádření vlastních soudů a názorů, žákům tak umožňujeme zažít úspěch, přijímat kritiku, uplatňovat sebehodnocení a být motivován pro celoživotní učení (KK k učení, KK pracovní)*
- *zadáváme úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů a podporuje žáky v obhajování svých názorů; používáme netradiční úlohy, které vedou k tvořivému a logickému myšlení a uvažování (KK k řešení problémů)*
- *umožňujeme žákům pracovat s chybou a tím je vedeme k nalezení správného řešení či alternativ řešení (KK k řešení problémů)*
- *prostřednictvím stanovených pravidel a příkladů učíme žáky vhodně komunikovat mezi sebou, ale i s učitelem i jinými dospělými osobami, vedeme je ústnímu písemnému vyjadřování (KK komunikativní)*

- prostřednictvím řízené diskuse umožňujeme žákům diskutovat, obhajovat svůj názor, naslouchat druhým či samostatně diskusi řídit (**KK komunikativní**)
- zařazováním skupinové práce vedeme žáky ke vzájemné spolupráci a k dodržování pravidel komunikace a zároveň tak rozvíjíme u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní i druhých (KK komunikativní, KK sociální a personální)
- vedeme žáky k vzájemné pomoci při učení a k vytváření příjemné pracovní atmosféry (**KK sociální a personální**)
- osobním příkladem vedeme žáky k respektování společensky dohodnutých pravidel chování a zároveň je učíme odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky (**KK sociální a personální**)
- osobním příkladem i vhodně volenými ukázkami vedeme žáky ke stanovení si společných pravidel chování, uplatňování svých práv a plnění svých povinností (**KK občanské, KK pracovní**)
- prací s vybranými slovesnými díly podporujeme v žácích pozitivní vztah k národním kulturním hodnotám (**KK občanské**)
- stanovením jasných kritérií vedeme žáky k dodržování dohodnuté kvality, postupů, termínů (**KK pracovní**)

6. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
ČJL-9-2-01 ČJL-9-2-02 ČJL-9-2-03 ČJL-9-2-04 ČJL-9-2-06	Žák: • spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova • rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémách • samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami • správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci • rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	Jazyková výchova • zvuková stránka jazyka spisovná a nespisovná výslovnost, modulace řeči, intonace • slovní zásoba a tvoření slov způsoby tvoření slov, význam slova, homonyma, synonyma • tištěné a elektronické jazykové příručky • tvarosloví slovní druhy, základní tvaroslovné kategorie • pravopis morfologický, lexikální, syntaktický • skladba výpověď a věta, stavba věty, pořádek slov ve větě, rozvíjející větné členy, jednoduchá souvětí, přímá a nepřímá řeč, stavba textu	Z • nářečí, světové a evropské jazyky	
ČJL-9-1-04 ČJL-9-1-05 ČJL-9-1-08	Žák: • dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci • odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru • využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s pomocí učitele přednese referát	Komunikační a slohová výchova • čtení praktické a věcné čtení pozorné, plynulé, čtení vyhledávací, zdroj informací • naslouchání praktické a věcné • mluvený projev zásady dorozumívání (komunikační normy, základní mluvené žánry dle komunikace)	OSV • morální rozvoj – hodnoty, postoje, praktická etika MeV • práce v realizačním týmu • tvorba mediálního sdělení • interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	

6. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
ČJL-9-1-10	využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu	písemný projev žánry písemného projevu: krátké vypravování, popis předmětu, zpráva a oznámení, osobní dopis/email	MeV - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení VDO - občanská společnost a škola	
ČJL-9-3-01	Žák: - uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla - rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora - formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názor na umělecké dílo - rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	Literární výchova tvořivé činnosti s literárním textem přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, vlastní výtvarný doprovod k literárním textům způsoby interpretace literárních a jiných děl základy literární teorie a historie struktura literárního díla (námet a téma díla, literární hrdina, kompozice literárního příběhu) jazyk literárního díla (obrazná pojmenování) literární druhy a žánry dobrodružná, humoristická a nonsensová literatura, moderní pohádka, bajka, pověst, báje, balada	VMEGS - Evropa a svět nás zajímá MeV - vnímání autora mediálních sdělení D - pověsti, báje VV - ilustrace Z, D - cestopisy PŘ - vztah člověka ke zvířatům a rostlinám	
ČJL-9-3-02				
ČJL-9-3-03				
ČJL-9-3-06				

7. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
ČJL-9-2-01 ČJL-9-2-02 ČJL-9-2-03 ČJL-9-2-04 ČJL-9-2-06 ČJL-9-2-07	Žák: • spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova • rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazéměch • samostatně a efektivně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami • správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci • rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí • v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovo-tvorný, morfolo-gický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	Jazyková výchova • zvuková stránka jazyka spisovná a nespisovná výslovnost, modulace řeči, intonace, členění souvislé řeči (pauzy, frázování) • slovní zásoba a tvoření slov slovní zásoba a její jednotky, způsoby tvoření slov, význam slova, homonyma, synonyma, slohové rozvrstvení slovní zásoby • tištěné a elektronické jazykové příručky • tvarosloví slovní druhy, mluvnické významy a tvary slov • pravopis morfolo-gický, lexikální, syntaktický • skladba výpověď a věta, stavba věty, pořádek slov ve větě, rozvíjející větné členy, jednoduchá souvětí, přímá a nepřímá řeč, stavba textu • obecné poučení o jazyce útvary národního jazyka, příbuznost jazyků	Z • nářečí, světové a evropské jazyky	Rozšiřující učivo: hlasová hygiena
ČJL-9-1-04 ČJL-9-1-05	Žák: • dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci • odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	Komunikační a slohová výchova • čtení praktické, věcné a kritické čtení pozorné, plynulé, čtení vyhledávací, zdroj informací • naslouchání praktické a věcné • mluvený projev zásady dorozumívání (komunikační normy, základní mluvené žánry dle komunikace)	OSV • morální rozvoj – hodnoty, postoje, praktická etika	

7. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
ČJL-9-1-08 ČJL-9-1-10	- využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát - využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu	písemný projev na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech: vypravování, popis děje a pracovního postupu, charakteristika osoby	MeV - práce v realizačním týmu - Tvorba mediálních sdělení - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení VDO - občanská společnost a škola	
ČJL-9-3-01 ČJL-9-3-02 ČJL-9-3-03 ČJL-9-3-06	Žák: - uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla - rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora - formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názor na umělecké dílo - rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovnává je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	Literární výchova tvůrčí činnosti s literárním textem přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, vlastní výtvarný doprovod k literárním textům způsoby interpretace literárních a jiných děl základy literární teorie a historie struktura literárního díla (námět a téma díla, literární hrdina, kompozice literárního příběhu), jazyk literárního díla (obrazná pojmenování) literární druhy a žánry fantazy, sci-fi, epos, legenda, romance, regionální literatura	VMEGS - Evropa a svět nás zajímá D - pověsti, báje VV - ilustrace Z, D - cestopisy PŘ - vztah člověka ke zvířatům a rostlinám	

8. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
ČJL-9-2-01	Žák: • spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	Jazyková výchova • pravopis morfologický, lexikální, syntaktický	Z • národopisné oblasti, práce s mapou, světové a evropské jazyky	
ČJL-9-2-02	• rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech	• skladba rozvíjející větné členy, složitější souvětí, stavba textu		
ČJL-9-2-03	• samostatně a efektivně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	• obecné poučení o jazyce rozvrstvení národního jazyka, skupiny jazyků, jazyk a komunikace		
ČJL-9-2-04	• správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	• tvarosloví ohybné slovní druhy		
ČJL-9-2-05	• využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace			
ČJL-9-2-06	• rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí			
ČJL-9-2-07	• v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfolo- gický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí			
ČJL-9-2-08	• rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití			

8. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
ČJL-9-1-01	Žák: - odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji - rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru - rozpoznává manipulační komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj - v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči - zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu - základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát - uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování - využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	Komunikační a slohová výchova čtení věcné, kritické a prožitkové studijní, čtení vyhledávací, zdroj informací, analytické, hodnotící naslouchání kritické (objektivní a subjektivní sdělení, komunikační záměr mluvčího, manipulativní působení projevu, zvukové prostředky souvislého projevu a prostředky mimojazykové) zážitkové mluvený projev zásady kultivovaného projevu (technika mluveného projevu, prostředky nonverbální a paralingvální) komunikační žánry (připravený i nepřipravený projev, referát, diskuse) písemný projev vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu, vlastní tvořivé psaní (komunikační žánry: výpisek, žádost, soukromý a úřední dopis, objednávka, teze, strukturovaný životopis, pozvánka, charakteristika, subjektivně zabarvený popis, výklad, úvaha)	VDO - občanská společnost a škola MeV - práce v realizačním týmu (redakce vybraného média) - tvorba mediálních sdělení - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení PČ - strukturovaný životopis	
ČJL-9-1-02				
ČJL-9-1-03				
ČJL-9-1-06				
ČJL-9-1-07				
ČJL-9-1-08				
ČJL-9-1-09				
ČJL-9-1-10				

8. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
ČJL-9-3-04	Žák: - tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie - rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty - rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele - uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře - porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování - vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	Literární výchova tvořivé činnosti s literárním textem přednes vhodných literárních textů, záznam a reprodukce hlavních myšlenek, interpretace literárního textu, dramatizace, vytváření vlastních textů způsoby interpretace literárních a jiných děl základy literární teorie a historie jazyk literárního díla (zvukové prostředky poezie: rým, rytmus, volný verš), literatura umělecká a věcná (populárně- naučná, literatura faktu, publicistické žánry) literární druhy a žánry hlavní vývojová období národní a světové literatury, typické žánry a jejich představitelé	MeV - vnímání autora mediálních sdělení HV - ukázky z muzikálů VMEGS - Evropa a svět nás zajímá VkoZ - politický systém D - literární historie OSV - morální rozvoj hodnoty, postoje, praktická etika	
ČJL-9-3-05				
ČJL-9-3-06				
ČJL-9-3-07				
ČJL-9-3-08				
ČJL-9-3-09				

9. ročník

	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
ČJL-9-2-01	Žák: • spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	Jazyková výchova pravopis morfologický, lexikální, syntaktický	Z • národopisné oblasti, práce s mapou, světové a evropské jazyky	
ČJL-9-2-02	• rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech	• skladba rozvíjející větné členy, složitější souvětí, stavba textu		
ČJL-9-2-03	• samostatně a efektivně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	• obecné poučení o jazyce čeština (jazyk národní, jazyk mateřský), skupiny jazyků (slovanské, jazyky menšinové), rozvrstvení národního jazyka (spisovné a nespisovné útvary a prostředky), jazyk a komunikace (jazyková norma a kodifikace, kultura jazyka a řeči, původ a základy vývoje češtiny, jazyk. příručky)		
ČJL-9-2-04	• správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	• Tvarosloví		
ČJL-9-2-05	• využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace			
ČJL-9-2-06	• rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí			
ČJL-9-2-07	• v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí			
ČJL-9-2-08	• rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití			

9. ročník

	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
ČJL-9-1-01	Žák: odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji	Komunikační a slohová výchova čtení věcné, kritické a prožitkové studijní, čtení vyhledávací, zdroj informací, analytické, hodnotící	VDO občanská společnost a škola	
ČJL-9-1-02	rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	naslouchání kritické (objektivní a subjektivní sdělení, komunikační záměr mluvčího, manipulativní působení projevu,	MeV - práce v realizačním týmu - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	
ČJL-9-1-03	rozpoznává manipulativní komunikaci v massmédiích a zaujímá k ní kritický postoj	zvukové prostředky souvislého projevu a prostředky mimojazykové), zážitkové	PČ strukturovaný životopis	
ČJL-9-1-06	v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči	mluvený projev zásady kultivovaného projevu (technika mluveného projevu, prostředky nonverbální a paralingvální)		
ČJL-9-1-07	zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu	komunikační žánry (připravený i nepřipravený projev, referát, diskuse)		
ČJL-9-1-08	využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	písemný projev vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu vlastní tvořivé psaní (komunikační žánry: výpisek, soukromý a úřední dopis, strukturovaný životopis, charakteristika, výklad, úvaha)		
ČJL-9-1-10	využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu i k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů			

9. ročník

	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
ČJL-9-3-04	Žák: - tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie - rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty - rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele - uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře - porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování - vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	Literární výchova tvořivé činnosti s literárním textem přednes vhodných literárních textů, záznam a reprodukce hlavních myšlenek, interpretace literárního textu, dramatizace, vytváření vlastních textů způsoby interpretace literárních a jiných děl základy literární teorie a historie - jazyk literárního díla (zvukové prostředky poezie: rým, rytmus, volný verš), literatura umělecká a věcná literární druhy a žánry hlavní vývojová období národní a světové literatury, typické žánry a jejich představitelé	MeV - vnímání autora mediálních sdělení - tvorba mediálních sdělení HV - ukázky z muzikálů VkOZ - politický systém D - literární historie VMEGS - Evropa a svět nás zajímá OSV - morální rozvoj hodnoty, postoje, praktická etika	
ČJL-9-3-05				
ČJL-9-3-06				
ČJL-9-3-07				
ČJL-9-3-08				
ČJL-9-3-09				

5.1.2 Anglický jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Anglický jazyk vychází obsahově ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Konkrétním cílem výuky anglického jazyka je poskytnout žákům nástroj komunikace při kontaktu s lidmi z různých částí světa. Prioritou výuky je rozvíjení schopnosti žáka porozumět se v reálných situacích běžného života. Žáci jsou vedeni k samostatnému učení sebehodnocením, plánováním a sledováním vlastního pokroku. Na prvním stupni základní školy žáci získají základní dovednosti v anglickém jazyce, naučí se rozumět jednoduchým pokynům a pracovat s anglicky psanými knihami pro děti.

Obsahové, časové a organizační vymezení – 1. stupeň

Vzdělávací obsah je rozdělen na 5 tematických okruhů:

- *Řečové dovednosti* – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace
- *Poslech s porozuměním* – rozvíjení porozumění známým každodenním výrazům a zcela základním frázím, jejichž cílem je vyhovět konkrétním potřebám
- *Mluvení* – vhodné, věcné a jazykově správné reagování v různých komunikačních situacích
- *Čtení s porozuměním* – vyhledá informace v jednoduchých krátkých textech
- *Psaní* – pravopis osvojené slovní zásoby, vyplnění jednoduchého formuláře, jednoduchý text týkající se osvojovaných témat

Organizace – výuka probíhá v kmenových třídách, v učebně ICT a v jazykové učebně. Ve vyučovacím procesu se využívá různých organizačních forem (frontální výuka, skupinová práce, individualizovaná výuka, práce ve dvojicích), zohledňují se odlišné učební styly žáků a volí se vhodné učební strategie, na jejichž formulování se podílejí i žáci. Žákům jsou nabízeny i rozšiřující aktivity, jako soutěže, exkurze. Ve výuce používáme též PC či interaktivní tabuli.

Časové vymezení

Předmět je vyučován 3 hodiny týdně ve 3. a 4. ročníku a po 4 hodinách v 5. ročníku, kde byla časová dotace navýšena 1 disponibilní hodinou.

Výchovné a vzdělávací strategie

- učíme žáky vyhledávat a používat potřebné informace (používání slovníků, encyklopedií, internetu), samostatně vyhledávat nástroje k odstraňování problémů při komunikaci v cizím jazyce, propojovat probraná témata a jazykové jevy, rozvíjíme paměť žáků (pravidelné procvičování slovní zásoby formou doplňování textu, poslechu, soutěží) **(KK učení, KK digitální)**
- vedeme žáky ke správnému používání gramatických pravidel v písemném i mluveném projevu (gramatická cvičení, rozhovory, projekty), nebát se mluvit cizím jazykem s cizím člověkem, naučit se opsat obsah myšlenky, chybí-li slovní zásoba **(KK řešení problémů)**
- učíme žáky komunikovat na úrovni odpovídající jejich věku a znalostem (rozhovory, skupinové práce, soutěže družstev), vedeme je k tomu, aby uměly zformulovat jednoduché myšlenky, využívat dovednosti osvojené v cizím jazyce k navázání kontaktu či vztahu **(KK komunikativní)**
- vedeme žáky k výstižnému a souvislému projevu, naslouchání promluvy druhých lidí a respektování názorů ostatních (prezentace prací žáků na různá témata), získat představu o zvycích v anglicky mluvících zemích a porovnávat je se zvyky našimi **(KK komunikativní, KK občanské)**

- učíme žáky efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu (soutěže, skupinové práce), spolupracovat v cizím jazyce hovořící skupině na jednoduchém úkolu (**KK sociální a personální**)
- vyžadujeme od žáků dodržování určených pravidel a plnění povinností, samostatně pracovat s dvojjazyčným slovníkem (**KK pracovní**)

3. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
CJ-3-1-01	Žák: Řečové dovednosti • rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně • zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal • rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu • rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu • přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení • píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	Zvuková a grafická podoba jazyka • fonetické znaky (pasivně) • základní výslovnostní návyky • vztah mezizvukovou a grafickou podobou slov Slovní zásoba • rozvoj slovní zásoby vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím (oslovení, pozdrav, rozloučení, představení) • práce se slovníkem Tematické okruhy • domov • rodina • škola • lidské tělo • jídlo • oblékání • nákupy • bydliště • dopravní prostředky • kalendářní rok (svátky, roční období, dny v týdnu, hodiny) • zvířata Mluvnice • základní gramatické struktury a typy vět	OSV • rozvoj schopností poznávání • vedení dialogu, komunikace v různých situacích MuV • multikulturalita MeV • kritické čtení a vnímání mediálních sdělení VMEGS • Evropa a svět nás zajímá	
CJ-3-1-02				
CJ-3-1-03				
CJ-3-1-04				
CJ-3-1-05				
CJ-3-1-06				

4. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
CJ-5-1-01	Žák: Poslech s porozuměním rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností	Zvuková a grafická podoba jazyka - fonetické znaky (pasivně) - základní výslovnostní návyky - vztah mezizvukovou a grafickou podobou slov	OSV - rozvoj schopností poznávání - vedení dialogu, komunikace v různých situacích	
CJ-5-1-02	rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	Slovní zásoba - rozvoj slovní zásoby vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím (oslovení, pozdrav, rozloučení, představení) - práce se slovníkem	ČJ druhy slov	
CJ-5-1-03	rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu	Tematické okruhy - domov - rodina - škola - volný čas - jídlo - bydliště - kalendářní rok (svátky, roční období, dny v týdnu, hodiny) - zvířata	VMEGS Evropa a svět nás zajímá	
CJ-5-2-01	Mluvení - zapojí se do jednoduchých rozhovorů - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat		MuV multikulturalita	
CJ-5-2-02	odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	Mluvnice základní gramatické struktury a typy vět	MeV kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	
CJ-5-2-03				
CJ-5-3-01	Čtení s porozuměním - vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům - rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu			
CJ-5-3-02				

5. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
CJ-5-1-01	Žák: Poslech s porozuměním - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností - rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu Mluvení - zapojí se do jednoduchých rozhovorů - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	Zvuková a grafická podoba jazyka - fonetické znaky (pasivně) - základní výslovnostní návyky - vztah mezizvukovou a grafickou podobou slov Slovní zásoba - rozvoj slovní zásoby vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím (oslovení, pozdrav, rozloučení, představení) - práce se slovníkem Tematické okruhy - domov - rodina - škola - volný čas - jídlo - oblékání - nákupy - bydliště - kalendářní rok (svátky, roční období, dny v týdnu, hodiny) - příroda - počasí Mluvnice - základní gramatické struktury a typy vět	OSV - rozvoj schopností poznávání - vedení dialogu, komunikace v různých situacích ČJ - druhy slov VMEGS - Evropa a svět nás zajímá MuV - multikulturalita MeV - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	
CJ-5-1-02				
CJ-5-1-03				
CJ-5-2-01				
CJ-5-2-02				
CJ-5-2-03				

5. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
CJ-5-3-01	Žák: Čtení s porozuměním - vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům - rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu Psaní - napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života			
CJ-5-3-02				
CJ-5-4-01				
CJ-5-4-02				

Charakteristika vyučovacího předmětu na 2. stupni

Předmět Anglický jazyk vychází obsahově ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Žáci se učí vnímat různá sdělení, rozumět jim a reprodukovat je. Vzdělávací oblast zahrnuje učivo na rozvoj smyslového vnímání, vyjadřovacích schopností, psaní a základy jednoduché konverzace v cizím jazyce. Obsah předmětu Anglický jazyk pomáhá žákům překonat jazykovou bariéru a připravuje je k praktickému užívání základů cizího jazyka. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné tradice. Prohlubuje vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance a vytváří podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních projektech. Kultivace jazykových dovedností a jejich užívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí. V hodinách se neustále procvičuje výslovnost a intonace pomocí nahrávek a básní. Do výuky se zařazují komunikativní hry, spolupráce ve skupinách, rozhovory, besedy, diskuse. V rámci výuky jsou žáci zapojováni do projektů a pobízeni k využívání internetu jako zdroje informací.

Obsahové, časové a organizační vymezení – 2. stupeň

Vzdělávací obsah je rozdělen na 4 tematické okruhy:

- *Poslech s porozuměním* – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace
- *Mluvení* – vhodné, věcné a jazykově správné reagování v různých komunikačních situacích
- *Čtení s porozuměním* – vyhledá informace v jednoduchých krátkých textech
- *Psaní* – pravopis osvojené slovní zásoby, vyplnění jednoduchého formuláře, jednoduchý text týkající se osvojovaných témat

Organizace – výuka probíhá v kmenových třídách, v učebně ICT a v jazykové učebně. Třídy se dělí na skupiny v rámci ročníku podle počtu žáků v konkrétní třídě. Ve výuce používáme PC, interaktivní tabuli, projektové vyučování, skupinové vyučování.

Časové vymezení

Předmět je vyučován 3 hodiny týdně v 6. až 9. ročníku.

Výchovné a vzdělávací strategie

- učíme žáky vyhledávat a používat potřebné informace (používání slovníků, encyklopedií, internetu), samostatně vyhledávat nástroje k odstraňování problémů při komunikaci v cizím jazyce, propojovat probraná témata a jazykové jevy, rozvíjíme paměť žáků (pravidelné rozcvičování slovní zásoby formou doplňování textu, poslechu, soutěží) **(KK učení, KK digitální)**
- vedeme žáky ke správnému používání gramatických pravidel v písemném i mluveném projevu (gramatická cvičení, rozhovory, projekty), nebát se mluvit cizím jazykem s cizím člověkem, naučit se opsat obsah myšlenky, chybí-li slovní zásoba **(KK řešení problémů)**
- učíme žáky komunikovat na úrovni odpovídající jejich věku a znalostem (rozhovory, skupinové práce, soutěže družstev), vedeme je k tomu, aby uměly zformulovat jednoduché myšlenky, využívat dovednosti osvojené v cizím jazyce k navázání kontaktu či vztahu **(KK komunikativní)**
- vedeme žáky k výstižnému a souvislému projevu, naslouchání promluvy druhých lidí a respektování názorů ostatních (prezentace prací žáků na různá témata), získat představu o zvycích v anglicky mluvících zemích a porovnávat je se zvyky našimi **(KK komunikativní, KK občanské)**
- učíme žáky efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu (soutěže, skupinové práce), spolupracovat v cizím jazyce hovořící skupině na jednoduchém úkolu **(KK sociální a personální)**
- vyžadujeme od žáků dodržování určených pravidel a plnění povinností, samostatně pracovat s dvojjazyčným slovníkem **(KK pracovní)**

6. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
CJ-9-1-01	Žák: Poslech s porozuměním - rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně - rozumí obsahu jednoduché a zřetelné vyslovené promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	Zvuková a grafická podoba jazyka - nácvik výslovnosti - slovní a větný přízvuk - intonace - pravopis slov osvojené slovní zásoby	OSV - rozvoj schopností poznávání - vedení dialogu, komunikace v různých situacích	
CJ-9-1-02		Slovní zásoba - rozvoj slovní zásoby vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím (oslovení, pozdrav, rozloučení, představení) - práce se slovníkem	VMEGS Evropa a svět nás zajímá	
CJ-9-2-01	Mluvení - zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích - mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech		MuV multikulturalita	
CJ-9-2-02		Tematické okruhy - domov - bydlení - rodina - nákupy a móda - škola - sport - stravovací návyky - příroda a město - kultura - volný čas - realie zemí příslušných jazykových oblastí	MeV - tvorba mediálních sdělení - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	
CJ-9-2-03	vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života			
CJ-9-3-01	Čtení s porozuměním - vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech - rozumí krátkým jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	Mluvnice - časování slovesa „to be“ - přídavná jména - přítomný čas prostý - rozkaz, zákaz		
CJ-9-3-02				
CJ-9-4-01	Psaní vyplní základní údaje o sobě ve formuláři			
CJ-9-4-02	napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat			
CJ-9-4-03	reaguje na jednoduché písemné sdělení			

7. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
CJ-9-1-01	Žák: Poslech s porozuměním - rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	Zvuková a grafická podoba jazyka - nácvik výslovnosti - slovní a větný přízvuk - intonace - pravopis slov osvojené slovní zásoby	OSV - rozvoj schopností poznávání - vedení dialogu, komunikace v různých situacích	
CJ-9-1-02				
CJ-9-2-01	Mluvení - zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích - mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech - vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	Slovní zásoba - rozvoj slovní zásoby vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím - práce se slovníkem	VMEGS Evropa a svět nás zajímá	
CJ-9-2-02				
CJ-9-2-03				
CJ-9-3-01	Čtení s porozuměním - vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech - rozumí krátkým jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	Tematické okruhy - volný čas - počasí - pocity a nálady - cestování - sport - kultura - reálie zemí příslušných jazykových oblastí - příroda a město	MuV multikulturalita	
CJ-9-3-02				
CJ-9-4-01	Psaní - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat - reaguje na jednoduché písemné sdělení	Mluvnice - přítomný čas prostý a průběhový - minulý čas prostý	MeV - tvorba mediálních sdělení - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	
CJ-9-4-02				
CJ-9-4-03				

8. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
CJ-9-1-01	Žák: Poslech s porozuměním rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	Zvuková a grafická podoba jazyka - nácvik výslovnosti - slovní a větný přízvuk - intonace - pravopis slov osvojené slovní zásoby	OSV - rozvoj schopností poznávání - vedení dialogu, komunikace v různých situacích	
CJ-9-1-02	rozumí obsahu jednoduché a zřetelné vyslovené promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	Slovní zásoba - rozvoj slovní zásoby vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím - práce se slovníkem	VMEGS Evropa a svět nás zajímá	
CJ-9-2-01	Mluvení zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	Tematické okruhy - péče o zdraví - stravovací návyky - realie zemí příslušných jazykových oblastí - kultura - moderní technologie a média - volný čas - volba povolání - příroda a město - počasí - pocity a nálady	MuV multikulturalita	
CJ-9-2-02	mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech		MeV - tvorba mediálních sdělení - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	
CJ-9-2-03	vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života		VMEGS Objevujeme Evropu a svět (realie)	
CJ-9-3-01	Čtení s porozuměním vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	Mluvnice - minulý čas prostý a průběhový - frekvenční příslovce - rozkaz - přídavná jména		
CJ-9-3-02	rozumí krátkým jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace			
CJ-9-4-01	Psaní vyplní základní údaje o sobě ve formuláři			
CJ-9-4-02	napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat			
CJ-9-4-03	reaguje na jednoduché písemné sdělení			

9. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
CJ-9-1-01	Žák: Poslech s porozuměním • rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně • rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovené promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	Zvuková a grafická podoba jazyka • nácvik výslovnosti • slovní a větný přízvuk • intonace • pravopis slov osvojené slovní zásoby	OSV • rozvoj schopností poznávání • vedení dialogu, komunikace v různých situacích	
CJ-9-1-02		Slovní zásoba • rozvoj slovní zásoby vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím • práce se slovníkem	VMEGS • Evropa a svět nás zajímá	
CJ-9-2-01	Mluvení • zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	Tematické okruhy • příroda a město • realie zemí příslušných jazykových oblastí • společnost a její problémy	MuV • multikulturalita	
CJ-9-2-02	• mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech		MeV • tvorba mediálních sdělení • kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	
CJ-9-2-03	• vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	Mluvnice • budoucí čas <i>will + going to</i> • minulý čas prostý a průběhový • přítomný čas prostý a průběhový	VMEGS • objevujeme Evropu a svět (realie)	
CJ-9-3-01	Čtení s porozuměním • vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech			
CJ-9-3-02	• rozumí krátkým jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace			
CJ-9-4-01	Psaní • vyplní základní údaje o sobě ve formuláři			
CJ-9-4-02	• napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat			
CJ-9-4-03	• reaguje na jednoduché písemné sdělení			

5.1.3 Další cizí jazyk - Německý jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Německý jazyk je součástí vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace, Další cizí jazyk. Dobrá jazyková úroveň patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti absolventa základního vzdělávání. Jazyková výuka, jejímž cílem je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí. Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí. Přispívá ke snižování jazykové bariéry a poskytuje jazykový základ pro komunikaci žáků s příslušníky německy mluvících zemí. Umožňuje poznávat život lidí a kulturní tradice. Výuka vychází z každodenních situací, které mohou nastat při pobytu v cizí zemi a žáci se tak učí tyto situace zvládat. Procvičováním poslechu, výslovnosti a čtením slov žáci získávají potřebné dovednosti pro vnímání německého jazyka a jeho porozumění. Cílem je zvládnutí základních témat, jako jsou rodina, škola, záliby, denní program, cestování. Žáci se učí pracovat se slovníkem, vyhledávat informace a produkovat vlastní krátké texty.

Obsahové, časové a organizační vymezení – 2. stupeň

Vzdělávací obsah je rozdělen na 4 tematické okruhy:

- *Poslech s porozuměním* – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace
- *Mluvení* – vhodné, věcné a jazykově správné reagování v různých komunikačních situacích
- *Čtení s porozuměním* – vyhledá informace v jednoduchých krátkých textech
- *Psaní* – pravopis osvojené slovní zásoby, vyplnění jednoduchého formuláře, jednoduchý text týkající se osvojovaných témat

Organizace – výuka probíhá v kmenových třídách, v učebně ICT a v jazykové učebně. Ve výuce používáme PC, interaktivní tabuli, projektové vyučování, skupinové vyučování.

Časové vymezení

Předmět je vyučován 2 hodiny týdně v 7. až 9. ročníku.

Výchovné a vzdělávací strategie

- využíváme skupinovou práci – dialogy, reprodukce textu (písemná, ústní), hry, samostatnou práci (vyhledávání informací, práce se slovníkem a autentickými materiály a internetem), recitace, zpěv (**KK k učení, KK řešení problémů, KK komunikativní, KK digitální**)
- zařazujeme tvorbu plakátů, prezentací v rámci projektů, které souvisejí s probíranými tématy (**KK pracovní, KK komunikativní, KK digitální**)
- umožňujeme žákům vytvářet dialogy (tvorba dialogů v rámci probírání reálií dovednost začít a ukončit rozhovor, vyjádřit zážitek, názor atp.), zařazujeme poslech mluveného slova v cizím jazyce (**KK komunikativní, KK sociální a personální, KK občanská**)
 - vedeme žáka k pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa a důležitého sjednocujícího činitele národního společenství (**KK občanská**)
- vedeme žáka k pochopení jazyka a jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání (**KK k učení**)
- rozvíjíme u žáka pozitivní vztah k mnohojazyčnosti a respektování kulturních rozmanitostí (**KK sociální a personální**)

7. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
DCJ-9-1-01	Žák: Poslech s porozuměním - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně - rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat Mluvení - zapojí se do jednoduchých rozhovorů - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	Zvuková a grafická podoba jazyka - fonetické znaky (pasivně) - základní výslovnostní návyky - vztah mezizvukovou a grafickou podobou slov Slovní zásoba - rozvoj slovní zásoby vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím - práce se slovníkem Tematické okruhy - domov - rodina - škola - volný čas - reálie Mluvnice - základní gramatické struktury a typy vět	OSV - rozvoj schopností poznávání - vedení dialogu, komunikace v různých situacích VMEGS - Evropa a svět nás zajímá MuV - multikulturalita MeV - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - tvorba mediálních sdělení	
DCJ-9-1-02				
DCJ-9-1-03				
DCJ-9-2-01				
DCJ-9-2-02				
DCJ-9-2-03				

7. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
DCJ-9-3-01	Žák: Čtení s porozuměním • rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům • rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům • rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci Psaní • vyplní základní údaje o sobě ve formuláři • napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat • stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení			
DCJ-9-3-02				
DCJ-9-3-03				
DCJ-9-4-01				
DCJ-9-4-02				
DCJ-9-4-03				

8. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
DCJ-9-1-01	Žák: Poslech s porozuměním • rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně • rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu • rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	Zvuková a grafická podoba jazyka • fonetické znaky (pasivně) • základní výslovnostní návyky • vztah mezizvukovou a grafickou podobou slov Slovní zásoba • rozvoj slovní zásoby vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím • práce se slovníkem Tematické okruhy • příroda • počasí • kalendářní rok • zvířata • reálie • dopravní prostředky Mluvnice • základní gramatické struktury a typy vět	OSV • rozvoj schopností poznávání • vedení dialogu, komunikace v různých situacích VMEGS • Evropa a svět nás zajímá • objevujeme Evropu a svět MuV • multikulturalita MeV • kritické čtení a vnímání mediálních sdělení • tvorba mediálních sdělení	
DCJ-9-1-02				
DCJ-9-1-03				
DCJ-9-2-01	Mluvení • zapojí se do jednoduchých rozhovorů • sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá			
DCJ-9-2-02				
DCJ-9-2-03				

8. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
DCJ-9-3-01	Žák: Čtení s porozuměním • rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům • rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům • rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci Psaní • vyplní základní údaje o sobě ve formuláři • napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat • stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení			
DCJ-9-3-02				
DCJ-9-3-03				
DCJ-9-4-01				
DCJ-9-4-02				
DCJ-9-4-03				

9. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
DCJ-9-1-01	Žák: Poslech s porozuměním • rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně • rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu • rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	Zvuková a grafická podoba jazyka • fonetické znaky (pasivně) • základní výslovnostní návyky • vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov Slovní zásoba • rozvoj slovní zásoby vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím • práce se slovníkem Tematické okruhy • nákupy • povolání • oblékání • jídlo • lidské tělo • zdraví • obec, orientace ve městě • realie zemí příslušných jazykových oblastí Mluvnice • základní gramatické struktury a typy vět	OSV • rozvoj schopností poznávání • vedení dialogu, komunikace v různých situacích VMEGS • Evropa a svět nás zajímá • objevujeme Evropu a svět MuV • multikulturalita MeV • kritické čtení a vnímání mediálních sdělení • tvorba mediálních sdělení	
DCJ-9-1-02				
DCJ-9-1-03				
DCJ-9-2-01	Mluvení • zapojí se do jednoduchých rozhovorů • sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá			
DCJ-9-2-02				
DCJ-9-2-03				

9. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
DCJ-9-3-01	Žák: Čtení s porozuměním • rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům • rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům • rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci Psaní • vyplní základní údaje o sobě ve formuláři • napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat • stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení			
DCJ-9-3-02				
DCJ-9-3-03				
DCJ-9-4-01				
DCJ-9-4-02				
DCJ-9-4-03				

5.2 Matematika a její aplikace

5.2.1 Matematika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Matematika vychází ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace. Vzdělávání v matematice je především zaměřeno na výchovu přemýšlivého člověka, který umí používat znalosti z matematiky v různých situacích občanského a profesního života.

V hodinách matematiky proto vyučující cíleně motivují žáky k řešení matematických problémů, vedou žáky k matematizaci reálných situací a k posuzování věrohodnosti výsledků; rozvíjejí u žáků schopnost správně se matematicky vyjadřovat; podporují u žáků důvěru v jejich schopnosti; vychovávají žáky k vytrvalosti, kritičnosti a týmové spolupráci; budují u žáků pozitivní vztah k matematice. Žáci se učí využívat prostředky výpočetní techniky a používat některé další pomůcky, což umožňuje přístup k matematice i žákům, kteří mají nedostatky v numerickém počítání a v rýsovacích technikách.

Obsahové, časové a organizační vymezení – 1. stupeň

Vzdělávací obsah je rozdělen na 4 tematické okruhy:

- *Číslo a početní operace* – žáci porozumí pojmu číslo, získají dovednosti v pamětném a písemném počítání v oboru přirozených čísel, seznámí se s vlastnostmi základních operací s čísly, s odhadem a s prací s chybou
- *Závislosti, vztahy a práce s daty* – žáci si postupně osvojí dovednosti, které souvisejí se zpracováním dat, seznamují se se závislostmi a jejich zápisy v běžném životě, doplňují a sestavují jednoduché tabulky a diagramy;
- *Geometrie v rovině a v prostoru* – žáci získají základní orientaci v rovině a prostoru, učí se poznávat, určovat, modelovat a znázorňovat jednoduché útvary v rovině i prostoru
- *Nestandardní aplikační úlohy a problémy* – u žáků bude rozvíjeno logické myšlení a přechod od konkrétního myšlení k abstraktnímu

Organizace – výuka probíhá především v kmenových třídách nebo v učebně ICT. Ve výuce používáme PC, interaktivní tabuli, projektové vyučování, skupinové vyučování. Během hodiny učitel a žáci používají všechny dostupné vyučovací pomůcky.

Časové vymezení

Předmět je vyučován 5 hodin týdně ve všech ročnících 1. stupně, je posílen 5 hodinami týdně z disponibilní časové dotace.

Výchovné a vzdělávací strategie

- rozvíjíme paměť žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojováním si nezbytných matematických vzorců, pojmů a vztahů **(KK k učení)**
- podporujeme rozvoj logického a abstraktního myšlení žáků, zejména zařazováním problémových úkolů, logických úloh, matematických hádanek, apod. **(KK k učení)**
- učíme žáky pracovat s vlastní chybou **(KK k učení, k řešení problémů)**
- předkládáme žákům úlohy vedoucí k samostatnému uvažování a řešení problémů, učíme je rozpoznat problém, naplánovat způsob řešení, vyhledat informace vhodné k vyřešení problému, odhadnout výsledek **(KK k řešení problémů, KK digitální)**
- učíme žáky objevovat různé varianty řešení úloh, vybrat efektivní způsob řešení, vyhodnotit správnost výsledku **(KK k řešení problémů)**
- podporujeme u žáků výstižný, souvislý, kultivovaný projev, srozumitelné vyjadřování myšlenek a vyjadřování v logickém sledu **(KK komunikativní)**
- učíme žáky provádět rozbor a zápisy při řešení úloh, orientovat se v různých typech grafů, tabulek **(KK k učení, komunikativní)**
- podporujeme žáky k samostatnému řešení úlohy odpovídající jeho znalostem, a tím podporujeme rozvoj důvěry ve vlastní schopnosti **(KK sociální a personální)**
- zařazením skupinové práce vedeme žáky k efektivní spolupráci při řešení složitějších úloh, k dodržování dohodnutých pravidel při práci ve skupině, k aktivnímu naslouchání názorů druhých, k zapojení se do diskuse, k obhajobě vlastních názorů **(KK komunikativní, sociální a personální)**
- umožňujeme žákům prezentovat výsledky jejich práce a vést žáky k sebehodnocení **(KK sociální a personální)**
- vedeme žáky k důsledné a zodpovědné domácí přípravě, vyžadujeme dokončení práce v dohodnutých termínech a dohodnuté kvalitě **(KK občanské)**
- učíme žáky bezpečně používat rýsovací potřeby a udržívat je v pořádku tak, aby byla zajištěna jejich funkčnost, vedeme žáky ke zdokonalování grafického projevu i s využitím digitální techniky **(KK pracovní, KK digitální)**
- učíme žáky využívat matematické poznatky a dovednosti v praxi – odhady, měření, porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace **(KK pracovní)**
- podporujeme rozvoj abstraktního učení manipulací a prací s drobnými předměty, výrobou modelů různých těles z různých materiálů, metodou překládaného papíru, apod. **(KK pracovní)**

1. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
M-3-1-01 M-3-1-02 M-3-1-03 M-3-1-04 M-3-1-05	Žák: - používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků - čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti - užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose - provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly - řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	Číslo a početní operace - přirozená čísla 1 – 20 - číslice 0 – 9 - znaky >, <, =, +, - - číselná osa +, - do 20 bez přechodu desítky - jednoduché slovní úlohy	ČJ - psaní číslic a znaků - orientace na stránce knihy, počet slabik - čtení slovní úlohy s porozuměním	
M-3-2-01 M-3-2-02 M-3-2-03	Žák: - orientuje se v čase - popisuje jednoduché závislosti z praktického života - doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	Závislosti, vztahy a práce s daty - rok, měsíc, týden, den - tabulky a schémata	VV, PČ - výroba papírových mincí - manipulace s drobnými materiály - měření - modelování - využití barev PRV - lidé a čas	
M-3-3-01 M-3-3-02 M-3-3-03	Žák: - rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci - porovnává velikost útvarů - rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	Geometrie v rovině a v prostoru - čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh - krychle, kvádr, koule, válec - orientace v prostoru: před, za, vpravo, vlevo, nahoře, dole - osově souměrné obrázky	ČJ - vyjádření jednoduché prostorové orientace (např. procházkou po čtvercové síti) PČ - modelování těles - užití stavebnic ke stavbám podle předlohy VV - osově souměrné obrázky	

2. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
M-3-1-01 M-3-1-02 M-3-1-03 M-3-1-04 M-3-1-05	Žák: - používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků - čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti - užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose - provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly - řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	Číslo a početní operace - přirozená čísla 1 – 100 - číslice 0 – 100 - znaky $>$, $<$, $=$, $+$, $-$, $*$, $:$ - číselná osa $+$, $-$ do 100 - násobilka do 50 - jednoduché slovní úlohy - počítání s penězi - lichá a sudá čísla - pojmy sčítanec, menšenec, menšitel, činitel, součin, dělenec, dělitel, podíl, záměna sčítanců a činitelů - řád desítek a jednotek	ČJ - orientace v textu, práce s knihou, čtení s porozuměním, věta oznamovací a tázací, odpověď na otázku EV - vztah člověka k prostředí	
M-3-2-01 M-3-2-02 M-3-2-03	Žák: - orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času - popisuje jednoduché závislosti z praktického života - doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	Závislosti, vztahy a práce s daty - čtvrt hodiny, půl hodiny, tři čtvrtě hodiny, celá hodina, minuta, sekunda - měření délky, hmotnosti a objemu - tabulková evidence	PRV - lidé a čas VMEGS - Evropa a svět nás zajímá	
M-3-3-01 M-3-3-02 M-3-3-03	Žák: - rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci - porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky - rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	Geometrie v rovině a v prostoru - lomená čára, křivá čára, bod, úsečka, přímka - kužel, jehlan - osově souměrné obrázky - délka úsečky, jednotky délky a jejich převody - rýsování úseček a měření délky úsečky v cm	VV, PČ - výroba papírových mincí - manipulace s drobnými materiály - měření - modelování - využití barev PČ - modelování těles - užití stavebnic ke stavbám podle předlohy VV - osově souměrné obrázky	

3. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
M-3-1-01 M-3-1-02 M-3-1-03 M-3-1-04 M-3-1-05	Žák: - používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků - čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti - užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose - provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly - řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	Číslo a početní operace - přirozená čísla 1 – 1000 - číslice 0 – 1000 - rozklad a zápis čísla v desítkové soustavě - číselná osa +, −, *, : do 1000 - složené slovní úlohy s využitím závorek - pojmy násobek, neúplný podíl, zbytek	ČJ - orientace v textu, práce s knihou, čtení s porozuměním, věta oznamovací a tázací, odpověď na otázku AJ - čísla EV - vztah člověka k prostředí	
M-3-2-01 M-3-2-02 M-3-2-03	Žák: - orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času - popisuje jednoduché závislosti z praktického života - doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	Závislosti, vztahy a práce s daty - jízdní řády - měření délky, hmotnosti a objemu, teploty - tabulková evidence	PRV - lidé a čas - rozmanitost přírody (měření látek) VMEGS - Evropa a svět nás zajímá	
M-3-3-01 M-3-3-02 M-3-3-03	Žák: - rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci - porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky - rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	Geometrie v rovině a v prostoru - polopřímka, opačné polopřímky, kružnice a kruh, různoběžky, rovnoběžky, mnohoúhelník - osově souměrné obrázky - délka úsečky, jednotky délky a jejich převody, měření délek, jednotky mm, cm, dm, m, km	ČJ - vyjádření jednoduché prostorové orientace (např. procházkou po čtvercové síti) PČ - modelování těles - užití stavebnic ke stavbám podle předlohy VV - osově souměrné obrázky	

4. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
M-5-1-01 M-5-1-02 M-5-1-03 M-5-1-04 M-5-1-05 M-5-1-06	Žák: • využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení • provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel • zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel • řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel • modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku • porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel	Číslo a početní operace • přirozená čísla 1 – 1 000 000 • číslice 0 – 1 000 000 • rozklad a zápis čísla v desítkové soustavě • číselná osa • +, -, *, : do 1 000 000 • písemné algoritmy početních operací sčítání, odčítání, násobení jednociferným i dvouciferným činitelem, dělení jednociferným dělitelem • komutativnost a asociativnost • složené slovní úlohy s využitím závorek • římské číslice • zaokrouhlování • zlomky ($\frac{1}{2}$, $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{5}$, $\frac{1}{10}$)	ČJ • orientace v textu, práce s knihou, čtení s porozuměním, věta oznamovací a tázací, odpověď na otázku AJ • čísla, zápis hodin, dnů, měsíců, let EV • vztah člověka k prostředí	
M-5-2-01 M-5-2-02	Žák: • vyhledává, sbírá a třídí data • čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	Závislosti, vztahy a práce s daty • zásady sběru a třídění dat • strukturovaná tabulka • sloupcový diagram • jízdní řády	VMEGS • Evropa a svět nás zajímá	
M-5-3-01 M-5-3-02 M-5-3-03	Žák: • narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník, kružnici); užívá jednoduché konstrukce • sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran • sestrojí rovnoběžky a kolmice	Geometrie v rovině a v prostoru • rýsování rovinných útvarů (čtverec, obdélník, trojúhelník, kružnice) • trojúhelníková nerovnost • rýsování, různoběžek, rovnoběžek a kolmic • grafické sčítání a odčítání úseček	PČ • modelování těles • užití stavebnic ke stavbám podle předlohy VV • osově souměrné obrázky	

4. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
M-5-3-04 M-5-3-05	• určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu • rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	• obvod mnohoúhelníku • obvod a obsah • jednotky obsahu • osově souměrné obrázky • délka úsečky, jednotky délky a jejich převody, měření délek, jednotky mm, cm, dm, m, km		
M-5-4-01	Žák: • řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	Nestandardní aplikační úlohy a problémy • řešení úloh úsudkem • číselné a početní řady • magické čtverce	OSV • rozvoj schopností poznávání • kreativita	

5. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
M-5-1-01 M-5-1-02 M-5-1-03 M-5-1-04 M-5-1-05 M-5-1-06 M-5-1-07 M-5-1-08	Žák: • využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení • provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel • zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel • řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel • modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku • porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel • přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty • porozumí významu znaku „-“ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose	Číslo a početní operace • přirozená čísla do miliardy • číslice 0 – 1 000 000 000 • rozklad a zápis čísla v desítkové soustavě • +, -, *, : do miliardy • písemné algoritmy početních operací sčítání, odčítání, násobení jednociferným i dvouciferným činitelem, dělení jednociferným i dvouciferným dělitelem • složené slovní úlohy s využitím závorek • zaokrouhlování • zlomky porovnávání zlomků se stejným základem, sčítání, odčítání zlomků se stejným základem, výpočet části z celku • desetinná čísla pojmy desetinná čárka, desetina, setina zápis, čtení, porovnávání desetinných čísel • znak „-“, pro zápis záporného čísla a znázornění na číselné ose (teploměr, model)	ČJ • správný zápis slovních úloh, stylizace a reprodukce odpovědí, čtení s porozuměním AJ • čísla, zápis hodin, dnů, měsíců, let, jednoduché početní operace EV • vztah člověka k prostředí	
M-5-2-01 M-5-2-02	Žák: • vyhledává, sbírá a třídí data • čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	Závislosti, vztahy a práce s daty • zásady sběru a třídění dat • kruhový diagram • statistické údaje	AJ • porovnání některých statistických údajů anglicky mluvících zemí	

5. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
M-5-3-01 M-5-3-02 M-5-3-03 M-5-3-04 M-5-3-05	Žák: • narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník, kružnici); užívá jednoduché konstrukce • sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran • sestrojí rovnoběžky a kolmice • určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu • rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	Geometrie v rovině a v prostoru • rýsování rovinných útvarů (čtverec, obdélník, trojúhelník, kružnice) • rýsování, různoběžek, rovnoběžek a kolmic procházejících daným bodem • obvod mnohoúhelníku • obvod a obsah • jednotky obsahu • osově souměrné obrázky • délka úsečky, jednotky délky a jejich převody, měření délek, jednotky mm, cm, dm, m, km	PČ • modelování těles • užití stavebnic ke stavbám podle předlohy VV • osově souměrné obrázky	
M-5-4-01	Žák: • řeší jednoduché praktické slovní úlohy problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	Nestandardní aplikační úlohy a problémy • řešení úloh úsudkem • číselné a početní řady • magické čtverce	OSV • rozvoj schopností poznávání • kreativita	

Obsahové, časové a organizační vymezení – 2. stupeň

Vzdělávací obsah je rozdělen na 4 tematické okruhy:

- *Číslo a proměnná* – žáci porozumí pojmům přirozené číslo, celé a racionální číslo; důkladná znalost operací s těmito čísly umožní žákům pochopit základní pojmy algebry, které jsou nezbytné pro práci s výrazy a rovnicemi
- *Závislosti, vztahy a práce s daty* – typy změn a závislostí z běžného života, analýza z tabulek, diagramů a grafů
- *Geometrie v rovině a v prostoru* – žáci se naučí základní orientaci v rovině a prostoru; dokážou popsat, změřit a sestavit daný geometrický útvar, spočítat obsahy, povrchy a objemy různých geometrických útvarů v rovině a prostoru
- *Nestandardní aplikační úlohy a problémy* – řešení problémových situací a úloh z běžného života, pochopení a analýza problému, utřídění údajů a podmínek, provádění situačních náčrtů, řešení optimalizačních úloh

Organizace – výuka probíhá především v kmenových třídách nebo v učebně ICT. Ve výuce používáme PC, interaktivní tabuli, projektové vyučování, skupinové vyučování. Během hodiny učitel a žáci používají všechny dostupné vyučovací pomůcky.

Časové vymezení

Předmět je vyučován 5 hodiny týdně v 6. - 8. ročníku a 6 hodin v 9. ročníku, je posílen 6 hodinami týdně z disponibilní časové dotace.

Výchovné a vzdělávací strategie

- *nácvikem řešení úloh s postupným stupňováním jejich náročnosti rozvíjíme logické myšlení a úsudek žáků, kladením jednoduchých problémových otázek vedeme žáky k hledání různých způsobů řešení a k tomu, aby si uvědomili, které z nich jsou efektivní a které nikoliv, vytváří podnětné situace, které žáky vedou k tomu, aby o daném problému přemýšleli, řešili jej a svá řešení zaznamenali (KK k řešení problémů)*
- *prací s chybou jako pozitivním prvkem vedeme žáky k hlubšímu zamyšlení nad použitým postupem a správností výpočtu, rozvíjíme paměť žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojováním si nezbytných matematických vzorců, pojmů a vztahů, podporujeme rozvoj logického a abstraktního myšlení žáků, zejména zařazováním problémových úkolů, logických úloh, matematických hádanek, apod. (KK kučení)*
- *důslednou kontrolou podporujeme u žáků čtení slovních úloh s porozuměním, správnou matematizaci problémů a interpretaci výsledků, podporujeme u žáků výstižný, souvislý, kultivovaný projev, srozumitelné vyjadřování myšlenek a vyjadřování v logickém sledu (KK komunikativní)*
 - *podporujeme žáky k samostatnému řešení úlohy odpovídající jeho znalostem, a tím podporujeme rozvoj důvěry ve vlastní schopnosti, organizujeme vyučovací hodiny tak, aby v případě, že zadanou matematickou úlohu žáci rychle vyřeší, nabídli svoji pomoc pomalejšímu spolužákovi (KK sociální a personální)*
- *učíme žáky využívat matematické poznatky a dovednosti v praxi – odhady, měření, porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace, vhodnou volbou úkolů různé obtížnosti a jejich následným rozбором vedeme žáky k tomu, aby si efektivně naplánovali plnění úkolů (KK pracovní)*
- *vedeme žáky k důsledné a zodpovědné domácí přípravě, vyžadujeme dokončení práce v dohodnutých termínech a dohodnuté kvalitě, povzbuzováním a odpovídajícím hodnocením podporujeme u žáků zájem o matematiku a snahu zlepšovat své výsledky (KK občanské)*
- *učíme žáky využívat poznatky z IT v rámci matematiky (KK digitální)*

6. ročník

	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
M-9-1-01 M-9-1-02 M-9-1-03	Žák: - provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel - zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor - modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	Číslo a proměnná Přirozená čísla a nula Desetinná čísla - zápis a čtení desetinných čísel - zaokrouhlování a porovnávání desetinných čísel - sčítání a odčítání desetinných čísel - násobení a dělení desetinných čísel Dělitelnost přirozených čísel - prvočíslo a číslo složené - násobek - dělitel - nejmenší společný násobek - největší společný dělitel - kritéria dělitelnosti	AJ - překlad čísel TV - porovnávání výkonů, převody vzdáleností OSV - osobnostní rozvoj - rozvoj schopností poznávání - morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovedností	
M-9-2-01 M-9-2-02	Žák: - vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data - porovnává soubory dat	Závislosti, vztahy a práce s daty Závislosti a data schémata, nákresy, tabulky		
M-9-3-01	Žák: zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů, využívá potřebnou matematickou symboliku	Geometrie v rovině a v prostoru Úhel a jeho velikost - úhel, osa úhlu - velikost úhlu - druhy úhlů - typy úhlů		

6. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
M-9-3-02 M-9-3-03 M-9-3-04 M-9-3-06 M-9-3-07 M-9-3-08 M-9-3-09 M-9-3-10 M-9-3-11 M-9-3-12	• charakterizuje a třídí základní rovinné útvary • určuje velikost úhlu měřením a výpočtem • odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů • načrtne a sestrojí rovinné útvary • užívá k argumentaci a při výpočtech věty o podobnosti trojúhelníků • načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v osově souměrnosti, určí osově souměrný útvar • určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti • odhaduje a vypočítá objem a povrch těles • načrtne a sestrojí síť základních těles • načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	Trojúhelník • trojúhelníková nerovnost • vnější a vnitřní úhly • druhy trojúhelníku • výšky, těžiště, těžnice • kružnice opsaná, vepsaná • shodnost a podobnost (věty) Rovinné útvary • přímka, polopřímka, úsečka, osa úsečky • vzdálenost bodu od přímky • vzájemná poloha přímek v rovině • osová souměrnost • základní rovinné útvary Prostorové útvary • kvádr, krychle • síť, povrch, objem	Z • zeměp. poloha TV • vrhy, hody, úhel odhodu, odraz puku	
M-9-4-01	Žák: • užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	Nestandardní aplikační úlohy a problémy • Číselné a logické řady • číselné a obrázkové řady	OSV • kreativita	

7. ročník

	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
M-9-1-01 M-9-1-04 M-9-1-05 M-9-1-06	Žák: • provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel • užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek-část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, deset. číslem, procentem) • řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem, pracuje s měřítky map a plánů • řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)	Číslo a proměnná Celá čísla • čísla navzájem opačná • číselná osa • operace s celými čísly Zlomky • rozšiřování, krácení, porovnávání • základní tvar, převrácený zlomek, smíšené číslo • operace se zlomky, složený zlomek Poměr • měřítko plánů, map • úměra • trojčlenka Procenta • procento, promile • základ, procentová část, počet procent • jednoduché úrokování	F • výpočty OSV • osobnostní rozvoj - rozvojschopností poznávání • morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovedností	
M-9-2-03 M-9-2-04 M-9-2-05	Žák: • určuje vztah přímé a nepřímé úměrnosti • vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem • matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	Závislosti, vztahy a práce s daty Funkce • pravoúhlá soustava souřadnic • přímá úměrnost • nepřímá úměrnost	Z • zeměp. poloha TV • vrhy, hody, úhel odhodu, odraz puku	

7. ročník

	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
M-9-3-01 M-9-3-06 M-9-3-08 M-9-3-09 M-9-3-10 M-9-3-11 M-9-3-12	Žák: • zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů, využívá potřebnou matematickou symboliku • načrtne a sestrojí rovinné útvary • načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové souměrnosti, určí středově souměrný útvar • určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti • odhaduje a vypočítá objem a povrch těles • načrtne a sestrojí síť základních těles • načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles	Geometrie v rovině a v prostoru Středová souměrnost • shodná zobrazení, • útvar středově souměrný Čtyřúhelníky • rovnoběžník • lichoběžník Prostorové útvary • kolmý hranol • síť, povrch, objem		
M-9-4-01	Žák: • užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	Nestandardní aplikační úlohy a problémy • logické a netradiční geometrické úlohy	OSV • kreativita	

8. ročník

	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
M-9-1-01 M-9-1-02 M-9-1-07 M-9-1-08	Žák: • provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel, užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu • zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor • matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním • formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic	Číslo a proměnná mocniny a odmocniny • druhá mocnina • druhá odmocnina • operace s mocninami • Pythagorova věta • rozvinutý zápis čísla v des. soustavě Výrazy • určování hodnot číselných výrazů • výrazy s proměnnou • operace s mnohočleny, Lineární rovnice • ekvivalentní úpravy • slovní úlohy	F • zápis jednotek ve tvaru $a \cdot 10^n$ Z • vzdálenosti ve vesmíru OSV • osobnostní rozvoj - rozvojschopností poznávání • morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovedností CH, F • výpočty, dosazování do vzorce	
M-9-2-01 M-9-2-02	Žák: • vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data • porovnává soubory dat	Závislosti, vztahy a práce s daty Základy statistiky • znak, četnost • aritmetický průměr, medián, modus • diagramy – sloupkový, kruhový, grafy • příklady závislostí z praktického života a jejich vlastnosti		

8. ročník

	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
M-9-3-01 M-9-3-05 M-9-3-06 M-9-3-09 M-9-3-10 M-9-3-11 M-9-3-12	Žák: • zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů, využívá potřebnou matematickou symboliku • využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh • načrtne a sestrojí rovinné útvary • určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti • odhaduje a vypočítá objem a povrch těles • načrtne a sestrojí síť základních těles • načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles	Geometrie v rovině a v prostoru Kruh, kružnice • kruh, kružnice – definice pomocí množin bodů • vzájemná poloha kružnice a přímky • Thaletova kružnice, tětíva • obsah kruhu, délka kružnice Válec • síť • objem • povrch	CH, F • výpočty, dosazování do vzorce	
M-9-4-02	Žák: • řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	Nestandardní aplikační úlohy a problémy • logické a netradiční geometrické úlohy	OSV • kreativita	

9. ročník

	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
M-9-1-08 M-9-1-09	Žák: • formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav • analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	Číslo a proměnná Soustavy lineárních rovnic se dvěma neznámými • řešení soustavy rovnic metoda sčítací • řešení soustavy rovnic metoda dosazovací • slovní úlohy	CH, F • výpočty, dosazování do vzorce OSV • osobnostní rozvoj - rozvojschopností poznávání • morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovedností	
M-9-2-04 M-9-2-05	Žák: • vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem • matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	Závislosti, vztahy a práce s daty Funkce • konstantní funkce • lineární funkce • goniometrické funkce		
M-9-3-01	Žák: • zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů, využívá potřebnou matematickou symboliku	Geometrie v rovině a v prostoru • konstrukční úlohy • rovinné útvary • pravidelné mnohoúhelníky		

9. ročník

	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
M-9-3-09 M-9-3-10 M-9-3-11 M-9-3-12 M-9-3-13	• určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti • odhaduje a vypočítá objem a povrch těles • načrtne a sestrojí síť základních těles • načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles • analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	Prostorové útvary • jehlan • kužel • koule		
M-9-4-02	Žák: • řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	Nestandardní aplikační úlohy a problémy • logické a netradiční geometrické úlohy	OSV • kreativita	

5.3 Informatika

5.3.1 Informatika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací oblast Informatika se zaměřuje především na rozvoj informatického myšlení a na porozumění základním principům digitálních technologií. Je založena na aktivních činnostech, při kterých žáci využívají informatické postupy a pojmy. Poskytuje prostředky a metody ke zkoumání řešitelnosti problémů i hledání a nalézání jejich optimálních řešení, ke zpracování dat a jejich interpretaci a na základě řešení praktických úkolů i poznatky a zkušenost, kdy je lepší práci přenechat stroji, respektive počítači. Pochopení, jak digitální technologie fungují, přispívá jednak k porozumění zákonitostem digitálního světa, jednak k jejich efektivnímu, bezpečnému a etickému užívání.

Na prvním stupni základního vzdělávání si žáci prostřednictvím her, experimentů, diskusí a dalších aktivit vytvářejí první představy o způsobech, jakými se dají data a informace zaznamenávat, a objevují informatické aspekty světa kolem nich. Postupně si žáci rozvíjejí schopnost popsat problém, analyzovat ho a hledat jeho řešení. Ve vhodném programovacím prostředí si ověřují algoritmické postupy. Informatika také společně s ostatními obory pokládá základy uživatelských dovedností. Poznáváním, jak se s digitálními technologiemi pracuje, si žáci vytvářejí základ pro pochopení informatických konceptů. Součástí je i bezpečné zacházení s technologiemi a osvojování dovedností a návyků, které vedou k prevenci rizikového chování.

Na druhém stupni základního vzdělávání žáci tvoří, experimentují, prověřují své hypotézy, objevují, aktivně hledají, navrhuji a ověřují různá řešení, diskutují s ostatními a tím si prohlubují a rozvíjejí porozumění základním informatickým konceptům a principům fungování digitálních technologií. Při analýze problému vybírají, které aspekty lze zanedbat a které jsou podstatné pro jeho řešení. Učí se vytvářet, formálně zapisovat a systematicky posuzovat postupy vhodné pro automatizaci, zpracovávat i velké a nesourodé soubory dat. Díky poznávání toho, jak a proč digitální technologie fungují, žáci chápou základní principy kódování, modelování a s větším porozuměním chrání sebe, své soukromí, data i zařízení.

Obsahové, časové a organizační vymezení – 1. stupeň

Vzdělávací obsah je rozdělen na 4 tematické okruhy:

- Data, informace a modelování – data, informace, kódování a přenos dat, modelování
- Algoritmizace a programování – řešení problémů krokováním, programování, kontrola řešení
- Informační systémy – systémy, práce se strukturovanými daty
- Digitální technologie – hardware a software, počítačové sítě, bezpečnost

Organizace – výuka probíhá v učebně ICT.

Časové vymezení

Předmět je vyučován 1 hodinu týdně ve 4. a 5. třídě

Výchovné a vzdělávací strategie

- **vedeme žáky k:** systémovému přístupu při analýze situací a jevů světa kolem něj **(KK k řešení problémů, KK k učení)**
- nacházení různých řešení a výběru toho nejvhodnějšího pro danou situaci **(KK k řešení problémů)**
- ke zkušenosti, že týmová práce umocněná technologiemi může vést k lepším výsledkům než samostatná práce **(KK sociální a personální)**
- porozumění různým přístupům ke kódování informací i různým způsobům jejich organizace **(KK k řešení problémů, KK pracovní, KK digitální)**
- formou pravidelného sledování zpravodajských portálů se žáci učí pravidelně pozorovat dění ve všech oblastech společenského života, učí se efektivně vyhledávat informace na internetu a využívat ho jako prostředku celoživotního vzdělávání **(KK k učení)**
- rozhodování na základě relevantních dat a jejich korektní interpretace, jeho obhajování pomocí věcných argumentů **(KK komunikativní)**
- komunikaci pomocí formálních jazyků, kterým porozumí i stroje **(KK pracovní)**
- standardizování pracovních postupů v situacích, kdy to usnadní práci **(KK pracovní)**
- posuzování technických řešení z pohledu druhých lidí a jejich vyhodnocování v osobních, etických, bezpečnostních, právních, sociálních, ekonomických, environmentálních a kulturních souvislostech **(KK sociální a personální, KK občanské)**
- nezdolnosti při řešení těžkých problémů, zvládání nejednoznačnosti a nejistoty a vypořádání se s problémy s otevřeným koncem **(KK k řešení problémů)**
- otevřenosti novým cestám, nástrojům, snaze postupně se zlepšovat **(KK k učení, KK k řešení problémů)**

4. - 5. ročník

	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
I-5-1-01	Žák: • uvede příklady dat, která uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat	DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ data, informace: sběr (pozorování, jednoduchý dotazník, průzkum) a záznam dat s využitím textu, čísla, barvy, tvaru, obrazu a zvuku; hodnocení získaných dat, vyvozování závěrů		
I-5-1-02	• popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji	kódování a přenos dat: využití značek, piktogramů, symbolů a kódů pro záznam, sdílení, přenos a ochranu informace		
I-5-1-03	• vyčte informace z daného modelu	modelování: model jako zjednodušené znázornění skutečnosti; využití obrazových modelů (myšlenkové a pojmové mapy, schémata, tabulky, diagramy) ke zkoumání, porovnávání a vysvětlování jevů kolem žáka		
I-5-2-01	• sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů	ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ řešení problému krokováním: postup, jeho jednotlivé kroky, vstupy, výstupy a různé formy zápisu pomocí obrázků, značek, symbolů či textu; příklady situací využívajících opakovaně použitelné postupy; přečtení, porozumění a úprava kroků v postupu, algoritmu; sestavení funkčního postupu řešícího konkrétní jednoduchou situaci	MeV • stavba mediálních sdělení • fungování a vliv médií ve společnosti	
I-5-2-02	• popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení		OSV • komunikace, kreativita • hodnoty, postoje, praktická etika	
I-5-2-03	• v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy	programování: experimentování a objevování v blokově orientovaném programovacím prostředí; události, sekvence, opakování, podprogramy; sestavení programu	ČJ, AJ • typografická pravidla pro psaní textů - jejich využití v českém a cizím jazyce	

4. - 5. ročník

	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
I-5-2-04	ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu	kontrola řešení: porovnání postupu s jiným a diskuse o nich; ověřování funkčnosti programu a jeho částí opakovaným spuštěním; nalezení chyby a oprava kódu; nahrazení opakujícího se vzoru cyklem		
I-5-3-01	v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi	INFORMAČNÍ SYSTÉMY systemy: skupiny objektů a vztahy mezi nimi, vzájemné působení; příklady systémů z přírody, školy a blízkého okolí žáka; části systému a vztahy mezi nimi		
I-5-3-02	pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data	práce se strukturovanými daty: shodné a odlišné vlastnosti objektů; řazení prvků do řad, číslovaný a nečíslovaný seznam, víceúrovňový seznam; tabulka a její struktura; záznam, doplnění a úprava záznamu		
I-5-4-01	najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu	DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE hardware a software: digitální zařízení a jejich účel; prvky v uživatelském rozhraní; spouštění, přepínání a ovládání aplikací; uložení dat, otevírání souborů		
I-5-4-02	propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí	počítačové sítě: propojení technologií, (bez)drátové připojení; internet, práce ve sdíleném prostředí, sdílení dat		
I-5-4-03	dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi	bezpečnost: pravidla bezpečné práce s digitálním zařízením; uživatelské účty, hesla		

Obsahové, časové a organizační vymezení – 2. stupeň

Vzdělávací obsah je rozdělen na 4 tematické okruhy)

- Data, informace a modelování – data, informace, kódování a přenos dat, modelování
- Algoritmizace a programování – algoritmizace programování, kontrola, tvorba digitálního obsahu
- Informační systémy – informační systémy, návrh a tvorba evidence dat, hromadné zpracování dat
- Digitální technologie – hardware a software, počítačové sítě, bezpečnost, digitální identita

Organizace – výuka probíhá v učebně ICT.

Časové vymezení

Předmět je vyučován 1 hodinu týdně v 6. – 9. ročníku.

Výchovné a vzdělávací strategie

- *vedeme žáky k: systémovému přístupu při analýze situací a jevů světa kolem něj (KK k řešení problémů, KK k učení)*
- *nacházení různých řešení a výběru toho nejvhodnějšího pro danou situaci (KK k řešení problémů)*
- *ke zkušenosti, že týmová práce umocněná technologiemi může vést k lepším výsledkům než samostatná práce (KK sociální a personální)*
- *porozumění různým přístupům ke kódování informací i různým způsobům jejich organizace (KK k řešení problémů, KK pracovní, KK digitální)*
- *pravidelným sledováním zpravodajských portálů se žáci učí pozorovat dění ve všech oblastech společenského života a efektivně vyhledávat informace na internetu (KK k učení)*
- *rozhodování na základě relevantních dat a jejich korektní interpretace, jeho obhajování pomocí věcných argumentů (KK komunikativní)*
- *komunikaci pomocí formálních jazyků, kterým porozumí i stroje (KK pracovní)*
- *standardizování pracovních postupů v situacích, kdy to usnadní práci (KK pracovní)*
- *posuzování technických řešení z pohledu druhých lidí a jejich vyhodnocování v osobních, etických, bezpečnostních, právních, sociálních, ekonomických, environmentálních a kulturních souvislostech (KK sociální a personální, KK občanské)*
- *nezdolnosti při řešení těžkých problémů, zvládání nejednoznačnosti a nejistoty a vypořádání se s problémy s otevřeným koncem (KK k řešení problémů)*
- *otevřenosti novým cestám, nástrojům, snaze postupně se zlepšovat (KK k učení, KK k řešení problémů)*

6. – 7. ročník

	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
I-9-1-01	Žák:	DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ		
I-9-1-02	• získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat • navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu	data, informace: získávání, vyhledávání a ukládání dat obecně a v počítači; proces komunikace, kompletnost dat, časté chyby při interpretaci dat		
I-9-1-03	• vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní	kódování a přenos dat: různé možnosti kódování čísel, znaků, barev, obrázků, zvuků a jejich vlastností; standardizované kódy; bit; bajt, násobné jednotky; jednoduché šifry a jejich limity	ČJ, AJ • typografická pravidla pro psaní textů - jejich využití v českém a cizím jazyce	
I-9-1-04	• zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji	modelování: schéma, myšlenková mapa, vývojový diagram, ohodnocený a orientovaný graf; základní grafové úlohy		
I-9-3-01	• vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů	INFORMAČNÍ SYSTÉMY informační systémy: informační systém ve škole; uživatelé, činnosti, práva, struktura dat; ochrana dat a uživatelů, účel informačních systémů a jejich role ve společnosti	OSV • komunikace, kreativita • hodnoty, postoje, praktická etika	
I-9-3-02	• nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat	návrh a tvorba evidence dat: formulace požadavků; struktura tabulky, typy dat; práce se záznamy, pravidla a omezení; kontrola správnosti a použitelnosti struktury, nastavených pravidel; úprava požadavků, tabulky či pravidel	MeV • stavba mediálních sdělení • fungování a vliv médií ve společnosti	

6. – 7. ročník

	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
I-9-3-03	vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat	hromadné zpracování dat: velké soubory dat; funkce a vzorce, práce s řetězci; řazení, filtrování, vizualizace dat; odhad závislostí		
I-9-3-04	sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu	DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE hardware a software: pojmy hardware a software, součásti počítače a principy jejich společného fungování; operační systémy – funkce, typy, typické využití; datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému, komprese a formáty souborů, správa souborů, instalace aplikací; fungování nových technologií kolem žáka		
I-9-4-01	popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě			
I-9-4-02	ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos	počítačové sítě: typy, služby a význam počítačových sítí, fungování sítě – klient, server, switch, IP adresa; struktura a principy internetu; web – fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz, URL, vyhledávač; princip cloudových aplikací; metody zabezpečení přístupu k datům, role a přístupová práva		
I-9-4-03	vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky			
I-9-4-04	poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače			
I-9-4-05	dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení	řešení technických problémů: postup při řešení problému s digitálním zařízením – nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení bezpečnost: útoky – cíle a metody útočníků, nebezpečné aplikace a systémy		

8. – 9. ročník

	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
I-9-2-01	po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen	ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ algoritmizace: dekompozice úlohy, problému; tvorba, zápis a přizpůsobení algoritmu	ČJ, AJ typografická pravidla pro psaní textů - jejich využití v českém a cizím jazyce	
I-9-2-02	rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení	programování: nástroje programovacího prostředí, blokově orientovaný programovací jazyk, cykly, větvení, proměnné		
I-9-2-03	vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému	kontrola: ověření algoritmu, programu (například změnou vstupů, kontrolou výstupů, opakovaným spuštěním); nalezení chyby (například krokováním); úprava algoritmu a program		
I-9-2-05	v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné	tvorba digitálního obsahu: tvorba programů (například příběhy, hry, simulace, roboti); potřeby uživatelů, uživatelské rozhraní programu; autorství a licence programu; etika programátora		
I-9-2-06	ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu			
I-9-3-01	vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů	INFORMAČNÍ SYSTÉMY informační systémy: informační systém ve škole; uživatelé, činnosti, práva, struktura dat; ochrana dat a uživatelů, účel informačních systémů a jejich role ve společnosti		

8. – 9. ročník

	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
I-9-3-02	nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovédět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat	návrh a tvorba evidence dat: formulace požadavků; struktura tabulky, typy dat; práce se záznamy, pravidla a omezení; kontrola správnosti a použitelnosti struktury, nastavených pravidel; úprava požadavků, tabulky či pravidel		
I-9-3-03	vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat	hromadné zpracování dat: velké soubory dat; funkce a vzorce, práce s řetězci; řazení, filtrování, vizualizace dat; odhad závislostí		
I-9-3-04	sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu			
I-9-4-01	popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě	DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE hardware a software: pojmy hardware a software, součásti počítače a principy jejich společného fungování; operační systémy – funkce, typy, typické využití;		
I-9-4-02	ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos	komprese a formáty souborů, správa souborů, instalace aplikací; fungování nových technologií kolem žáka		
I-9-4-03	vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky			

8. – 9. ročník

	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
I-9-4-04	• poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače	počítačové sítě: typy, služby a význam počítačových sítí, fungování sítě – klient, server, switch, IP adresa; struktura a principy internetu; web – fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz, URL, vyhledávač; princip cloudových aplikací; metody zabezpečení přístupu k datům, role a přístupová práva řešení technických problémů: postup při řešení problému s digitálním zařízením – nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení bezpečnost: útoky – cíle a metody útočníků, nebezpečné aplikace a systémy; zabezpečení digitálních zařízení a dat – aktualizace, antivir, firewall, bezpečná práce s hesly a správce hesel, dvoufaktorová autentizace, šifrování dat a komunikace, zálohování a archivace dat digitální identita: digitální stopa (obsah a metadata) – sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, cookies, sledování komunikace, informace v souboru; sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat, fungování a algoritmy sociálních sítí	OSV • komunikace, kreativita • hodnoty, postoje, praktická etika MeV • stavba mediálních sdělení • fungování a vliv médií ve společnosti	
I-9-4-05	• dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení			

5.4 Člověk a jeho svět

5.4.1 Prvouka

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Prvouka patří do vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět, která je jedinou vzdělávací oblastí RVP ZV, která je koncipována pouze pro 1. stupeň základního vzdělávání. Tato komplexní oblast vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, bezpečí a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život. Svým široce pojatým syntetickým (integrovaným) obsahem spoluutváří povinné základní vzdělávání na 1. stupni.

Vzdělávání v této oblasti rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti a utváří si tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat lidi, a vztahy mezi nimi, všimnout si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat, přemýšlet o nich a chránit je. Na základě poznání sebe, svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům (včetně situací ohrožení), učí se vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti.

Při osvojování poznatků a dovedností ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět se žáci učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných. Podmínkou úspěšného vzdělávání v dané oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací při osvojování potřebných dovedností, způsobů jednání a rozhodování. K tomu významně přispívá i osobní příklad učitelů. Propojení této vzdělávací oblasti s reálným životem a praktickou zkušeností žáků se stává velkou pomocí i ve zvládání nových životních situací i nové role školáka, pomáhá jim při nalézání jejich postavení mezi vrstevníky a při upevňování pracovních i režimových návyků. Potřebné vědomosti a dovednosti ve vzdělávacím oboru Člověk a jeho svět získávají žáci především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnosti lidí, hrají určené role, řeší modelové situace atd.

Obsahové, časové a organizační vymezení – 1. stupeň

Vzdělávací obsah je rozdělen na 5 tematických okruhů:

- *Místo, kde žijeme* – poznávání nejbližšího okolí → rodina, škola, obec, společnost, poznávání místních a regionálních skutečností, vytvoření kladného vztahu k místu bydliště, rozvoj národního cítění
- *Lidé kolem nás* – základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, pomoci a solidarity mezi lidmi, vzájemné úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen, základní práva a povinnosti budoucího občana, svět financí
- *Lidé a čas* – orientace v dějinách a v čase, nejznámější události v rodině, obci a v regionu, historie naší země
- *Rozmanitost přírody* – Země jako planeta Sluneční soustavy, rozmanitost a proměnlivost živé i neživé přírody naší vlasti, vliv lidské činnosti na přírodu, ochrana přírody

- *Člověk a jeho zdraví* – člověk jako živá bytost, jeho fyziologické a biologické funkce a potřeby, zdraví jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života, vývoj člověka, vliv správné životosprávy, mezilidských vztahů na zdraví, poskytování první pomoci, vzájemná pomoc

Organizace - předmět se vyučuje většinou ve třídě s využitím různých forem práce a dostupných pomůcek. Podle charakteru vzdělávacího obsahu se využívá frontální výuka s demonstračními pomůckami, skupinová práce, práce na projektech, přírodovědné vycházky, výstavy apod.

Časové vymezení

Předmět je realizován: 1. třída – 1 hodina týdně, 2. třída - 2 hodiny týdně, 3. třída – 3 hodiny týdně.

Výchovné a vzdělávací strategie

- *utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti* (**KK pracovní, KK sociální a personální**)
- *orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu* (**KK občanská, KK k řešení problémů**)
- *orientaci ve světě informací a k časovému a místnímu propojování historických, zeměpisných a kulturních informací* (**KK občanská, KK komunikativní, KK digitální**)
- *rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenování pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech* (**KK k učení**)
- *poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu jednání na základě respektu a společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů* (**KK občanská, KK komunikativní**)
- *samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní a bezkonfliktní komunikaci v méně běžných situacích, k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů)* (**KK komunikativní**)
- *utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně* (**KK občanská, KK k řešení problémů**)
- *přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí* (**KK občanská, KK sociální a personální**)
- *objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět* (**KK k učení, KK občanská**)
- *poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení* (**KK občanská**)
- *poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech* (**KK občanská, KK komunikativní, KK pracovní**)

1. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
ČJS-3-1-01	Žák: • vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	Místo, kde žijeme • domov prostředí domova, orientace v místě bydliště • škola prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy • bezpečná cesta do školy riziková místa a situace	VDO • občanská společnost a škola OSV • sociální rozvoj – poznávání lidí	
ČJS-3-1-02	• začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)			
ČJS-3-2-01	Žák: • rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem a nedostatkům	Lidé kolem nás • rodina život v rodině, vztahy v rodině, povolání rodičů • chování lidí vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, rizikové chování	VDO • občanská společnost a škola	
ČJS-3-2-02	• odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností			
ČJS-3-3-01	Žák: • využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	Lidé a čas • orientace v čase a časový řád režim dne, roční období, měsíce, hodiny • současnost a minulost v našem životě předměty denní potřeby	MuV • kulturní difference • lidské vztahy	
ČJS-3-3-03	• uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost			

1. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
ČJS-3-4-01	Žák: pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	Rozmanitost přírody - příroda na jaře, v létě, na podzim, v zimě rostliny - stromy, keře, byliny, ovoce, zelenina živočiškové – domácí zvířata, zvířata volně žijící, ptáci ochrana přírody		
ČJS-3-5-01 ČJS-3-5-02	Žák: - uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví - rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času, uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníků silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných - chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné, ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek - reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	Člověk a jeho zdraví lidské tělo jeho stavba, projevy péče o zdraví denní režim, správná výživa, pitný režim, nemoc a úraz osobní bezpečí krizové situace, vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky, čísla tísňového volání, mimořádné události a rizika, postup v případě ohrožení rodina vztahy v rodině, osobní vztahy	OSV osobnostní rozvoj sebepoznání a sebepojetí	

2. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
ČJS-3-1-01 ČJS-3-1-02	Žák: • vyznačí v jednoduchém plánu místosvého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí • začlení svou obec (město) do příslušného kraje ČR, pozoruje a popisuje změny v nejbližším okolí, obci (městě)	Místo, kde žijeme • domov prostředí domova, orientace v místě bydliště • škola prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy • bezpečná cesta do školy riziková místa a situace, důležitá telefonní čísla, dopravní značky • obec, místní krajina části obce, poloha v krajině	VDO • občanská společnost a škola OSV • sociální rozvoj poznávání lidí	
ČJS-3-2-01 ČJS-3-2-02	Žák: • rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem a nedostatkům • odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	Lidé kolem nás • rodina život v rodině, vztahy v rodině, povolání rodičů, volný čas, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy • chování lidí vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, ohleduplnost, rizikové chování		
ČJS-3-3-01 ČJS-3-3-02 ČJS-3-3-03	Žák: • využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti • pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije • uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost	Lidé a čas • orientace v čase a časový řád režim dne, roční období, měsíce, určování času • současnost a minulost v našem životě předměty denní potřeby, průběh lidského života • báje, mýty, pověsti domov, vlast, rodný kraj	MuV • kulturní difference • lidské vztahy	

2. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
ČJS-3-4-01	Žák: • pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích • rozřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě • provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změní základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	Rozmanitost přírody • voda a vzduch výskyt, vlastnosti a formy vody, vzduchu, význam pro život • rostliny - stromy, keře, byliny, ovoce, zelenina • živočichové – domácí zvířata, zvířata volně žijící, ptáci • životní podmínky rozmanitost podmínek života, na Zemi, lidské výtvořiny a přírodniny • ochrana přírody	EV • vztah člověka a prostředí	
ČJS-3-4-02				
ČJS-3-4-03				
ČJS-3-5-01	Žák: • uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví • rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času, uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníků silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných • chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepřijemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné, ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek • reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	Člověk a jeho zdraví • lidské tělo jeho stavba, základní funkce a projevy • péče o zdraví denní režim, správná výživa, pitný režim, vhodná skladba stravy, nemoc a úraz, první pomoc • osobní bezpečí krizové situace, označování nebezpečných látek, dopravní výchova, přivolání pomoci, mimořádné události a rizika	OSV • osobnostní rozvoj sebepoznání a sebepojetí	
ČJS-3-5-02				
ČJS-3-5-03				
ČJS-3-5-04				

3. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
ČJS-3-1-01 ČJS-3-1-02	Žák: • vyznačí v jednoduchém plánu místosvého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí • začlení svou obec (město) do příslušného kraje ČR, pozoruje a popisuje změny v nejbližším okolí, obci (městě)	Místo, kde žijeme • domov prostředí domova, orientace v místě bydliště • škola prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy • bezpečná cesta do školy riziková místa a situace, důležitá telefonní čísla, dopravní značky • obec, místní krajina části obce, poloha v krajině, minulost a současnost obce, význačné budovy, dopravní síť • okolní krajina typy krajiny, orientační body a linie, světové strany	VDO • občanská společnost a škola • občan, občanská společnost a stát OSV • sociální rozvoj poznávání lidí	
ČJS-3-2-01 ČJS-3-2-02	Žák: • rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem a nedostatkům • odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	Lidé kolem nás • rodina život v rodině, vztahy v rodině, zaměstnání a volný čas, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, práce fyzická a duševní • chování lidí vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, ohleduplnost, rizikové chování	OSV • osobnostní rozvoj sebepoznání a sebepojetí	

3. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
ČJS-3-3-01 ČJS-3-3-02 ČJS-3-3-03	Žák: • využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti • pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije • uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost	Lidé a čas • orientace v čase a časový řád měření času, čas jako fyzikální veličina, kalendáře, • současnost a minulost v našem životě proměny způsobu života, průběh lidského života • báje, mýty, pověsti minulost obce, domov, vlast, rodný kraj	MuV • kulturní difference, • lidské vztahy	
ČJS-3-4-01 ČJS-3-4-02 ČJS-3-4-03	Žák: • pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích • rozřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě • provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	Rozmanitost přírody • látky a jejich vlastnosti skupenství, praktické užití základních jednotek • voda a vzduch koloběh význam pro život • Vesmír a Země den a noc, roční období, Slunce jako zdroj tepla a světla	EV • základní podmínky života	

3. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
		• rostliny, houby, živočichové znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa a stavba těla • životní podmínky rozmanitost podmínek života, na Zemi, význam ovzduší, vodstva, půd • rovnováha v přírodě potravinový řetězec • ochrana přírody chráněné rostliny, živočichové, třídění odpadu		
ČJS-3-5-01	Žák: • uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	Člověk a jeho zdraví • lidské tělo stavba, základní funkce • péče o zdraví zdravý životní styl, nemoc a úraz (první pomoc) • návykové látky a zdraví návykové látky, závislosti, nebezpečí médií • osobní bezpečí krizové situace dopravní výchova, přivolání pomoci,	OSV • psychohygiena	
ČJS-3-5-03	• chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné, ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek			
ČJS-3-5-04	• reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech			

5.4.2 Vlastivěda

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Vlastivěda patří do vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět, která je jedinou vzdělávací oblastí RVP ZV, která je koncipována pouze pro 1. stupeň základního vzdělávání. Tato komplexní oblast vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, bezpečí a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život. Svým učivem navazuje na předmět Prvouka.

Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti a utváří si tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat lidi, a vztahy mezi nimi, všít si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat, přemýšlet o nich a chránit je.

Na základě poznání sebe, svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům (včetně situací ohrožení), učí se vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti.

Při osvojování poznatků a dovedností ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět se žáci učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných.

Obsahové, časové a organizační vymezení – 1. stupeň

Vzdělávací obsah je rozdělen na 3 tematické okruhy:

- *Místo, kde žijeme* – regiony ČR, naše vlast, Evropa a svět, mapy obecně zeměpisné a tematické
- *Lidé kolem nás* – rodina, soužití lidí, chování lidí, právo a spravedlnost, vlastnictví
- *Lidé a čas* – současnost a minulost v našem životě, regionální památky, báje, mýty a pověsti

Organizace - předmět se vyučuje většinou ve třídě s využitím různých forem práce a dostupných pomůcek. Podle charakteru vzdělávacího obsahu se využívá frontální výuka s demonstračními pomůckami, skupinová práce, práce na projektech, vlastivědné vycházky, výstavy apod.

Časové vymezení

Předmět je realizován: 4. třída – 1 hodina týdně a 5. třída – 2 hodiny týdně. Předmět je posílen 2 disponibilními hodinami.

Výchovné a vzdělávací strategie

- *provádíme výklad a tím vedeme žáky k užívání obecně platných termínů, znaků a symbolů, a snažíme se uvádět věci do souvislostí, nabízíme žákům aktivační metody, které jim přiblíží problematiku dějin a života lidí, snažíme se vést žáky k posuzování vlastního pokroku a kritickému hodnocení svých výsledků (KK k učení)*
- *předáváme a vyhledáváme zajímavé informace s vlastivědnou tematikou s využitím různých prostředků včetně prostředků ICT a zároveň požadujeme, aby žáci zjišťovali věrohodnost informací a zpracovávali je z hlediska důležitosti i objektivitu (KK k učení, KK k řešení problémů, KK digitální)*
- *vedeme žáky k porovnání odborných názorů, mediálních tvrzení a vlastních praktických zkušeností. Umožňujeme hledat, navrhnout či používat různé informační zdroje i různé metody řešení,*

posuzovat řešení problémů z hlediska jejich správnosti, jednoznačnosti a z těchto hledisek porovnávat i různá řešení (**KK k učení, KK k řešení problémů**)

- vedeme žáky k přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování či argumentaci, vyžadujeme, aby stručně a přehledně sdělovali (ústně i písemně) výsledky svého pozorování, vedeme žáky k rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech a k poznávání různých druhů textů a dokumentů (**KK komunikativní**)
- zařazujeme skupinová pozorování, projekty, v nichž jsou žáci vedeni k týmové práci a kooperaci při řešení problémů (**KK komunikativní, KK sociální a personální**)
- vedeme žáky k utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti, k efektivní organizaci své práce zadáváním samostatných úkolů, vyžadujeme využívání zásad bezpečné práce, ochrany zdraví při práci a základům první pomoci (**KK pracovní**)
- učíme žáky respektovat, chránit a ocenit naše tradice, kulturní a historické dědictví navštěvením různých výstav a muzeí, vedeme žáky k aktivnímu zapojení do dění města nebo svého okolí, umožňujeme dávat věci do souvislosti propojováním učiva různých předmětů, vedeme žáky k utváření ohleduplného vztahu ke kulturním výtvorům (**KK občanské**)

4. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
ČJS-5-1-01	Žák:	Místo, kde žijeme	EV	
ČJS-5-1-02	• určí a vysvětlí polohu svého bydliště vzhledem ke krajině a státu	• obec, místní krajina poloha v krajině, minulost a současnost obce, významné budovy, dopravní síť	• ekosystémy	
ČJS-5-1-03	• určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	• mapy druhy map, mapové značky a barvy, měřítko mapy	MuV • lidské vztahy	
ČJS-5-1-04	• rozlišuje mez náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky a Evropy	• naše vlast domov, krajina, národ, základ státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly	VDO • občan, občanská společnost a stát	
ČJS-5-1-05	• vyhledává typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam	• regiony ČR Praha a vybrané oblasti ČR		
ČJS-5-1-06	• porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích			
ČJS-5-1-06	• rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam			

4. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
ČJS-5-2-01	Žák: vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla při soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)	Lidé kolem nás rodina postavení jedince v rodině, role členů rodiny, život a funkce rodiny, práce fyzická a duševní soužití lidí mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie chování lidí etické zásady, zvládání vlastní emocionality, rizikové situace, rizikové chování, předcházení konfliktů	OSV osobnostní rozvoj - rozvoj schopností poznávání morální rozvoj hodnoty, postoje, praktická etika sociální rozvoj kooperace, kompetice	
ČJS-5-3-01	Žák: pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	Lidé a čas orientace v čase a časový řád dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace současnost a minulost v našem životě od pravěku až po vládu Marie Terezie regionální památky péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost		
ČJS-5-3-02	využívá knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti			
ČJS-5-3-04	srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik			

5. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
ČJS-5-1-01	Žák: • určí a vysvětlí polohu svého bydliště vzhledem ke krajině a státu	Místo, kde žijeme • Země jako planeta vodstvo, pevnina, podnebné pásy	EV • ekosystémy	
ČJS-5-1-02	• určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	• Evropa poloha, povrch, vodstvo, podnebí, rostliny a živočichové, hospodářství, obyvatelstvo, sousední státy ČR, cestování po Evropě	VDO • občan, občanská společnost a stát • formy participace občanů v politickém životě • principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	
ČJS-5-1-03	• rozlišuje meznáčty, plány a základní typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy	• ČR demokratický stát státní a politické zřízení, administrativní členění, obyvatelstvo, poloha, vznik, Evropská unie	OSV • řešení problémů a rozhodovací dovednosti	
ČJS-5-1-04	• vyhledává typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam	• regiony ČR Praha a vybrané oblasti ČR	VMEGS • objevujeme Evropu a svět • Jsme Evropané • Evropa a svět nás zajímá	
ČJS-5-1-05	• porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích			
ČJS-5-1-06	• rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam			

5. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
ČJS-5-2-03	Žák: • rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou	Lidé kolem nás • právo a spravedlnost základní lidská práva a povinnosti, práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy	OSV • osobnostní rozvoj - rozvoj schopností poznání • morální rozvoj hodnoty, postoje, praktická etika • sociální rozvoj kooperace, kompetence	
ČJS-5-2-04	• orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vrátet dluhy	• vlastnictví soukromé, veřejné, osobní, příjmy a výdaje domácnosti, hotovostní a bezhotovostní forma peněz		
ČJS-5-3-01	Žák: • pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	Lidé a čas • současnost a minulost v našem životě od Národního obrození po Obnovení demokracie v Československu regionální památky péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost		
ČJS-5-3-02	• využívá knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti			
ČJS-5-3-04	• srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik			

5.4.2 Přírodověda

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Přírodověda patří do vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět, která je jedinou vzdělávací oblastí RVP ZV, která je koncipována pouze pro 1. stupeň základního vzdělávání. Tato komplexní oblast vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, bezpečí a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život. Svým učivem navazuje na předmět Prvouka.

Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti a utváří si tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat lidi, a vztahy mezi nimi, všít si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvarů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat, přemýšlet o nich a chránit je. Na základě poznání sebe, svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům (včetně situací ohrožení), učí se vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Při osvojování poznatků a dovedností ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět se žáci učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných.

Obsahové, časové a organizační vymezení – 1. stupeň

Vzdělávací obsah je rozdělen na 2 tematické okruhy:

- *Rozmanitost přírody* – nerosty a horniny, Vesmír a Země, rostliny, houby a živočichové, životní podmínky, rovnováha v přírodě, ohleduplné chování k přírodě a její ochrana
- *Člověk a jeho zdraví* – lidské tělo, péče o zdraví, návykové látky a zdraví, osobní bezpečí, krizové situace, přivolání pomoci, mimořádné události

Organizace - předmět se vyučuje většinou ve třídě s využitím různých forem práce a dostupných pomůcek. Podle charakteru vzdělávacího obsahu se využívá frontální výuka s demonstračními pomůckami, skupinová práce, práce na projektech, přírodovědné vycházky, výstavy apod.

Časové vymezení

Předmět je realizován: 4. a 5. třída – 2 hodiny týdně.

Výchovné a vzdělávací strategie

- *umožňujeme žákům pozorovat přírodniny ve škole i v přírodě, užíváme různé aktivizující metody, které přibližují poznatky z přírodopisu a jeho význam v životě člověka (KK k učení, KK k řešení problémů)*
- *předáváme a vyhledáváme zajímavé informace s přírodovědnou tematikou s využitím různých prostředků včetně prostředků ICT a zároveň požadujeme, aby žáci zjišťovali věrohodnost informací a zpracovávali je z hlediska důležitosti i objektivitu (KK k učení, KK k řešení problémů, KK digitální)*
- *vedeme žáky k poznávání souvislostí zkoumání v přírodních vědách, k porovnání odborných názorů, mediálních tvrzení a vlastních praktických zkušeností, umožňujeme hledat, navrhovat či používat různé informační zdroje i různé metody řešení, posuzovat řešení problémů z hlediska jejich správnosti, jednoznačnosti a z těchto hledisek porovnávat i různá řešení (KK k učení, KK k řešení problémů)*

- učíme žáky optimálně plánovat a provádět soustavná pozorování a experimenty a získaná data zpracovávat a vyhodnocovat, vyžadujeme využívání zásad bezpečné práce, ochrany zdraví při práci a základům první pomoci (**KK pracovní**)
- vedeme žáky k přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování či argumentaci, vyžadujeme, aby stručně a přehledně sdělovali (ústně i písemně) výsledky svého pozorování (**KK komunikativní**)
- zařazujeme skupinová pozorování, projekty, v nichž jsou žáci vedeni k týmové práci a kooperaci při řešení problémů (**KK komunikativní, KK sociální a personální**)
- prostřednictvím řízené diskuse učíme žáky přijímat kritiku a poučit se z ní, učíme je, aby porozuměli myšlenkám druhých, plynule a kultivovaně mluvili při obhajování vlastních názorů vlastním příkladem a činností v hodinách vedeme žáky k zodpovědnosti za zachování životního prostředí a k poznání zásad chování občanů při přírodních katastrofách (**KK sociální a personální, KK občanské**)

4. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
ČJS-5-4-01	Žák: objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	Rozmanitost přírody voda a vzduch výskyt, vlastnosti a formy vody, koloběh vody, vlastnosti, složení a proudění vzduchu, význam pro život	EV - ekosystémy - základní podmínky života - vztah člověka k prostředí - lidské aktivity a problémy životního prostředí	
ČJS-5-4-03	zkoumá základní společenstva, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy	nerosty a horniny, půda hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětvávání, vznik půdy a její význam		
ČJS-5-4-04	porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin	Vesmír a Země den a noc, roční období		
ČJS-5-4-05	zhodnotí některé konkrétní činnosti v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat	rostliny, houby, živočichové znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa a stavba těla, ekosystémy		
ČJS-5-4-07	založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu	rovnováha v přírodě ochrana přírody chráněné rostliny, živočichové, třídění odpadu		

4. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
ČJS-5-5-01	Žák: využívá poznatků o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života	Člověk a jeho zdraví lidské tělo stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka	OSV osobnostní rozvoj psychohygiena, sebepoznání a sebe-pojetí, seberegulace a sebeorganizace sociální rozvoj komunikace	
ČJS-5-5-02	rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte	péče o zdraví zdravý životní styl, nemoci přenosné a neprenosné, prevence nemocí a úrazů, osobní, intimní a duševní hygiena		
ČJS-5-5-03	účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob	osobní bezpečí, krizové situace označování nebezpečných látek, dopravní výchova, přivolání pomoci v případě ohrožení		
ČJS-5-5-04	uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulující mimořádné události, vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista	mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená postup v případě ohrožení (evakuace), požáry a prevence jejich vzniku, integrovaný záchranný systém		
ČJS-5-5-05	předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek			
ČJS-5-5-06	uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou			
ČJS-5-5-07	rozpozná životu ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc			

5. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
ČJS-5-4-01	Žák: objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	Rozmanitost přírody nerosty a horniny, paliva hospodářsky významné horniny a nerosty, paliva Vesmír a Země Slunce a Sluneční soustava, planeta Země a její měsíc, pohyb Země, roční období, atmosféra, gravitace, počasí a podnebí rostliny, houby, živočichové třídění živých organismů životní podmínky neživá příroda a život, rozmanitost podmínek života, na Zemi, význam ovzduší, vodstva, půd, podnebné pásy, oblasti	EV - ekosystémy - základní podmínky života - vztah člověka k prostředí - lidské aktivity a problémy životního prostředí	
ČJS-5-4-02	vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti Vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období			
ČJS-5-4-03	zkoumá základní společenstva, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy			
ČJS-5-4-04	porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin			
ČJS-5-4-05	zhodnotí některé konkrétní činnosti v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat			
ČJS-5-4-07	založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu			

5. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
ČJS-5-5-01	Žák: využívá poznatků o lidském těle a k podpoře vlastního zdravého způsobu života	Člověk a jeho zdraví vývoj člověka stavba těla kostra, svalstvo, kůže, soustavy, smysly	OSV osobnostní rozvoj psychohygiena, sebepoznání a sebe-pojetí, seberegulace a sebeorganizace sociální rozvoj komunikace	
ČJS-5-5-02	rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte			
ČJS-5-5-03	účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob			
ČJS-5-5-05	předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek			
ČJS-5-5-07	rozpozná životu ohrožující zranění ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc			

5.5 Člověk a společnost

5.5.1 Dějepis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Dějepis vychází obsahově ze vzdělávací oblasti Člověk a společnost. Navazuje na učivo

1. stupně a ve svém obsahu rozšiřuje práci s časovými údaji, orientaci v čase a důležitých historických skutečnostech, vnímání dějin jako časového sledu událostí, pochopení vztahů mezi ději a událostmi a nalezení příčin a důsledků dějů. Prohlubuje se tak rozvíjení vlastního historického vědomí, chápání kulturní rozmanitosti světa a poučení, že historie je zkušeností pro dnešní svět.

Obsahové, časové a organizační vymezení – 2. stupeň

Vzdělávací obsah je rozdělen na 8 tematických okruhů:

- *Člověk v dějinách* – význam zkoumání dějin, historické prameny, historický čas a prostor
- *Počátky lidské společnosti* – člověk a lidská společnost v pravěku
- *Nejstarší civilizace, kořeny evropské kultury* – nejstarší starověké civilizace, antické Řecko, Řím, střední Evropa a její styky s antickým Středomořím
- *Křesťanství a středověká Evropa* – nový etnický obraz Evropy, Turci, Arabové, Velká Morava a český stát, křesťanství, papežství, císařství
- *Objevy a dobývání, počátky nové doby* – renesance, humanismus, husitství a reformace, zámořské objevy, český stát a velmoci v 15. – 18. století, baroko a osvícenství
- *Modernizace společnosti* – Velká francouzská revoluce, napoleonské období, industrializace, revoluce 19. století, politické proudy, konflikty mezi velmocemi, kolonialismus
- *Moderní doba* – první a druhá světová válka, nové politické uspořádání Evropy, vliv USA, totalitní systémy, holocaust
- *Rozdělený a integrující svět* – studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků, vývoj Československa 1945 – 1989, problémy současnosti

Organizace - předmět se vyučuje většinou ve třídě s využitím různých forem práce a dostupných pomůcek. Podle charakteru vzdělávacího obsahu se využívá frontální výuka s demonstračními pomůckami, skupinová práce, práce na projektech.

Časové vymezení

Předmět je vyučován 2 hodiny týdně v 6. až 9. ročníku.

Výchovné a vzdělávací strategie

- *zařazujeme úkoly, při kterých žáci vyhledávají, shromažďují, třídí a porovnávají informace, aby uváděli historické události v souvislostech a snažili se vyvodit příčiny a důsledky jednotlivých historických událostí (KK k učení, KK k řešení problémů, KK pracovní)*
 - *vedeme žáky k přesnému a výstižnému vyjadřování tím, že zařazujeme do výuky diskusi, při které obhajují svůj názor, vhodně argumentují a správně využívají historické termíny (KK komunikativní, KK sociální a personální)*
 - *ve výuce klademe důraz na studium a rozbor historických pramenů a podněcujeme žáky, aby k jednotlivým závěrům docházeli sami (KK k řešení problémů, KK komunikativní, KK pracovní, KK k učení)*
 - *reflektujeme ve výuce společenské i přírodní dění tím, že se věnujeme historickým aktualitám, významným výročím a novým objevům a podporujeme žáky ve sledování těchto aktualit i s pomocí internetu (KK občanské, KK komunikativní, KK digitální)*
 - *na příkladu významných historických osobností pěstujeme v žácích vztah k vlastní zemi a národu, vztah k tradicím a k národnímu, historickému a kulturnímu dědictví (KK občanské, KK komunikativní, KK sociální a personální)*
 - *umožňujeme žákům vzájemně spolupracovat a pomáhat si tím, že využíváme ve výuce skupinovou práci, ve které pracují s různými typy textů a obrazových materiálů a snaží se prezentovat nejen své názory, ale i texty a obrazové materiály (KK sociální a personální, KK komunikativní, KK k řešení problémů, KK pracovní, KK k učení)*
 - *vedeme žáky k pochopení práv člověka a občana tím, že rozebíráme významné mezníky v historickém vývoji, vyzdvihujeme hrdinské činy a naopak odmítáme útlak a násilí (KK občanské, KK sociální a personální, KK komunikativní)*

6. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
D-9-1-01	Žák: • uvede konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků	Člověk v dějinách • význam zkoumání dějin		
D-9-1-02	• uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány	• třídění historických pramenů		
D-9-1-03	• orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu	• historický čas a prostor		
D-9-2-01	Žák: • charakterizuje život pravěkých lovců a sběračů, jejich materiální a duchovní kulturu	Počátky lidské společnosti • člověk a lidská společnost v pravěku		
D-9-2-02	• objasní význam zemědělství, dobytkařství a zpracování kovů pro lidskou společnost			
D-9-3-01	Žák: • rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací	Nejstarší civilizace, kořeny evropské kultury • nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz	VDO • principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	
D-9-3-02	• uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví	• antické Řecko a Řím		
D-9-3-03	• demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a zrod křesťanství	• střední Evropa a její styky se Středomořím		
D-9-3-04	• porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie			

7. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
D-9-4-01	Žák: popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států	Křesťanství a středověká Evropa Nový etnický obraz Evropy		
D-9-4-03	objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech	utváření států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu a jejich specifický vývoj		
D-9-4-04	vymezí úlohu středověkého křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí	- islám a islámské říše ovlivňující Evropu (Arabové, Turci) - Velká Morava a její vnitřní vývoj a postavení Evropě		
D-9-4-05	ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury	- Český stát a její vnitřní vývoj a postavení v Evropě - křesťanství, papežství, císařství a křížové výpravy - struktura středověké společnosti a funkce jednotlivých vrstev - kultura středověké společnosti – románské umění a vzdělanost		
D-9-5-01	Žák: vysvětlí znovuzrození antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve	kultura středověké společnosti – gotické umění a vzdělanost		
D-9-5-02	vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život	Objevy a dobývání, počátky nové doby - renesance, humanismus - zámořské objevy - husitství - nástup Habsburků na český trůn - třicetiletá válka - barokní kultura - osvícenství	VDO principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	
D-9-5-03	popíše a demonstruje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky			

7. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
D-9-5-04	objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie			
D-9-5-05	objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky			
D-9-5-07	rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek			

8. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
D-9-6-01	Žák: vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti	Modernizace společnosti - Velká francouzská revoluce a napoleonské období, jejich vliv na Evropu a svět. - vznik USA - industrializace a její důsledky pro společnost. Sociální otázka - národní hnutí velkých a malých národů - utváření novodobého českého národa - revoluce 19. století jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů - politické proudy (konzervatismus, liberalismus, demokratismus, socialismus), ústava, politické strany, občanská práva - kulturní rozrůzněnost doby - konflikty mezi velmocemi, kolonialismus	VDO - principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování - občan, občanská společnost a stát MuV - etnický původ	
D-9-6-02	objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek a rozbitím starých společenských struktur v Evropě			
D-9-6-03	porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů			
D-9-6-06	vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezení význam kolonií			
D-9-7-01	na příkladech demonstrovuje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky	Moderní doba - první světová válka, její politické, sociální a kulturní důsledky - nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě		
D-9-7-05	zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí	vznik ČSR, její hospodářsko-politický vývoj, sociální a národnostní problémy		

9. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
D-9-7-01	Žák: na příkladech demonstuje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky	Moderní doba nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě	VDO - principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování - občan, občanská společnost a stát	
D-9-7-02	rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů	vznik ČSR, její hospodářsko-politický vývoj, sociální a národnostní problémy		
D-9-7-03	charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět, rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu	- mezinárodně politická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech - totalitní systémy: komunismus, fašismus, nacismus – důsledky pro ČR a svět	MuV kulturní difference základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice - etnický původ	
D-9-7-04	na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv	druhá světová válka, vznik, průběh a výsledky		
D-9-7-05	zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí	- holocaust - situace v našich zemích, domácí a zahraniční odboj - politické, mocenské a ekonomické důsledky války		
D-9-8-01	Žák: vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků	Rozdělení a integrující svět - studená válka - rozdělení světa do vojenských bloků - politické, sociální a ideologické soupeření - vnitřní situace v zemích východního bloku (na vybraných příkladech srovnání s charakteristikou západních zemí)	MeV fungování a vliv médií ve společnosti	
D-9-8-02	vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce			
D-9-8-03	posoudí postavení rozvojových zemí	Československo od únorového převratu do r. 1989, vznik ČR		
D-9-8-04	prokáže základní orientaci v problémech současného světa	- rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět - problémy současnosti - věda, technika a vzdělání jako faktory vývoje - sport, zábava	VMEGS jsme Evropané co Evropu spojuje a co rozděluje	

5.5.2 *Výchova k občanství a ke zdraví*

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět integruje témata Výchovy k občanství a Výchovy ke zdraví. Vychází i z některých témat Etické výchovy. Je zaměřen na postupné formování občanského profilu žáků, utváření vztahů ke skutečnosti, orientaci ve významných okolnostech společenského života, seznamuje s činností politických institucí a orgánů, včetně armády a možnými způsoby zapojení jednotlivců do občanského života. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní pravidla společenského soužití a chování, přebírat odpovědnost za vlastní názory a jejich důsledky, rozvíjí jejich orientaci ve světě financí. Otevírá cestu sebepoznání a poznání druhých lidí a pomáhá v orientaci v sociální realitě dneška. Vede žáky k aktivnímu rozvoji a ochraně zdraví a učí je být za ně odpovědný.

Žáci si osvojují zásady zdravého životního stylu, způsoby ochrany zdraví a jsou vedeni k jejich uplatňování ve svém životě i k osvojování účelného chování při ohrožení v každodenních rizikových situacích. Seznamují se s různými riziky, která ohrožují zdraví v běžných i mimořádných situacích.

Rozšiřují a prohlubují si poznatky o sobě i vztazích mezi lidmi, partnerských vztazích, manželství a rodině, škole a společenství vrstevníků.

Obsahové, časové a organizační vymezení – 2. stupeň

Vzdělávací obsah oboru Výchova k občanství je rozdělen na 6 tematických okruhů:

- *Člověk ve společnosti* – naše škola, naše obec, region, vlast, kulturní život, lidská setkání, vztahy mezi lidmi, zásady lidského soužití
- *Člověk jako jedinec* – podobnost a odlišnost lidí, vnitřní svět člověka, osobní rozvoj
- *Člověk, stát a hospodářství* – majetek, vlastnictví, peníze, hospodaření, banky a jejich služby, principy tržního hospodářství
- *Člověk, stát a právo* – právní základy státu, státní správa a samospráva, principy demokracie, lidská práva, právní řád ČR, protiprávní jednání, právo v každodenním životě
- *Mezinárodní vztahy, globální svět* – evropská integrace, globalizace
- *Svět práce (Člověk a svět práce)* - trh práce, volba profesní orientace, možnosti vzdělávání, zaměstnání, podnikání

Vzdělávací obsah oboru Výchova ke zdraví je rozdělen na 6 tematických okruhů:

- *Vztahy mezi lidmi a formy soužití* – vztahy ve dvojici, vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity
- *Změny v životě člověka a jejich reflexe* – dětství, puberta, dospívání, sexuální dospívání a reprodukční zdraví
- *Zdravý způsob života a péče o zdraví* – výživa a zdraví, vlivy vnějšího a vnitřního prostředí, tělesná a duševní hygiena, denní režim, ochrana před přenosnými chorobami, před nepřenositelnými chronickými chorobami a před úrazy
- *Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence* – stres, auto-destruktivní závislosti, skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita, bezpečné chování a komunikace, dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví, manipulativní reklama a informace, mimořádné události
- *Hodnota a podpora zdraví* – celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci, podpora zdraví a její formy
- *Osobnostní a sociální rozvoj* – sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace, psychohygiena, mezilidské vztahy, komunikace a kooperace

Organizace - do výuky jsou začleňovány exkurze, krátké projekty, setkání s významnými lidmi (pamětníci, zaměstnanci protidrogových center, lékaři, policisté).

Časové vymezení

Předmět je vyučován 2 hodiny týdně v 6. a 8. ročníku, 1 hodinu týdně v 7. a 9. ročníku. Je posílen 2 hodinami týdně z disponibilní časové dotace.

Výchovné a vzdělávací strategie

- *užíváme různých aktivizujících metod k získávání co nejširších poznatků v daném oboru, zadáváme úkoly, které vyžadují využití poznatků z různých předmětů, nabízíme dostatek informačních zdrojů, vedeme žáky k samostatnému vyhledávání a třídění poznatků* **(KK k učení, KK digitální)**
- *motivujeme žáky k samostatnému řešení daného problému, zadáváme úkoly k posílení schopností žáka využívat vlastní zkušenost, zařazujeme samostatné tvůrčí úkoly podporující kreativitu i správné formulování a samostatné řešení problémů, ukazujeme žákovi cestu ke správnému řešení prostřednictvím jeho chyb* **(KK k řešení problémů)**
- *učíme žáky využívat všechna dostupná média – informační i komunikační, vedeme žáky k tomu, aby dokázali stručně a přehledně sdělovat výsledky svých pozorování a v souvislosti s tím, aby si osvojili kultivovaný a souvislý projev* **(KK komunikativní)**
- *respektujeme vlastní názor žáků, vedeme žáky k pochopení práv a povinností vlastních i oponentových, zdůrazňujeme význam podpory a ochrany zdraví člověka* **(KK občanská)**
- *zařazujeme práci ve skupině s důrazem na vytvoření pravidel v pracovním týmu, posilujeme sebedůvěru žáka a jeho samostatný rozvoj a vzájemný respekt* **(KK sociální a personální)**
- *využíváme ICT pro hledání informací, umožňujeme žákům, aby při hodině pracovali s odbornou literaturou, encyklopedií, vytváříme pro žáky příležitost aplikovat své poznatky v modelových situacích* **(KK pracovní, KK digitální)**
- *zařazujeme skupinová pozorování, projekty, v nichž jsou žáci vedeni k týmové práci a kooperaci při řešení problémů* **(KK komunikativní, KK sociální a personální)**
- *prostřednictvím řízené diskuse učíme žáky přijímat kritiku a poučit se z ní. Učíme je, aby porozuměli myšlenkám druhých, plynule a kultivovaně mluvili při obhajobě vlastních názorů* **(KK komunikativní)**
- *vlastním příkladem a činností v hodinách vedeme žáky k zodpovědnosti za zachování životního prostředí a k poznání zásad chování občanů při přírodních katastrofách* **(KK sociální a personální, KK občanská)**
- *vedeme je k poznávání zdraví jako důležité hodnoty v kontextu dalších životních hodnot, k ochraně zdraví a života při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech, k využívání osvojených postupů s řešením jednotlivých mimořádných událostí* **(KK občanská, KK řešení problémů)**
- *uplatňování aktivního přístupu k ochraně zdraví, života, majetku při běžných, rizikových i mimořádných událostech, k poznávání otázek obrany státu, k získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU, NATO a ve světě, k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti* **(KK občanská, KK sociální a personální, KK komunikativní)**
- *vedeme je k orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního (rodinného) rozpočtu s ohledem na měnící se životní situace* **(KK k řešení problémů)**

6. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
VO-9-1-01	Žák: • objasní účel důležitých státních symbolů našeho státu a způsoby jejich používání	Člověk ve společnosti Naše škola • život ve škole, • práva a povinnosti žáků • význam a činnosti žákovské samosprávy • společná pravidla a normy	OSV • sociální rozvoj poznávání lidí • mezilidské vztahy • komunikace	
VO-9-1-02	• rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu		VDO • občanská společnost a škola • forma participace občanů v politickém životě	
VO-9-1-07	• uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem	Naše obec, region, kraj • důležité instituce • zajímavá a památná místa • významní rodáci • místní tradice Naše vlast • vlast a vlastenectví zajímavá a památná místa • významné osobnosti • státní symboly • státní svátky, významné dny Zásady lidského soužití • morálka a mravnost • svoboda a vzájemná závislost • pravidla chování	EV • vztah člověka k prostředí	

6. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
VZ-9-1-03	Žák: vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví	Zdravý způsob života a péče o zdraví Výživa a zdraví - zásady zdravého stravování - pitný režim	OSV - osobnostní rozvoj - sebepoznání a sebepojetí - psychohygi ena	
VZ-9-1-04	posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví	Vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota		
VZ-9-1-07	dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky	Tělesná a duševní hygiena, denní režim - zásady osobní, intimní a duševní hygieny, - vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit pohybový režim		

7. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
VO-9-2-01	Žák: objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života	Člověk jako jedinec Podobnost a odlišnost lidí - projevy chování - rozdílnost v prožívání, myšlení a jednání - osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter	VMEGS - objevujeme Evropu a svět MeV - tvorba mediálních sdělení - práce v realizačním týmu MuV - lidské vztahy - kulturní diferenciac	
VO-9-1-05	kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí	Člověk ve společnosti Kulturní život - rozmanitost kulturních projevů - kulturní hodnoty - kulturní tradice - masová kultura		
VO-9-1-08	objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám	Lidská setkání - přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi - rovnost a nerovnost - rovné postavení mužů a žen - pomoc lidem v nouzi		
VO-9-1-09	rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti			

7. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
VO-9-4-03	objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů	ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO Státní správa a samospráva - orgány a instituce státní správy a - samosprávy a jejich úkoly		
VO-9-4-04	vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů	Principy demokracie volby a volební systémy		
VO-9-4-05	přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod	Lidská práva - základní lidská práva - poškození lidských práv - diskriminace, šikana Protiprávní jednání - pojem protiprávního jednání, trestní postižitelnosti - korupce		
VO-9-4-08	dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují a uvědomuje si rizika jejich porušování	Právo v každodenním životě - člověk v právních vztazích - základní práva spotřebitele		
VO-9-4-09	rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů			
VO-9-4-10	rozpoznává protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady			
VO-9-4-11	diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání	ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ Majetek, vlastnictví formy vlastnictví, hospodaření s penězi		
VO-9-3-01	rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví a způsoby jejich ochrany, uvede příklady	Peníze rozpočet, daně		

7. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
VZ-9-1-01	Žák:	Vztahy mezi lidmi a formy soužití Vztahy ve dvojici	OSV	
VZ-9-1-02	• respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě	• kamarádství • přátelství • láska • partnerské vztahy • manželství a rodičovství	• sociální rozvoj poznávání lidí • morální rozvoj hodnoty, postoje, praktická etika	
VZ-9-1-05	• vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví	Vztahy a pravidla v prostředí komunity • rodina • škola • vrstevnická skupina obec spolek		
VZ-9-1-06	• usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví • vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny a nejbližším okolí	Hodnota a podpora zdraví Celostní pojetí člověka • složky zdraví a jejich interakce • základní lidské potřeby a jejich hierarchie		
VZ-9-1-08	• uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc	Podpora zdraví a její formy • prevence a intervence • působení na změnu kvality prostředí a chování jedince • odpovědnost jedince za zdraví • podpora zdravého životního stylu (programy podpory zdraví)		
VZ-9-1-15	• projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc	ZDRAVÝ ZPŮSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ Výživa a zdraví • poruchy příjmu potravy Ochrana před přenosnými chorobami • základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence		

7. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
VZ-9-1-16	• uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí	Bezpečné chování a komunikace • nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií Dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví • postup v případě dopravní nehody • zvládání agresivity účastníků provozu Manipulativní reklama a informace Ochrana člověka za mimořádných událostí • klasifikace mimořádných událostí • evakuace • prevence vzniku mimořádných událostí		

8. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
VO-9-4-01	Žák: rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky	Člověk, stát a právo Právní základy státu - znaky státu - typy a formy států - státní občanství ČR - složky státní moci, jejich orgány a instituce	Z - druhy států a formy vlády D - vývoj forem států	
VO-9-4-02	rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu	Člověk ve společnosti Vztahy mezi lidmi - osobní a neosobní vztahy - mezilidská komunikace - konflikty - problémy lidské nesnášenlivosti	MuV - princip solidárního smíru a solidarity - etnický původ	
VO-9-2-02	posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek	Člověk jako jedinec Vnitřní svět člověka - vnímání, prožívání, poznávání a posuzování sebe i druhých lidí - systém osobních hodnot - sebehodnocení, sebekritika	MeV fungování a vliv médií ve společnosti	
VO-9-2-03	kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání			
VO-9-2-04	popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru	Osobní rozvoj - životní cíle a plány - adaptace na životní změny, sebezměna		
VO-9-3-02	sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnosti jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti	Člověk, stát a hospodářství Hospodaření - rozpočet domácnosti - úspory, investice, úvěry, leasing - význam daní Banky a jejich služby - aktivní a pasivní operace - produkty finančního trhu		

8. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
VO-9-3-03	na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení			
VO-9-3-04	vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít			
VO-9-3-05	uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficit	Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence Auto-destruktivní závislosti - psychická onemocnění - násilí mířené proti sobě samému - rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet) - násilné chování - těžké životní situace a jejich zvládání - doping ve sportu	OSV osobnostní rozvoj seberegulace a sebeorganizace morální rozvoj řešení problémů a rozhodovací dovednosti	
VZ-9-1-13	uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým	Ochrana před chronickými nepřenosnými chorobami a před úrazy - prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění - základy první pomoci		
VZ-9-1-09	projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce	Hodnota a podpora zdraví Osobnostní a sociální rozvoj - sebepoznání a sebepojetí - seberegulace - psychohygiena - mezilidské vztahy, komunikace, kooperace		
VZ-9-1-10	samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím			

8. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
ČSP-9-8-01	Žák: • orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí • posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy • využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání • prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce	Svět práce • trh práce • volba profesní orientace • možnosti vzdělávání • zaměstnání • podnikání	OSV • morální rozvoj hodnoty, postoje, praktická etika	
ČSP-9-8-02				
ČSP-9-8-03				
ČSP-9-8-04				

9. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
VO-9-3-06	na příkladu chování kupujících a prodávajících, vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz	Principy tržního hospodářství - nabídka, poptávka, trh - tvorba ceny - inflace podstata - fungování trhu		
VO-9-3-07	rozlišuje, ze kterých zdrojů přicházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, ze státního rozpočtu			
VO-9-4-06	objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství	Člověk, stát a právo Právní řád ČR význam a funkce právního řádu orgány právní ochrany občanů		
VO-9-4-07	uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věcí		Z globální problémy	
VO-9-5-01	Žák: popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování	Mezinárodní vztahy, globální svět Evropská integrace - podstata, význam, výhody - Evropská unie a ČR	VDO formy participace občanů v politickém životě	
VO-9-5-04	uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky	Globalizace významné globální problémy (války, terorismus)	VMEGS - Evropa a svět nás zajímá - objevujeme Evropu a svět - jsme Evropané	
VO-9-5-05	objasní souvislosti globálních a lokálních problémů		MuV - kulturní difference, lidské vztahy - multikulturalita	

9. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
VZ-9-1-11	• respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje, kultivovaně se chová k opačnému pohlaví	Změny v životě člověka a jejich reflexe <i>Dětství, puberta, dospívání</i> • tělesné, duševní a společenské změny	EV • lidské aktivity a problémy životního prostředí	
VZ-9-1-12	• respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli, chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování	Sexuální dospívání a reprodukční zdraví • zdraví reprodukční soustavy • sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost • promiskuita • problémy těhotenství, rodičovství mladistvých	OSV osobnostní rozvoj – seberegulace a sebeorganizace	
VZ-9-1-10	• samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky, sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím	Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence Auto-destruktivní závislosti • rizikové chování	OSV Sociální rozvoj – mezilidské vztahy	
VZ-9-1-13	• uvádí do souvislostí zdravotní a psycho-sociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým	Stres a jeho vztah ke zdraví • kompenzační, relaxační a regenerační techniky k posilování duševní odolnosti Skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita • kriminalita mládeže		
VZ-9-1-14	vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi			

5.6 Člověk a příroda

5.6.1 Fyzika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Fyzika je vyučován jako samostatný předmět na 2. stupni ZŠ v 6. až 9. ročníku. Je předmětem vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Vzdělávání v tomto předmětu směřuje k podpoře poznávání fyzikálních jevů a jejich vzájemných souvislostí a učí žáky objektivně pozorovat a měřit fyzikální vlastnosti a procesy. Žáci si osvojují základní fyzikální pojmy a odbornou terminologii a zkoumají příčiny přírodních procesů, souvislosti a vztahy mezi nimi.

Obsahové, časové a organizační vymezení – 2. stupeň

Vzdělávací obsah je rozdělen na 7 tematických okruhů:

- *Látky a tělesa* – měřené veličiny, skupenství látek
- *Pohyb těles; Síly* – pohyby těles, gravitační pole a gravitační síla, tlaková síla a tlak, třecí síla, výslednice dvou sil stejných a opačných směrů
- *Mechanické vlastnosti látek* – Pascalův zákon, hydrostatický a atmosférický tlak, Archimédův zákon
- *Energie* – formy energie, přeměny skupenství, obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie
- *Zvukové děje* – vlastnosti zvuku
- *Elektromagnetické a světelné děje* – elektrický obvod, elektrické a magnetické pole, vlastnosti světla
- *Vesmír* – sluneční soustava

Organizace - předmět se vyučuje většinou ve třídě s využitím různých forem práce a dostupných pomůcek. Podle charakteru vzdělávacího obsahu se využívá buď frontální výuka s demonstračními pomůckami, nebo skupinová práce (práce na projektech, fyzikální pokusy, laboratorní práce apod.).

Časové vymezení

Předmět je vyučován 1 hodinu týdně v 8. a 9. ročníku, 2 hodiny týdně v 6. a 7. ročníku.

Výchovné a vzdělávací strategie

- *zařazujeme praktická cvičení, při nichž žáci mají možnost pozorovat fyzikální jevy, měřit fyzikální veličiny a výsledky pozorování a měření zpracovávat, systematizovat a používat při učení; provádět pokusy, zpracovávat výsledky a formulovat závěry, které potvrzují fyzikální zákony; naučit se bezpečnému a účinnému používání materiálů, nástrojů a vybavení navrhopat postupy a vyrábět pomůcky, které dokazují fyzikální principy a zákony (KK k učení, KK k řešení problémů, KK pracovní)*
- *zařazujeme práci s odbornou literaturou, tabulkami, encyklopediemi, internetem, při nichž žáci vyhledávají informace a údaje týkající se problematiky fyziky (KK k učení, KK digitální)*

- umožňujeme v různých zdrojích vyhledávat informace a údaje týkající se problematiky fyziky a jejich vlivů na člověka a životní prostředí, pochopit základní ekologické souvislosti, environmentální problémy a požadavky na kvalitní životní prostředí, přivolat pomoc a poskytnout první pomoc (**KK k učení, KK občanské**)
- zařazujeme skupinovou práci, umožňujeme žákům vyjádřit svůj názor v diskusi i při sebehodnocení (**KK komunikativní, KK sociální a personální**)
- využíváme řízené diskuse, v nichž žáci mohou uvažovat o šetrném přístupu k energetickým zdrojům (**KK občanské**)

6. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
F-9-1-01	Žák: • změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa	Látky a tělesa Měřené veličiny • délka • objem • hmotnost • teplota a její změna • čas • hustota	M • objem, hustota, převody jednotek	
F-9-1-02	• uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice neustále pohybují a vzájemně na sebe působí		OSV • osobnostní rozvoj rozvoj schopností poznávání • kreativita	
F-9-1-03	• předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty	Skupenství látek • souvislost skupenství látek s jejich částicovou stavbou • difúze • Brownův pohyb	• seberegulace a sebeorganizace • sociální rozvoj kooperace a kompetice	
F-9-1-04	• využívá s porozuměním vztah mezi objemem, hmotností a hustotou při řešení praktických problémů	Elektrické vlastnosti látek • elektrování těles • model atomu • el. vodiče a nevodiče • el. pole a tělesa v el. poli		
F-9-6-01	• sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu	Magnetismus • magnety a jejich vlastnosti • magnetické pole		
F-9-6-02	• rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí	Elektrický obvod • el. proud a napětí • zdroje el. napětí • el. obvod, jeho schéma • elektromagnet		

7. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
F-9-2-01 F-9-2-02 F-9-2-04	Žák: - rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu - využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles - určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikost, směry a výslednici	Pohyb těles Pohyby těles - pohyb rovnoměrný - a nerovnoměrný, přímočarý a křivočarý Gravitační pole a gravitační síla - přímá úměrnost mezi gravitační silou a hmotností tělesa Tlaková síla, tlak - vztah mezi tlakovou silou, tlakem a obsahem plochy, na niž síla působí Třecí síla - smykové tření - ovlivňování velikosti třecí síly v praxi Výslednice dvou sil stejného a opačného směru	M - rychlost, tlak, rovnováha na páce (fyzikální výpočty) OSV - osobnostní rozvoj kreativita - rozvoj schopností poznávání	
F-9-3-01	Žák: využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů	Mechanické vlastnosti tekutin Pascalův zákon - hydraulická zařízení Hydrostatický a atmosférický tlak - souvislost mezi hydrostatickým tlakem, hloubkou a hustotou kapaliny - souvislost atmosférického tlaku s některými procesy v atmosféře Archimédův zákon - vztahová síla - potápění, vznášení se a plavání těles v klidných tekutinách	M rychlost, tlak, rovnováha na páce (fyzikální výpočty)	

8. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
F-9-4-02	Žák: využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem	Energie Formy energie - pohybová a polohová energie - vnitřní energie - elektrická energie a výkon - výroba a přenos elektrické energie	Z - energetický průmysl OSV - osobnostní rozvoj kreativita - rozvoj schopností poznávání	
F-9-4-05	zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	Energie Přeměny skupenství - tání a tuhnutí - vypařování a kapalnění - hlavní faktory ovlivňující vypařování a teplotu varu kapaliny Obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie	- PŘ, CH obnovitelné a neobnovitelné energetické zdroje EV základní podmínky života - lidské aktivity a problémy životního prostředí	
F-9-5-01	rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku	Zvukové děje Vlastnosti zvuku		
F-9-5-02	posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí	- látkové prostředí jako podmínka vzniku šíření zvuku, rychlost šíření zvuku v různých prostředích - odraz zvuku na překážce, ozvěna - pohlcování zvuku	HV akustika	

9. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
F-9-6-01	Žák: • sestaví správně podle schématu elektrický obvod	Elektromagnetické a světelné děje Elektrický obvod • zdroj napětí, spotřebič, spínač	OSV • osobnostní rozvoj rozvoj schopností poznávání • kreativita	
F-9-6-02	• rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí	Elektrické a magnetické pole • elektrická a magnetická síla • elektrický náboj • tepelné účinky elektrického proudu • elektrický odpor • stejnosměrný elektromotor • transformátor • výroba a přenos elektrické energie • jaderná energie, štěpná reakce, jaderný reaktor, jaderná elektrárna • ochrana před radioaktivním zářením bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji	PŘ, CH • obnovitelné a neobnovitelné energetické zdroje	
F-9-6-03	• rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností		EV • základní podmínky života • lidské aktivity a problémy životního prostředí	
F-9-6-05	• využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem			
F-9-6-07	• využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí			
F-9-6-08	• využívá zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh, lom světla	Vlastnosti světla • zdroje světla • rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích • stín, zatmění Slunce a Měsíce • zobrazení odrazem na rovinném, dutém a vypuklém zrcadle • zobrazení lomem tenkou spojkou a rozptylkou • rozklad bílého světla hranolem		
F-9-7-01	• objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet	Vesmír Sluneční soustava • její hlavní složky • měsíční fáze	Z • Sluneční soustava, hvězdy a planety	

5.6.2 Chemie

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Chemie je vyučován jako samostatný předmět. Je předmětem vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Vzdělávání v tomto předmětu vede k poznávání základních chemických pojmů a zákonitostí na příkladech směsí, chemických látek a jejich reakcí s využíváním jednoduchých chemických pokusů, učí řešit problémy a správně jednat v praktických situacích, vysvětlovat a zdůvodňovat chemické jevy, učí poznatky využívat k rozvíjení odpovědných občanských postojů a získávat a upevňovat dovednosti pracovat podle pravidel bezpečné práce s chemikáliemi a dovednosti poskytnout první pomoc při úrazech s nebezpečnými chemickými látkami a přípravky.

Obsahové, časové a organizační vymezení – 2. stupeň

Vzdělávací obsah je rozdělen na 7 tematických okruhů:

- *Pozorování, pokus a bezpečnost práce* – vlastnosti látek, zásady bezpečné práce, nebezpečné látky a přípravky
- *Směsi* – směsi, voda, vzduch
- *Částicové složení látek a chemické prvky* – částicové složení látek, prvky, chemické sloučeniny
- *Chemické reakce* – chemické reakce, faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí
- *Anorganické sloučeniny* – oxidy, kyseliny a hydroxidy, soli kyslíkaté a nekyslíkaté
- *Organické sloučeniny* – uhlovodíky, paliva, deriváty uhlovodíků, přírodní látky
- *Chemie a společnost* – chemický průmysl v ČR, průmyslová hnojiva, tepelně zpracovávané materiály, plasty a syntetická vlákna, detergenty, pesticidy, insekticidy, hořlaviny, léčiva a návykové látky

Organizace - předmět se vyučuje v odborné učebně s využitím různých forem práce a dostupných pomůcek. Podle charakteru vzdělávacího obsahu se využívá buď frontální výuka s demonstračními pomůckami, nebo skupinová práce (práce na projektech, fyzikální pokusy, laboratorní práce apod.).

Časové vymezení

Předmět je vyučován 2 hodiny týdně v 8. a 9. ročníku. Je posílen 2 hodinami týdně z disponibilní časové dotace.

Výchovné a vzdělávací strategie

- *prostřednictvím praktických cvičení umožňujeme žákům systematicky pozorovat a zjišťovat chemické vlastnosti látek, jejich přeměny a podmínky, za kterých tyto přeměny nastávají, k jejich popisu, hledání souvislostí mezi jevy a jejich vysvětlení, vedeme žáky k poznávání přírodních objektů, procesů, vlastností a jevů (KK k učení)*
- *zařazujeme pokusy a praktická cvičení, při nichž žáci mají možnost promýšlet pracovní postupy, nacházet a vysvětlovat příklady chemických dějů v běžné praxi, počítat a určovat hodnoty týkající se chemických látek (KK k řešení problémů)*
- *zařazujeme práci s odbornou literaturou, tabulkami, encyklopediemi, internetem, při nichž žáci zjišťují správné chemické termíny, symboly a značky látek v přírodě a následně je využívají ve své práci (KK k učení, KK digitální)*

- umožňujeme v různých zdrojích vyhledávat informace a údaje týkající se problematiky chemie a jejich vlivů na člověka a životní prostředí, pochopit základní ekologické souvislosti, environmentální problémy a požadavky na kvalitní životní prostředí, přivolat pomoc a poskytnout první pomoc (KK k učení, KK občanské)
- zařazujeme skupinovou práci, umožňujeme žákům vyjádřit svůj názor v diskusi i při sebehodnocení (KK komunikativní, KK sociální a personální)
- zařazujeme laboratorní práce, v nichž žáci mají příležitost naučit se bezpečnému a účinnému používání materiálů, nástrojů a vybavení, učíme žáky při pokusech pracovat s chemickými látkami a laboratorním sklem (KK pracovní)

8. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
CH-9-1-01 CH-9-1-02	Žák: • určí společné a rozdílné vlastnosti látek • pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí rizikovitost, posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí	Pozorování, pokus a bezpečnost práce Vlastnosti látek • hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost, vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek Zásady bezpečné práce • v laboratoři i v běžném životě Nebezpečné látky a přípravky • piktogramy a jejich význam • H – věty, P – věty	F • skupenství látek, tepelná elektrická vodivost Př • bezpečnost práce, atmosféra VkOZ • chování v krizových situacích EV • lidské aktivity a problémy životního prostředí OSV • osobnostní rozvoj kreativita • rozvoj schopností poznávání	
CH-9-2-01 CH-9-2-02 CH-9-2-04 CH-9-2-05	Žák: • rozlišuje směsi a chemické látky • vypočítá složení roztoků, připraví praktický roztok daného složení • navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení, uvede příklady oddělování složek směsí v praxi • rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití	Směsi Směsi • různorodé, stejnorodé • hmotnostní zlomek a koncentrace roztoku • oddělování složek směsí (usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace) Voda • destilovaná, pitná, odpadní • výroba pitné vody • čistota vody Vzduch • složení, čistota ovzduší • ozonová vrstva	OSV • sociální rozvoj komunikace • kooperace a kompetice EV • základní podmínky života	

8. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
CH-9-3-01 CH-9-3-03	Žák: - používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech - orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti	Částicové složení látek a chemické prvky Částicové složení látek - molekuly, atomy, atomové jádro (protony, neutrony), elektronový obal a jeho změny při chemických reakcích (elektrony) Prvky - názvy, značky, vlastnosti a použití vybraných prvků - skupiny a periody v periodické soustavě - protonové číslo Chemické sloučeniny - chemická vazba, názvosloví jednoduchých anorganických a organických sloučenin		
CH-9-5-01 CH-9-5-03	Žák: - porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí - orientuje se na stupnici pH, změní reakci roztoku univerzálním indikátorem, papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi	Anorganické sloučeniny Oxidy - názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů Kyseliny a hydroxidy - kyselost a zásaditost roztoků, vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů Soli kyslíkaté a nekyslíkaté - vlastnosti, použití vybraných solí - oxidační číslo, názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů	EV vztah člověka k prostředí	

9. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
CH-9-4-01	Žák: rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání	Chemické reakce Chemické reakce - zákon zachování hmotnosti - chemické rovnice - látkové množství - molární hmotnost	M rovnice, trojčlenka	
CH-9-4-03	aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečného průběhu	Faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí - teplota, plošný obsah povrchu - katalýza		
CH-9-6-01	Žák: rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	Organické sloučeniny Uhlovodíky příklady v praxi významných alkanů, uhlovodíků s vícenásobnými vazbami a aromatických uhlovodíků	Př - horniny EV - vztah člověka k prostředí	
CH-9-6-02	zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy	Paliva ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva	OSV osobnostní rozvoj rozvoj schopností poznávání	
CH-9-6-03	rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	Deriváty uhlovodíků příklady v praxi významných alkoholů a karboxylových kyselin	- sociální rozvoj komunikace - kooperace a kompetice	
CH-9-6-06	uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů	Přírodní látky zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků		
CH-9-7-01	Žák: zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi	Chemie a společnost chemický průmysl ČR - výroby, rizika v souvislosti se životním prostředím, recyklace surovin, koroze		
CH-9-7-03	orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka	- průmyslová hnojiva plasty a syntetická vlákna - detergenty a pesticidy, insekticidy		
CH-9-7-02	aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe	- léčiva a návykové látky - hořlaviny – význam tříd nebezpečnosti		

5.6.3 Přírodopis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Přírodopis je vyučován jako samostatný předmět. Je předmětem vzdělávací oblasti Člověk a příroda. V této vzdělávací oblasti dostávají žáci příležitost poznávat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Na takovém poznání je založeno i pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav i člověka, včetně možných ohrožení plynoucích z přírodních procesů, z lidské činnosti a zásahů člověka do přírody. Je založen na seznámení se všemi živými i neživými formami přírody, na pochopení postupu vývoje živých organismů, na skutečnosti, že člověk je součástí přírody, kterou nesmí zničit. Umožňuje žákům poznat stavbu vlastního organismu a tím podněcuje žáky k péči o zdraví a zdravý životní styl. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a předpoklady k dalšímu úspěšnému studiu. Přírodopis navazuje na předmět Přírodověda ze vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět.

Obsahové, časové a organizační vymezení – 2. stupeň

Vzdělávací obsah je rozdělen na 8 tematických okruhů:

- *Obecná biologie a genetika* – vznik, vývoj, rozmanitost a projevy života, dědičnost a proměnlivost organismů, viry a bakterie
- *Biologie hub* – houby bez plodnic a s plodnicemi, lišejníky
- *Biologie rostlin* – anatomie a morfologie rostlin, fyziologie rostlin, systém rostlin, význam rostlin a jejich ochrana
- *Biologie živočichů* – stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla, vývoj, vývin a systém živočichů, rozšíření, význam a ochrana živočichů, projevy chování živočichů
- *Biologie člověka* – fylogeneze a ontogeneze člověka, anatomie a fyziologie, nemoci, úrazy a prevence
- *Neživá příroda* – Země, nerosty a horniny, vnější a vnitřní geologické procesy, půdy, vývoj zemské kůry a organismů na Zemi, podnebí a počasí ve vztahu k životu, mimořádné události způsobené přírodními vlivy
- *Základy ekologie* – organismy a prostředí, ochrana přírody a životního prostředí
- *Praktické poznávání přírody* – praktické metody poznávání přírody

Organizace - předmět se vyučuje v učebně s využitím různých forem práce a dostupných pomůcek. Podle charakteru vzdělávacího obsahu se využívá buď frontální výuka s demonstračními pomůckami, nebo skupinová práce (práce na projektech), přírodovědné vycházky, výstavy apod.

Časové vymezení

Předmět je vyučován 2 hodiny týdně v 6. 7. a 8. ročníku a 1 hodinu týdně v 9. ročníku. Je posílen 1 hodinou týdně z disponibilní časové dotace.

Výchovné a vzdělávací strategie

- *umožňujeme žákům pozorovat přírodniny ve škole i v přírodě, užíváme různé aktivizující metody, které přibližují poznatky z přírodopisu a jeho význam v životě člověka (KK k učení, KK k řešení problémů)*
- *předáváme a vyhledáváme zajímavé informace s přírodovědnou tematikou s využitím různých prostředků včetně prostředků ICT a zároveň požadujeme, aby žáci zjišťovali věrohodnost informací a zpracovávali je z hlediska důležitosti i objektivitu (KK k učení, KK k řešení problémů)*

- vedeme žáky k poznávání souvislostí zkoumání v přírodních vědách, k porovnání odborných názorů, mediálních tvrzení a vlastních praktických zkušeností; umožňujeme hledat, navrhnout či používat různé informační zdroje i různé metody řešení, posuzovat řešení problémů z hlediska jejich správnosti, jednoznačnosti a z těchto hledisek porovnávat i různá řešení (**KK k učení, KK k řešení problémů, KK digitální**)
- učíme žáky optimálně plánovat a provádět soustavná pozorování a experimenty a získaná data zpracovávat a vyhodnocovat; vyžadujeme využívání zásad bezpečné práce, ochrany zdraví při práci a základům první pomoci (**KK pracovní**)
- vedeme žáky k přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování či argumentaci, vyžadujeme, aby stručně a přehledně sdělovali (ústně i písemně) výsledky svého pozorování (**KK komunikativní**)
- zařazujeme skupinová pozorování, projekty, v nichž jsou žáci vedeni k týmové práci a kooperaci při řešení problémů (**KK komunikativní, KK sociální a personální**)
- prostřednictvím řízené diskuse učíme žáky přijímat kritiku a poučit se z ní; učíme je, aby porozuměli myšlenkám druhých, plynule a kultivovaně mluvili při obhajování vlastních názorů (**KK komunikativní, KK sociální a personální**)
- vlastním příkladem a činností v hodinách vedeme žáky k zodpovědnosti za zachování životního prostředí a k poznání zásad chování občanů při přírodních katastrofách (**KK sociální a personální, KK občanské**)
- vedeme žáky k potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, které mají vliv na ochranu zdraví, životů, životního prostředí a majetku, správně tyto otázky formulovat a hledat adekvátní odpovědi (**KK komunikativní, KK k řešení problémů**)

6. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
P-9-1-01	Žák: • rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů	Obecná biologie a genetika Vznik vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam • výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty	EV • základní podmínky života • ekosystémy	
P-9-1-05	• vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti	Dědičnost a proměnlivost organismů • podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen, křížení		
P-9-1-06	• uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů	Viry a bakterie • výskyt, význam a praktické využití		
P-9-1-07	• uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka			
P-9-2-01	Žák: • rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků	Biologie hub Vznik vývoj, rozmanitost, Houby bez plodnic • základní charakteristika • pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy Houby s plodnicemi • stavba, výskyt, význam • zásady sběru, konzumace a první pomoc při otravě houbami Lišejníky • výskyt a význam	VkOZ preventivní způsoby chování při výskytu přenosných a civilizačních chorob	

6. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
P-9-4-01	Žák: • porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	Biologie živočichů Stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla • živočišná buňka, tkáň, orgány, orgánové soustavy		
P-9-4-02	• rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin	• organismy jednobuněčné a mnohobuněčné • rozmnožování		
P-9-4-03	• odvodí na základě porovnání základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí	Vývoj, vývin a systém živočichů • významní zástupci jednotlivých skupin: prvoci, bezobratlí		
P-9-4-04	• zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	Rozšíření, význam a ochrana živočichů • hospodářsky a epidemiologicky významné • domácí živočichové • domestikování • živočišná společenstva Projevy chování živočichů		
P-9-7-01	Žák: • uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi	Základy ekologie Organismy a prostředí • vzájemné vztahy mezi organismy a prostředím		
P-9-7-02	• na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému	• populace, společenstva • přirozené a umělé ekosystémy • potravní řetězce rovnováha v ekosystému		
P-9-7-03	• vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam	Ochrana přírody a životního prostředí • globální problémy chráněná území		
P-9-7-04	• uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí			
P-9-8-01	Žák: • aplikuje praktické metody poznávání přírody	Praktické poznávání přírody • pozorování lupou a mikroskopem • zjednodušené určovací klíče a atlasy	EV • lidské aktivity a problémy životního prostředí	

7. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
P-9-4-02	Žák: • rozlišuje a porovnává jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin	Biologie živočichů Vývoj, vývin a systém živočichů • významní zástupci jednotlivých skupin: strunatci (paryby, ryby, plazi, obojživelníci, ptáci)	EV • ekosystémy	
P-9-4-03	• odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí	Rozšíření, význam a ochrana živočichů • hospodářsky a epidemiologický významné • domácí živočichové • domestikovaní • živočišná společenstva		
P-9-4-04	• zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	Projevy chování živočichů		
P-9-8-01	Žák: • aplikuje praktické metody poznávání přírody	Praktické poznávání přírody • pozorování lupou a mikroskopem • zjednodušené určovací klíče a atlasy • založení herbáře a sbírek	EV • ekosystémy • lidské aktivity a problémy životního prostředí	

7. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
P-9-3-01	Žák: odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům	Biologie rostlin Anatomie a morfologie kořen, stonek, list, květ, plod		
P-9-3-03	vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin	Fyziologie rostlin - fotosyntéza - dýchání		
P-9-3-04	rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů	Systém rostlin - řasy - mechorosty - kapradorosty - nahosemenné, krytosemenné - hospodářsky významné druhy		
		Význam rostlin a jejich ochrana		
P-9-7-01	Žák: uveďte příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi	Základy ekologie Organismy a prostředí - vzájemné vztahy mezi organismy - mezi organismy a prostředím - populace, společenstva - přirozené a umělé ekosystémy - potravní řetězce - rovnováha		
P-9-7-02	na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému			
P-9-7-03	vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam	Ochrana přírody		
P-9-7-04	uveďte příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí	a životního prostředí - globální problémy - chráněná území		

8. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
P-9-4-01	Žák: • porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	Biologie živočichů Vývoj, vývin a systém živočichů • významní zástupci jednotlivých skupin: strunatci (savci)	EV • ekosystémy	
P-9-4-02	• rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin	Rozšíření, význam a ochrana živočichů • hospodářsky a epidemiologicky významné • domácí živočichové • domestikovaní • živočišná společenstva		
P-9-4-03	• odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí	Projevy chování živočichů		
P-9-4-04	• zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy			
P-9-5-01	Žák: • určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy	Biologie člověka Fylogeneze a ontogeneze • rozmnožování		
P-9-5-02	• orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka	Anatomie a fyziologie • stavba a funkce, orgány • orgánové soustavy • vyšší nervová činnost		
P-9-5-03	• objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří	Nemoci, úrazy a prevence • příčiny, příznaky, léčení	EV • vztah člověka k prostředí	
P-9-5-04	• rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby	• závažná poranění • epidemie • život ohrožující stavy	EV • lidské aktivity • problémy životního prostředí	
P-9-8-01	Žák: • aplikuje praktické metody poznávání přírody	Praktické poznávání přírody • pozorování lupou a mikroskopem		

9. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
P-9-6-02	Žák:	Neživá příroda Země • vznik a stavba	EV • ekosystémy • lidské aktivity a problémy životního prostředí	
P-9-6-03	- rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek - rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody	Nerosty a horniny • vznik, vlastnosti, třídění • využití zástupců • určování jejich vzorků Vnější a vnitřní geologické procesy • příčiny a důsledky Půdy • složení, vlastnosti Vývoj zemské kůry a organismů na Zemi • geologické změny • vznik života • stavba území ČR Podnebí a počasí ve vztahu k životu • význam vody a teploty prostředí pro život • ochrana a využití přírodních zdrojů • význam vrstev ovzduší		

9. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
P-9-6-06	• uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi	• vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn Mimořádné události způsobené přírodními vlivy • povodně, větrné bouře, laviny, náledí, sněhové bouře, ochrana před nimi		
P-9-7-01 P-9-7-02 P-9-7-03 P-9-7-04	Žák: • uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi • rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému • vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam • uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému	Základy ekologie Organismy a prostředí • vzájemné vztahy mezi organismy • mezi organismy a prostředím • populace, společenstva • přirozené a umělé ekosystémy • potravní řetězce • rovnováha Ochrana přírody a životního prostředí • globální problémy • chráněná území		
P-9-8-01	Žák: • aplikuje praktické metody poznávání přírody	Praktické poznávání přírody • pozorování lupou a mikroskopem • zjednodušené určovací klíče a atlasy	EV • vztah člověka k prostředí	

5.6.4 Zeměpis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Zeměpis vychází obsahově ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Předmět podává charakteristiku různých území z hlediska fyzickogeografických a socioekonomických podmínek. Studuje vztahy mezi člověkem a prostředím, uvádí žáky do hlavních přírodních, hospodářských a sociálních podmínek. Vytváří představy o hospodářské a sociální situaci v regionu, v České republice a srovnává ji se situací v evropském a světovém měřítku. Umožňuje žákům orientovat se v současném světě a v problémech současného lidstva. Umožňuje uvědomit si civilizační rizika a spoluzodpovědnost za kvalitu života na Zemi. Zeměpis rozšiřuje poznatky o krajině sféry a životním prostředí z jiných předmětů. Rozvíjí dovednosti žáků pro práci s nejrůznějšími druhy map, grafů a dalších statistických materiálů. Rozvíjí dovednost pracovat s různými informačními materiály a orientovat se v nich. Umožňuje žákům spojovat poznatky z výuky s dalšími informacemi získanými v tisku, v televizi, na internetu, kriticky je hodnotit a používat získané vědomosti a dovednosti v praxi. Seznamuje žáky s životem lidí, s jejich kulturou, náboženstvím a tradicemi v jednotlivých světadílech, státech, na území ČR a v místním regionu a tím umožňuje chápat kulturní a mentální zvláštnosti různých lidských ras, národů a kultur.

Obsahové, časové a organizační vymezení – 2. stupeň

Vzdělávací obsah je rozdělen na 7 tematických okruhů:

- *Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie* – komunikační geografický a kartografický jazyk geografická kartografie a topografie
- *Přírodní obraz Země* – Země jako vesmírné těleso, krajinná sféra, systém přírodní sféry na planetární a regionální úrovni
- *Regiony světa* – světadíly, oceány, makroregiony světa, modelové regiony světa
- *Společenské a hospodářské prostředí* – obyvatelstvo světa, globalizační společenské, politické a hospodářské procesy, světové hospodářství, regionální společenské, politické a hospodářské útvary
- *Životní prostředí* – krajina, vztah příroda a společnost
- *Česká republika* – místní region, Česká republika, regiony České republiky
- *Terénní geografická výuka, praxe a aplikace* – cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze, ochrana člověka při ohrožení zdraví a života

Organizace - předmět se vyučuje v učebně s využitím různých forem práce a dostupných pomůcek, většinou zahrnuje výklad s demonstračními pomůckami, obrazovým materiálem, skupinovou práci a zeměpisné vycházky s pozorováním okolí. Ve výuce používáme PC, interaktivní tabuli, projektové vyučování a výjezdy do zahraničí.

Časové vymezení

Předmět je vyučován 1 hodinu týdně v 9. ročníku, 2 hodiny týdně v 6., 7. a 8. ročníku, kde je posílen 1 hodinou týdně z disponibilní časové dotace.

Výchovné a vzdělávací strategie

- vedeme žáky k tomu, aby pochopili přírodní zákonitosti planety Země, učíme žáky vyhledávat a používat potřebné informace, vedeme je k výběru správné mapy dle potřeby, k orientaci a používání atlasu, k hledání nových informací o proměnách krajiny v souvislosti s působením člověka, k získávání nových poznatků o různých oblastech světa, učíme žáky chápat a formulovat vztahy mezi jednotlivými složkami krajinné sféry **(KK k učení, KK digitální)**
- prezentujeme žákům podstatné problémy přírodního či společenského charakteru a společně se žáky diskutujeme a hledáme vhodné způsoby řešení problémů, zařazujeme metody, při kterých dochází k objevům, řešením a závěrům žáci sami **(KK k řešení problémů)**
- vedeme žáky ke sledování zpráv, dokumentárních pořadů, ke čtení časopisů s geografickou tematikou, kde žáci zjišťují rozdíly mezi životním stylem obyvatelstva v různých částech světa s následnou diskuzí ve vyučovací hodině, učíme žáky správné výslovnosti a používání vlastních geografických jmen v cizím jazyce **(KK komunikativní)**
- vedeme žáky ke spolupráci ve skupině, vedeme žáky k pochopení regionálních problémů světa, k návrhům na způsob řešení problému, k prezentaci svých diskuzí o nich, zadáváme úkoly, při kterých žáci mohou pracovat společně **(KK sociální a personální)**
- vedeme žáky k pocitu zodpovědnosti za kvalitu ovzduší, k pocitu uvědomění si důležitosti zachovat kvalitu vody pro sebe a další generace, k odpovědnosti za rozumné využívání půdy jako hlavního zdroje obživy obyvatelstva, k odpovědnosti pohybu v krajině, respektování zásad ochrany přírody a krajiny, k odpovědnosti za rozumné využívání nerostných surovin, prezentujeme žákům tradice, zvyky a kulturu obyvatel v různých částech ČR a v jiných částech světa **(KK občanské)**
- vedeme žáky k včasnému plnění úkolů a v dohodnuté kvalitě, k ověřování výsledků, využíváme praktických ukázek a modelových situací k práci s nejrůznějšími pomůckami, zejména ve vztahu k praktickému využití při orientaci v terénu **(KK pracovní)**

6. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
Z-9-2-02 Z-9-2-03 Z-9-2-04	Žák: • prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů • porovná a rozlišuje složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu • porovnává působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a lidskou společnost	Přírodní obraz Země Země jako vesmírné těleso • tvar, velikost a pohyby Země, střídání dne a noci, roční období, světový čas • časová pásma, pásmový čas, datová hranice, smluvní čas Krajinná sféra a systémy přírodní sféry • rozdělení krajinné sféry • složky přírodní sféry: litosféra, atmosféra, hydrosféra, pedosféra, biosféra Systém přírodní sféry na regionální úrovni • přírodní oblasti Země	PŘ, EV • rozšíření živočišstva a rostlinstva na Zemi, podmínky pro život, půda a její hospodářský význam EV • základní podmínky života F • tlak, gravitace, hydrostatický tlak	
Z-9-1-01 Z-9-1-02	Žák: • organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů • používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii	Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie Kartografie a topografie • globus, plán, mapa • různé druhy map, atlasů • obsah, měřítko, jazyk mapy, globusu (výškopis a polohopis) • zeměpisná síť, zeměpisné souřadnice, zeměpisná poloha • orientace plánů, map vzhledem ke světovým stranám Komunikační geografický a kartografický jazyk • důležité body, výrazné linie, plošné útvary – • sítě, ohniska, povrchy • plán, mapa • symboly, smluvené značky	M • převody jednotek, stupně a minuty, grafy, orovnávaní čísel	

6. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
Z-9-3-02	Žák: • lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny	Regiony světa Světadíly, oceány a makroregiony • určující a srovnávací kritéria - poloha, rozloha a členitost světadílů • přírodní poměry charakteristika přírodních oblastí, podnebných oblastí	D • objevitelé a dobyvatelé, historie států ČJ • druhy jazyků MuV • Multikulturalita M • grafická vyjádření statistických údajů INF • tvorba prezentací, projektů, hledání informací na internetu VMEGS • Evropa a svět nás zajímá	
Z-9-3-03	• porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů a oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států	Modelové regiony světa • přírodní a enviro - mentální problémy, možnosti jejich řešení		
Z-9-3-04	• zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich			

6. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
Z-9-7-01	Žák: • ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu	Terénní geografická výuka Cvičení a pozorování v terénu místní krajiny • orientační body, jevy, pomůcky a přístroje • určování hlavních a vedlejších světových stran, pohyb podle azimutu, odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu		
Z-9-7-02	• aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny			
Z-9-7-03	• uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	Ochrana člověka při ohrožení zdraví a života • živelní pohromy		

7. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
Z-9-3-02	Žák: • lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny	Regiony světa Světadíly, oceány a makroregiony světa • poloha, rozloha a členitost světadílů • přírodní poměry - charakteristika přírodních oblastí, podnebných oblastí, • socioekonomická sféra - charakteristika sídel, hospodářství, jazykové oblasti, kulturní oblasti)	D • objevitelé a dobyvatelé, historie států ČJ • druhy jazyků MuV • multikulturalita M • grafická vyjádření statistických údajů INF • tvorba prezentací, projektů, hledání informací na internetu	
Z-9-3-03	• porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů a oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států	Modelové regiony světa • charakteristika přírodních, společenských, politických, hospodářských a environmentálních problémů, možnosti jejich řešení		

7. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
Z-9-3-04	• zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich		VMEGS • Evropa a svět nás zajímá • objevujeme Evropu a svět VDO • Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování PŘ • rozšíření rostlinstva a živočišstva	
Z-9-7-01 Z-9-7-02 Z-9-7-03	Žák: • ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu • aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny • uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	Terénní geografická výuka Cvičení a pozorování v terénu místní krajiny • orientační body, jevy, pomůcky a přístroje • určování hlavních a vedlejších světových stran, pohyb podle azimutu, odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu Ochrana člověka při ohrožení zdraví a života • živelní pohromy		

8. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
Z-9-6-01 Z-9-6-02 Z-9-6-03 Z-9-6-04 Z-9-6-05	Žák: - vymezí a lokalizuje místní oblast podle bydlíště nebo školy - hodnotí na přiměřené úrovni hospodářské, kulturní poměry místního regionu - hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál ČR v evropském a světovém kontextu - lokalizuje na mapách jednotlivé kraje ČR a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit - uvádí příklady účasti a působnosti ČR ve světových, mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států	Česká republika - zeměpisná poloha, rozloha, členitost - přírodní poměry a zdroje - obyvatelstvo – základní demografické, geografické a hospodářské charakteristiky - sídelní poměry - hospodářství – sektory a odvětvová struktura, vliv na životní prostředí - hospodářské a politické postavení ČR ve světě a v Evropě, zapojení do mezinárodní dělby práce a obchodu Regiony ČR - územní jednotky státní správy a samosprávy, - krajské členění - spolupráce se sousedními státy, v euroregionech Místní region - zeměpisná poloha, vztahy k okolním regionům, - základní přírodní a socioekonomické charakteristiky	VDO občan, občanská společnost a stát	
Z-9-7-01 Z-9-7-02 Z-9-7-03	Žák: - ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu - aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny - uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	Terénní geografická výuka Cvičení a pozorování v terénu místní krajiny - orientační body, jevy, pomůcky a přístroje - určování hlavních a vedlejších světových stran, pohyb podle azimutu, odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu Ochrana člověka při ohrožení zdraví a života (živelní pohromy)		

9. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
Z-9-4-01	Žák: posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace	Společenské a hospodářské prostředí Obyvatelstvo světa rasy-rozšíření člověka, počet a jeho růst a vývoj, rozmístění, jazyky, náboženství,	M výpočet hustoty osídlení	
Z-9-4-02	posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel	Globalizační společenské, politické a hospodářské procesy aktuální sídelní poměry ve světě	MuV kulturní diferenciacce	
Z-9-4-03	zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje	- aktuální společenské a politické poměry ve světě - aktuální hospodářské poměry ve světě - sídelní systémy - urbanizace a suburbanizace	VkOZ státní zřízení, formy vlády	
Z-9-4-04	porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit	Světové hospodářství - sektorová struktura - odvětvová struktura - územní dělba práce	PŘ vznik biol. druhu, lidské rasy	
Z-9-4-05	porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků	ukazatele hospodářského rozvoje a životní úrovně		
Z-9-4-06	lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech	Regionální společenské, politické a hospodářské útvary - porovnávací kritéria států - národní a mnoho-národní stát, části států, správní oblasti, kraje, města, aglomerace - hlavní a periferní hospodářské oblasti světa - politická, bezpečnostní a hospodářská seskupení států - geopolitické procesy, hlavní světová konfliktní ohniska	VkOZ rasismus, apartheid, genocida	

9. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
Z-9-5-01	Žák: • porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin	Životní prostředí Krajina • základní složky, funkce a typy krajiny	PŘ • vnitřní a vnější geologické procesy	
Z-9-5-02	• uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů	Vztah přírody a společnosti • udržitelný život a rozvoj, principy a zásady • ochrana přírody a životního prostředí, chráněná území přírody • globální ekologické problémy lidstva	EV • ekosystémy • lidské aktivity a problémy životního prostředí	
Z-9-5-03	• uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí			
Z-9-7-01	Žák: • ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu	Terénní geografická výuka Cvičení a pozorování v terénu místní krajiny • orientační body, jevy, pomůcky a přístroje • určování hlavních a vedlejších světových stran, pohyb podle azimutu, odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu		
Z-9-7-02	• aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny			
Z-9-7-03	• uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	Ochrana člověka při ohrožení zdraví a života • živelní pohromy		

5.7 Umění a kultura

5.7.1 Hudební výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Hudební výchova vychází ze vzdělávací oblasti Umění a kultura. Žáci se seznamují prostřednictvím činností s výrazovými prostředky a jazykem hudebního umění. Učí se s nimi tvořivě pracovat, užívat je jako prostředků pro sebevyjádření. Poznávají zákonitosti tvorby, seznamují se s vybranými uměleckými díly, učí se je vzhledem ke svým zkušenostem chápat a výpovědi sdělované uměleckým dílem rozpoznávat a interpretovat.

Hudební výchova vede žáka prostřednictvím *vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností* k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu a jejich využívání jako svébytného prostředku komunikace. Tyto činnosti rozvíjejí celkovou osobnost žáka, především vedou k rozvoji jeho hudebnosti. Jejich prostřednictvím může žák uplatnit svůj hlasový potenciál, své individuální instrumentální dovednosti, své pohybové dovednosti. Je mu dána příležitost interpretovat hudbu podle svého individuálního zájmu a zaměření.

Obsahové, časové a organizační vymezení – 1. stupeň

Vzdělávací obsah je rozdělen na 4 tematické okruhy:

- *vokální činnost* – artikulační cvičení, práce s dechem a hlasem, hlasová hygiena, kultivace pěveckého i mluveného projevu
- *instrumentální činnost* – hra na hudební nástroje rytmické a melodické, jejich využití při reprodukci a produkci
- *hudebně pohybová činnost* – ztvárnění hudby pohybem, tancem, gesty, možnost sebevyjádření
- *poslechová činnost* – aktivní vnímání hudby – uplatnění svých zážitků a názorů, poznávání žánrů, stylů, barvy jednotlivých nástrojů a podob

Organizace - výuka se koná v učebně vybavené hudebními klavírem, nebo v kmenové třídě s keyboardem, kytarou, nástroji Orffova instrumentáře a audiovizuální technikou. Souběžně jsou do výuky zařazovány hudební pořady, případně návštěvy hudebních představení a hudebních expozic.

Časové vymezení

Hudební výchova je zařazena do všech ročníků prvního stupně s hodinovou dotací.

Výchovné a vzdělávací strategie

- zařazujeme skupinové práce při přípravě a realizaci hudebního objektu - písně, skladby, improvizace (**KK komunikativní, KK pracovní**)
- provádíme *rozbory hudebních skladeb, prostřednictvím nichž dochází k odhalování a poznávání významové a obsahové vrstvy hudebního díla* (**KK komunikativní, KK k učení, KK k řešení problémů**)
- umožňujeme žákům *diskutovat o poslouchaných skladbách, o jejich oblíbených interpretech (řízené diskuse), žáci tak mají možnost vyjadřovat vlastní soudy* (**KK sociální, KK personální**)

- realizujeme hudební dialogy mezi jednotlivými žáky či skupinami žáků v rámci improvizace, tvorby doprovodů či stylizace (**KK komunikativní, KK pracovní**)
- zařazujeme do výuky výklady, návštěvy muzeí, prezentace a referáty žáků, řízené diskuze apod. tematicky zahrnující problematiku hudební historie (**KK občanské, KK sociální a KK personální, KK digitální**)
- umožňujeme žákům účastnit se projektů využívajících lidových tradic a zvyků (**KK občanské, KK pracovní**)

1.–3. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
HV-3-1-01 HV-3-1-02	Žák: • zpívá v jednohlase • rytmizuje a melodizuje jednoduché texty,	Vokální činnosti • pěvecké dovednosti (správné dýchání, výrazná artikulace, rozšiřování hlasového projevu, dynamika ve zpěvu • zpěv písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu	MeV • interpretace mediálních sdělení a reality • vnímá autora mediálních sdělení MuV • multikulturalita VMEGS • Evropa a svět nás zajímá OSV • kreativita • komunikace	
HV-3-1-03	Žák: • využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	Instrumentální činnosti • hra na hudební nástroje – Orffův instrumentář • tvorba jednoduchého doprovodu, vyplnění meziher, přede hry a dohry, jednoduchá písňová forma (a-b)	ČJ • zhudebněné jazykolamy, slabiky – rytmicizace, intonace ve větách, písničky k uvolňovacím cvikům k vyvozování písmenek, spojení pohádek s písničkami	
HV-3-1-04	Žák: • reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	Hudebně pohybové činnosti • taktování • pohybový doprovod – tance, dramatizace, pohybová improvizace • reprodukce pohybů a pohybové hry	M • písničky s čísly, počítáme hudební nástroje, taktování PRV • rodina – písničky k oslavám a různým událostem, písně a skladby k ročním obdobím	

1.–3. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
HV-3-1-05	Žák: rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	Poslechové činnosti - kvalita tónů - souzvuk, akord - rytmické, dynamické, melodické změny v hudbě - lidský hlas a hudební nástroj - hudební žánry a styly - hudební formy - interpretace hudby – o čem hudba vypovídá	VV - malujeme písničku, skladbu, spojujeme barvu stónem, s nástrojem, s obrazem PČ - zpěv při práci, TV - relaxační hudba k uvolnění, nácvik dýchání, lehké a jemné pohyby, hudební rytmička, pohybová dramatizace skladby AJ - intonace, rytmizace, zpěv	
HV-3-1-06	rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální			

4. – 5. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
HV-5-1-01	Žák: zpívá v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti	Vokální činnosti - pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, tvorba tónu, nasazení tónu, využívá dynamiky) - rozšiřuje si hlasový rozsah - zpívá písně ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu - dvojhlas, trojhlas, kánon - Zpěv v mollových a durových tóninách - hudební hry - zazpívá jednoduchou melodii podle grafického záznamu - používá notový zápis při zpěvu – orientuje se v něm - nota jako grafický znak	MeV - interpretace vztahu mediálních sdělení - vnímání autora mediálních sdělení MuV - multikulturalita	
HV-5-1-02	realizuje na základě svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not zpěvem			

4.–5. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
HV-5-1-03 HV-5-1-05	Žák: - využívá hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní - vytváří jednoduché přehledy, mezihry, dohry a provádí elementární hudební improvizaci	Instrumentální činnosti - hra na hudební nástroje (Orffovy nástroje, hra na tělo) - tvoří přehledy, dohry, vyplňuje pomlky a prodlevy (s pomocí not a nástrojů) - zachytí metrum a rytmus písní a skladeb na hudební nástroje - realizuje hudební hry - Využívá notových záznamů a zaznamenává do nich	VMEGS - Evropa a svět nás zajímá OSV - rozvoj schopnosti poznávání - psychohygienu - kreativita AJ - zpěv písní, intonace při mluvě, přízvuk VV - malujeme písničku, barva tónů - barevné zachycení melodie a zvuku nástroje	
HV-5-1-07 HV-5-1-04 HV-5-1-06	- ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace Žák: - rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby - rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých výrazových prostředků	Hudebně pohybové činnosti - pohybové vyjádření, pantomima, improvizace a taneční kroky - pohybová paměť, reprodukce pohybů při hrách a tanci - taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance taktování Poslechové činnosti - malá písňová forma, rondo a variace - kvalita tónů (Délka, síla, barva a výška) - souzvuk, akord - rytmické, melodické, harmonické, dynamické změny - zvukomalba, kontrast a gradace - vokální, instrumentální a vokálně instrumentální hudba, - hudba taneční, pochodová, ukolébavka aj	PČ - zpěv při práci TV - relaxační hudba k uvolnění, nácvik dýchání, lehké a jemné pohyby, hudební rytmika, pohybová dramatizace skladby - cvičení s hudbou – choreografie taneční kroky v TV VL - evropské osobnosti v hudbě, české osobnosti v hudbě MA - intervaly + taktování	

Obsahové, časové a organizační vymezení – 2. stupeň

Vzdělávací obsah je rozdělen na 4 tematické okruhy:

- *vokální činnost* – artikulační cvičení, práce s dechem a hlasem, hlasová hygiena, kultivace pěveckého i mluveného projevu
- *instrumentální činnost* – hra na hudební nástroje rytmické a melodické, jejich využití při reprodukci a produkci
- *hudebně pohybová činnost* – ztvárnění hudby pohybem, tancem, gesty, možnost sebevyjádření
- *poslechová činnost* – aktivní vnímání hudby – uplatnění svých zážitků a názorů, poznávání žánrů, stylů, barvy jednotlivých nástrojů a podob

Organizace - výuka se koná ve specializované učebně vybavené hudebními nástroji (klavír, keyboard, kytara, nástroje Orffova instrumentáře) a audiovizuální technikou. Souběžně s výukou v učebně jsou do výuky zařazovány hudební pořady.

Časové vymezení

Hudební výchova je zařazena do všech ročníků druhého stupně s hodinovou dotací.

Výchovné a vzdělávací strategie

- zařazujeme skupinové práce při přípravě a realizaci hudebního objektu (písně, skladby, improvizace) (**KK komunikativní, KK pracovní**)
- provádíme rozbor hudebních skladeb, prostřednictvím nichž dochází k odhalování a poznávání významové a obsahové vrstvy hudebního díla (**KK komunikativní, KK k učení, KK řešení problémů**)
- umožňujeme žákům diskutovat o poslouchaných skladbách, o jejich oblíbených interpretech (řízené diskuse), žáci tak mají možnost vyjadřovat vlastní soudy a realizujeme hudební dialogy mezi jednotlivými žáky či skupinami žáků v rámci improvizace, tvorby doprovodů či stylizace (**KK komunikativní, KK pracovní**)
- zařazujeme do výuky výklady, návštěvy muzeí, prezentace a referáty žáků, řízené diskuze apod. tematicky zahrnující problematiku hudební historie (**KK občanské, KK sociální a personální, KK digitální**)
- umožňujeme žákům účastnit se projektů využívajících lidových tradic a zvyků (**KK občanské, KK pracovní**)

6.–7. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
HV-9-1-01 HV-9-1-02	Žák: • využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách • uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase	Vokální činnosti Pěvecký a mluvní projev • rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, hlasová nedostatečnost a některé způsoby její nápravy • mutace • vícehlasý a jednohlasý zpěv • deklamace • techniky vokálního projevu (scat, falzet apod.) Intonace a vokální improvizace • Zpěv v mollových a durových tóninách, • Hudební rytmus takt 2/4, 3/4 a celý	OSV • osobnostní rozvoj - rozvoj schopností poznávání • kreativita • psychohygiena MuV • multikulturalita	
HV-9-1-03	Žák: • reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace	Instrumentální činnosti • rytmická cvičení, hádanky, hra na emoce • hra na tělo, improvizace • orientace v notovém zápisu (notová nauka) • opakování rytmických figur • doprovod lidové a jednoduché umělé písně pomocí Orffova instrumentáře (jednoduchá partitura) • vyjadřování hudebních a nehmelních představ s pomocí nástroje	MeV • kritické vnímání mediálních sdělení • vnímání autora mediálních sdělení • interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	

6.–7. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
HV-9-1-05	Žák: rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě	Hudebně pohybové činnosti - taktování, taneční kroky - valčík, polka, mazurka - pantomima, improvizace - pohybové reakce tempové, dynamické, rytmicko-metrické, harmonické - rozvoj pohybové paměti	VMEGS Evropa a svět nás zajímá	
HV-9-1-06 HV-9-1-07 HV-9-1-08	Žák: - orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku - zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období - vyhledá souvislost mezi hudbou a jinými druhy umění	Poslechové činnosti - poznávání hudebních nástrojů - hudební a obrazové hádanky, soutěže - metrorytmika, melodika, dynamika, témbro, agogika - hudebně vyjadřovací prostředky a jejich ukázky v hudebních dílech - polka, valčík, furiant, mazurka – hudební forma - opera, opereta, pantomima, muzikál - partitura, orchestr - balet, hudební revue, hudební klip a jejich rozdíly - hudba k filmu - romantismus baroko, renesance, klasicismus (v hudbě), významní představitelé - hudba českého národního obrození - Smetana, Dvořák - Indiánské písně - Písně a rytmy primitivních národů - hudba období středověku	VV - obrazy hudebních nástrojů D - jednotlivá historická období VkOZ - jaké písničky si zpíváme doma, písničky k oslavám a různým událostem, písničky našeho národa D - jednotlivá historická období	

8.–9. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
HV-9-1-01 HV-9-1-02	Žák: • využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách • uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase	Vokální činnosti • zpěv lidových a umělých písní • Zpěv v mollových a durových tóninách • rytmická a hudební cvičení a hádanky • práce s notovým zápisem • zpěv dvojhlasu a trojhlasu	OSV • osobnostní rozvoj rozvoj schopností poznávání • kreativita • psychohygiena MuV • multikulturalita	
HV-9-1-03	Žák: • reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace	Instrumentální činnosti • hra na tělo • opakování složitějších rytmických figur • doprovod písně s pomocí Orffova instrumentáře (jednoduchá partitura) • poslech skladeb s výrazným rytmem a tempem, rytmickými a tempo-vými změnami • vystihování emocí pomocí barev	MeV • kritické vnímání mediálních sdělení • vnímání autora mediálních sdělení • interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	

8.–9. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
HV-9-1-05	Žák: rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě	Hudebně pohybové činnosti - taktování, taneční kroky vybraných probíraných tanců - pohybové reakce tempové, dynamické, rytmicko-metrické, harmonické (pohybová paměť)	VMEGS Evropa a svět nás zajímá	
HV-9-1-06 HV-9-1-07 HV-9-1-08	Žák: - orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku - zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období - vyhledá souvislost mezi hudbou a jinými druhy umění	Poslechové činnosti - impresionismus, expresionismus, neoklasicismus a další alternativní směry - představitelé a hudebně výrazové prostředky - jazz, swing, rock and roll - country, western - rock, folk - pop, disco - nejnovější hudební směry – techno, rap, hip hop, atd. - vánoční tradice	D - jednotlivá historická období OSV - komunikace	

5.7.2 Výtvarná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Výtvarná výchova je zpracován na základě vzdělávací oblasti Umění a kultura. Výtvarná výchova učí děti hlavně přemýšlet a tvořivě vytvářet nové hodnoty. Rozvíjí smyslové vnímání, schopnost vyjadřovat představy a pocity, zlepšuje jemnou motoriku. Dochází zde k uměleckému osvojování světa s estetickým účinkem. Rozvíjí se tvořivost, specifické cítění, vnímavost jedince k uměleckému dílu a jeho prostřednictvím k sobě samému i k okolnímu světu. Žáci se pod odborným vedením učí používat různé umělecké prostředky pro vyjádření osobních pocitů a prožitků. Smyslem předmětu je vést žáky ke kreativě a pochopení kultury a umění jako neoddělitelné součásti lidské existence.

Obsahové, časové a organizační vymezení – 1. stupeň

Vzdělávací obsah je rozdělen na 3 tematické okruhy:

- *rozvíjení smyslové citlivosti* – vnímání reality pomocí jednotlivých smyslů, výběr a uplatnění vhodných prostředků pro její vyjádření
- *uplatňování subjektivity* - uvědomování a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření
- *ověřování komunikačních účinků* – hledání nových a neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií

Organizace - výuka se koná většinou v kmenové učebně nebo lze využít práce v plenéru v okolí školy. Souběžně jsou do výuky zařazovány návštěvy galerie a výtvarných expozic.

Časové vymezení

Výtvarná výchova je zařazena do 1. a 5. ročníku s hodinovou dotací, do 2., 3. a 4. ročníku s dvouhodinovou dotací. Ve čtvrtém ročníku je využita 1 disponibilní hodina.

Výchovné a vzdělávací strategie

- *rozvíjíme u žáků tvůrčí schopnosti, učíme žáky uspořádat hodnotový žebříček v umění (KK k učení)*
- *pomocí konkrétních ukázek pomáháme žákům poznávat rozdíly ve výtvarném vyjadřování jednotlivých umělců, uvědomovat si, že výtvarné umění patří ke kulturnímu bohatství národa (KK občanské)*
- *zadáváme úkoly, které umožní volbu různých postupů, vlastní práci s výtvarným materiálem žákům umožňujeme tvořivě zadání řešit, umožňujeme experimentovat s materiály, nástroji nebo postupy, vedeme žáky k experimentu v jejich tvorbě (KK k řešení problémů, KK pracovní)*
- *prostřednictvím pokynů či názornou demonstrací vedeme žáky ke správným způsobům užití materiálů a nástrojů při vlastní tvorbě (KK pracovní)*
- *předkládáme dostatečného množství příkladů pro vytváření potřeby pohybovat se v estetickém prostředí, poskytovat prostor pro osobité výtvarné projevy žáků (KK sociální a personální)*
- *prostřednictvím výkladů a ukázek, analýzy uměleckého díla, referátů, internetu, návštěv výstav apod. seznamujeme žáky s historií a vývojem výtvarné kultury (KK občanské, KK sociální a personální, KK digitální)*
- *umožňujeme diskutovat ve skupině o výtvarném umění, respektovat vlastní práci a práci druhých (KK komunikativní)*

- umožňujeme žákům účastnit se výtvarných soutěží, projektů využívajících lidových tradic a zvyků (**KK občanské, KK pracovní**)
- zařazujeme skupinovou práci při společných projektech – objektová tvorba, vytváření tematických řad atd. (**KK komunikativní, KK pracovní, KK sociální a personální**)

1. – 3. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
VV-3-1-01	Žák: • rozpozná (linie, tvary, objemy, barvy, objekty), porovnává je a třídí na základě zkušenosti, vjemů, zážitků a představ	Rozvíjení smyslové citlivosti • různé výtvarné techniky a postupy výtvarného vyjadřování, kresba, malba a prostorová tvorba	ČJ • seznámení s nejznámějšími ilustrátory dětských knih	
VV-3-1-02	• v tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti, uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace	• hra s barvou • experimentování s různými výrazovými prostředky a materiály	• výtvarné vyprávění na téma známé pohádky	
VV-3-1-03	• vnímá události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje	• prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, barva, objem, světlostní kvality) • uspořádání objektů do celku (velikost, výraznost, vzájemné postavení) • smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření (film, fotografie, výtvarná díla, tiskoviny, elektronická média, televize, reklama)		
VV-3-1-04	Žák: • interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření, odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností	Uplatňování subjektivity • vnímání, pozorování poznávání a pojmenování vlastností a cílů výtvarných projevů • prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností	OSV • osobnostní rozvoj kreativita	
VV-3-1-05	Žák: • na základě vlastní zkušenosti nalézá a dokomunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	Ověřování komunikačních účinků • vyjádření svého názoru a schopnost diskuse nad výtvarným dílem svým či jiných	MeV • Tvorba mediálních sdělení • Práce v realizačním týmu	

4. – 5. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
VV-5-1-01	Žák: při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření, porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)	Rozvíjení smyslové citlivosti - prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světelné a barevné kvality, textury – jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru - kresba, malba - objemové výtvarné vyjádření – plastika, socha, prostorová tvorba, instalace	OSV - kreativita VMEGS - objevujeme Evropu a svět	
VV-5-1-03	Žák: při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností	Uplatňování subjektivity - výtvarné vyjádření jako nositel obsahu, významu a sdělení - akční malba a kresba manipulace s objekty, hmatová percepce - netradiční kombinace výtvarných technik, spontánní a volná tvorba - práce s výtvarným námětem (různé přístupy) - ke zpracování jednoho tématu) Ověřování komunikačních účinků - komunikace o výtvarném zobrazení		
VV-5-1-04	nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly, uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě			
VV-5-1-05	osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření, pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky			
VV-5-1-06	porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace			
VV-5-1-07	nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil			
			MeV vnímání autora mediálních sdělení	

Obsahové, časové a organizační vymezení – 2. stupeň

Vzdělávací obsah je rozdělen na 3 tematické okruhy:

- *rozvíjení smyslové citlivosti* – prvky vizuálně obrazného vyjádření, uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu, reflexe a vztahy zrakového vnímání s ostatními smysly, smyslové účinky
- *uplatňování subjektivity* – prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností, typy vizuálně obrazných vyjádření a přístupy k nim
- *ověřování komunikačních účinků* – osobní postoj v komunikaci, komunikační obsah, proměny komunikačního obsahu

Organizace - výuka se koná většinou v kmenové učebně nebo lze využít práce v plenéru v okolí školy. Souběžně jsou do výuky zařazovány návštěvy galerie a výtvarných expozic.

Časové vymezení

Výtvarná výchova je zařazena do 6., 7. a 9. ročníku s hodinovou dotací a do 8. ročníku s dvouhodinovou časovou dotací.

Výchovné a vzdělávací strategie

- rozvíjíme u žáků tvůrčí schopnosti, učíme žáky uspořádat hodnotový žebříček v umění (**KK k učení**)
- *pomocí konkrétních ukázek pomáháme žákům poznávat rozdíly ve výtvarném vyjadřování jednotlivých umělců, uvědomovat si, že výtvarné umění patří ke kulturnímu bohatství národa* (**KK občanské**)
- *zadáváme úkoly, které umožní volbu různých postupů, vlastní práci s výtvarným materiálem* žákům umožňujeme tvořivě zadání řešit, umožňujeme experimentovat s materiály, nástroji nebo postupy, vedeme žáky k experimentu v jejich tvorbě (**KK k řešení problémů, KK pracovní**)
- *prostřednictvím pokynů či názornou demonstrací vedeme žáky ke správným způsobům užití materiálů a nástrojů při vlastní tvorbě* (**KK pracovní**)
- *předkládáme dostatečného množství příkladů pro vytváření potřeby pohybovat se v estetickém prostředí, poskytovat prostor pro osobité výtvarné projevy žáků* (**KK sociální a personální**)
- *prostřednictvím výkladů a ukázek, analýzy uměleckého díla, referátů, internetu, návštěv výstav apod. seznamujeme žáky s historií a vývojem výtvarné kultury* (**KK občanské, KK sociální a personální, KK digitální**)
- umožňujeme diskutovat ve skupině o výtvarném umění, respektovat vlastní práci a práci druhých (**KK komunikativní**)
- umožňujeme žákům účastnit se výtvarných soutěží, projektů využívajících lidových tradic a zvyků (**KK občanské, KK pracovní**)
- *zařazujeme skupinovou práci při společných projektech – objektová tvorba, vytváření tematických řad atd.* (**KK komunikativní, KK pracovní, KK sociální a personální**)

6.–9. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
VV-9-1-01 VV-9-1-02 VV-9-1-03	Žák: • vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů, uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků, variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků • zaznamenává vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie • zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích, k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médií – počítačová grafika, fotografie, animace, video	I. ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI <i>Prvky vizuálně obrazného vyjádření</i> - linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura <i>Uspořádání objektů do celků</i> – objem, prostor, pohyb a čas <i>Reflexe a vztahy zrakového vnímání ke vnímání ostatními smysly</i> - mimovizuální podněty ve vlastní tvorbě <i>Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření</i> - umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama	OSV • kreativita • rozvoj schopností poznávání MeV • tvorba mediálních sdělení ČJ • knižní ilustrace M • geometrie, osová souměrnost,	
VV-9-1-04 VV-9-1-05	Žák: • vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření a porovnává účinky již • rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku	II. UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY <i>Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností</i> - pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční malba, kresba <i>Typy vizuálně obrazných vyjádření</i> - hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, socha, plastika, komiks	PŘ • flóra a fauna kolem nás D • jednotlivá historická období HV • barevná hudba, malujeme hudbu	

6.–9. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
		<i>Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením - vnímání, motivace, reflexe a vědomé uplatnění při tvůrčích činnostech</i>	TV • vnímání svéhotěla INF • počítačová tvorba	
VV-9-1-06	Žák: • interpreтуje umělecká, vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti, vychází při tom ze svých znalostí, historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	III. OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ <i>Osobní postoj v komunikaci – utváření, důvody odlišných interpretací</i> <i>Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – utváření, obhajoba a prezentace ve veřejném prostoru</i>		
VV-9-1-08	• ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření	<i>Proměny komunikačního obsahu – záměr tvorby, souvislosti</i>		

5.8 Člověk a zdraví

5.8.1 Tělesná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Tělesná výchova vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. V souladu s vývojovými předpoklady a individuálními zvláštnostmi si žáci nacházejí prostor k osvojování nových pohybových dovedností, k ovládnutí a využívání různého sportovního náčiní a nářadí, k seznámení s návody pro pohybovou prevenci či korekci jednostranného zatížení nebo zdravotního oslabení, stejně jako pro zdravý rozvoj tělesné zdatnosti a výkonnosti. Tělesná výchova umožňuje žákům poznat vlastní pohybové možnosti a přednosti i zdravotní a pohybová omezení, rozumět jim, respektovat je u sebe i jiných a aktivně je využívat nebo cíleně ovlivňovat. Vede proto žáky od spontánního pohybu k řízené pohybové činnosti a zpět, k vlastní pravidelné seberealizaci v oblíbeném sportu nebo jiné pohybové aktivitě. V tělesné výchově je velmi důležité motivační hodnocení žáků, které vychází ze somatotypu žáka a je postaveno na posuzování osobních výkonů každého jednotlivce a jejich zlepšování – bez paušálního porovnávání žáků podle výkonových norem (tabulky, grafy aj.), které neberou v úvahu růstové a genetické předpoklady a aktuální zdravotní stav žáků. Do 5. ročníku probíhá výuka koedukovaně.

Obsahové, časové a organizační vymezení – 1. stupeň

Vzdělávací obsah je rozdělen na 3 tematické okruhy:

- *činnosti ovlivňující zdraví* - význam pohybu pro zdraví, příprava organismu, zdravotně zaměřené činnosti, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu, hygiena při TV, bezpečnost při pohybových činnostech
- *činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností* - pohybové hry, základy gymnastiky, rytmické a kondiční formy cvičení pro děti, průpravné úpoly, základy atletiky, základy sportovních her, turistika a pobyt v přírodě, plavání, další pohybové činnosti
- *činnosti podporující pohybové učení* - komunikace v TV, organizace při TV, zásady jednání a chování, pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností, měření a posuzování pohybových dovedností, zdroje informací o pohybových činnostech

Organizace - žáci s přihlédnutím k určité sportovní aktivitě cvičí v tělocvičně, na hřišti, na fotbalovém hřišti, ve volné přírodě nebo v plaveckém bazénu. V prvním až čtvrtém ročníku je do výuky zařazena pravidelná plavecká výuka, která probíhá v prvním pololetí školního roku. V úvodu hodiny všichni absolvují nástup, rozcvičku a dále se věnují v hlavní části hodiny danému typu sportování. Ke konci dochází k závěrečnému zklidnění – relaxaci a ke zhodnocení hodiny. Žáci cvičí ve vhodném sportovním oblečení a obuvi. Učitel v hodinách využívá různé metody a formy práce. Spolu s dětmi používá veškeré dostupné náčiní a nářadí.

Časové vymezení

Tělesná výchova je zařazena do všech ročníků prvního stupně s dvouhodinovou dotací. Hodina je vyučována jako dvouhodinová.

Výchovné a vzdělávací strategie

- *zařazujeme do výuky práci s nářadím a náčiním, tím učíme žáky správně užívat jednotlivé tělocvičné nářadí a náčiní při vykonávání příslušných cviků (KK pracovní)*

- zařazujeme do výuky různé pohybové hry a kolektivní sporty, při nichž se žáci učí vzájemně spolupracovat a komunikovat nejen prostřednictvím slov, ale také pohybu (**KK komunikativní, KK sociální a personální, KK k učení**)
- *prostřednictvím stanovených pravidel i vlastního příkladu učitele vedeme žáky k uplatňování hlavních zásad hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech i v běžném životě, prostřednictvím výkladu a demonstrace učíme poskytnout první, nezbytnou pomoc při úrazu (KK k učení, KK pracovní)*
- *umožňujeme žákům účastnit se různých sportovních soutěží, vedeme žáky k jednání ve stylu fair play (KK komunikativní, KK sociální a personální)*
- *budujeme v žácích pozitivní postoj ke sportu a tělovýchově vůbec, vedeme je k dodržování hygieny při tělesných aktivitách, k poskytnutí první pomoci při sportovních úrazech lehčího charakteru (KK občanské)*
- *vedeme žáky, aby prostřednictvím IT byli schopni vyhledat důležité informace o známých osobnostech sportu, správné výživě atd. (KK digitální)*

1.–3. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
TV-3-1-01 TV-3-1-04	Žák: • spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti • uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy	Činnosti ovlivňující zdraví • příprava ke sportovnímu výkonu (rozcvičení, protahovací a uvolňovací cviky) • cvičení během dne • správné držení těla a správné dýchání • rozvoj forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti a koordinace pohybu • hygiena při TV (vhodné oblečení, obutí) • bezpečnost při pohybových hrách • první pomoc při drobných poraněních, přivolání pomoci	EV • lidské aktivity a problémy životního prostředí	
TV-3-1-02 TV-3-1-03	Žák: • zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení • spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	Činnosti ovlivňující úroveň pohybových schopností • pohybové hry s různým zaměřením • základy gymnastiky (průpravná cvičení, svalové uvolnění, napětí celého těla, kotoul vpřed, stoj na lopatkách, průprava a skoky prosté snožmo odrazem z můstku a trampolínky, výskok do vzporu dřepmo na sníženou švédskou bednu) • cvičení s náčiním a na nářadí • rytmické cvičení pro děti s hudbou • průpravné úpoly	OSV • Morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti	

1.–3. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
		• základy atletiky (průpravná cvičení pro ovlivňování rychlosti, vytrvalosti, odrazové síly a obratnosti, rychlý běh 20 – 60 m, vytrvalostní běh do 10 min, základy nízkého a polovysokého startu, skok do dálky z místa a s rozběhem, hod míčkem) • základy sportovních her (vybíjená, kopaná, manipulace s míčem – držení, přihrávka obouruč, jednoruč, nohou, chytání míče) • turistika a pobyt v přírodě • plavání (základní plavecká výuka)	OSV • kreativita • Psychohygiena	
TV-3-1-05	Žák: • reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	Činnosti podporující pohybové učení • základní pojmy spojené s osvojovanými činnostmi, cvičebními prostory a vybavením • smluvené povely, signály, znamení a gesta, zásady jednání a chování (fair play)	OSV • sociální rozvoj, komunikace • kooperace, kompetice • mezilidské vztahy	

4.–5. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipřed. vztahy, projekty	Poznámka
TV-5-1-01 TV-5-1-02 TV-5-1-04	Žák: • podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli pro zlepšení úrovně své zdatnosti • zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením • uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci při úrazu spolužáka	Činnosti ovlivňující zdraví • různé funkce pohybu ve zdravém životním stylu • vhodné a nevhodné prostředí pro TV a sport • vhodné a nevhodné pohybové aktivity • bezpečný pohyb a chování i v méně známých prostorech (bazén) • škodlivý vliv kouření, pití alkoholu a používání drog na zdraví a pohybovou výkonnost • ošetření větších poranění, přivolání lékaře	EV • lidské aktivity a problémy životního prostředí	
TV-5-1-03 TV-5-1-05	Žák: • zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her • jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti	Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností • pohybové hry (variace her jednoho druhu, využití přírodního prostředí) • průpravná, kondiční, koordinační, kompenzační, relaxační, vyrovnávací a tvořivá cvičení • základy gymnastiky (průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na náradí odpovídající velikosti a hmotnosti, základní pomoc při cvičení) • cvičení s náčiním a na náradí • rytmické cvičení s hudbou	OSV • kreativita • psychohygiena	

4.–5. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipřed. vztahy, projekty	Poznámka
TV-5-1-11 TV-5-1-12	Žák: • adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady základní plavecké dovednosti • zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti	• průpravné úpoly • základy atletiky (průpravná cvičení pro ovlivňování rychlosti, vytrvalosti, odrazové síly a obratnosti, běžecká abeceda, rychlý běh 60 m, vytrvalý běh do 1000 m, běh v terénu do 15 min, nízký start z bloků, polo-vysoký start, skok daleký z rozběhu, skok vysoký, hod míčkem) • základy sportovních her (přehazovaná, vybíjená, fotbal, manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, základní organizace utkání) • turistika a pobyt v přírodě • plavání (základní plavecká výuka, prvky sebezáchrany a bezpečnosti)	OSV • Morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti EV • vztah člověka k prostředí	
TV-5-1-06	Žák: • jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví	Činnosti podporující pohybové učení • základní pojmy spojené s novými činnostmi a prostředím • základní zdroje informací o TV a sportu (časopisy, knihy, televize, rozhlas, internet)		

4.–5. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipřed. vztahy, projekty	Poznámka
TV-5-1-07	• užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení	• organizace některých soutěží a činností, rozhodování	OSV • sociální rozvoj – mezilidské vztahy • komunikace • kooperace a kompetice	
TV-5-1-08	• zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy	• sledování základních výkonů a jejich záznam		
TV-5-1-09	• změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky	• ekologické chování při TV a sportu		
TV-5-1-10	• orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace	• základní údržba náčiní a částí sportovišť • olympijské ideály a symboly		

Obsahové, časové a organizační vymezení – 2. stupeň

Vzdělávací obsah je rozdělen na 3 tematické okruhy:

- *činnosti ovlivňující zdraví* - význam pohybu pro zdraví, zdravotně orientovaná zdatnost, prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí, hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech
- *činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností* - pohybové hry, gymnastika, estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem, úpoly, atletika, sportovní hry, turistika a pobyt v přírodě, plavání, lyžování, snowboarding, bruslení, další pohybové činnosti
- *činnosti podporující pohybové učení* - komunikace v TV, organizace při TV, historie a současnost sportu, pravidla osvojovaných pohybových činností, zásady jednání a chování, měření a posuzování pohybových dovedností

Organizace - Žáci s přihlédnutím k určité sportovní aktivitě cvičí v tělocvičně, na hřišti, na fotbalovém hřišti, ve volné přírodě nebo v plaveckém bazénu. V úvodu hodiny všichni absolvují nástup, rozcvičku a dále se věnují v hlavní části hodiny danému typu sportování. Ke konci dochází k závěrečnému zklidnění – relaxaci a ke zhodnocení hodiny. Žáci cvičí ve vhodném sportovním oblečení a obuvi. Učitel v hodinách využívá různé metody a formy práce. Spolu s dětmi používá veškeré dostupné náčiní a nářadí.

Časové vymezení

Tělesná výchova je zařazena do všech ročníků druhého stupně s dvouhodinovou dotací. Od 6. ročníku probíhá výuka odděleně. V 7. – 9. ročníku je zařazen do výuky dle zájmu a dispozic školy lyžařský výcvik, či další kurzy dle možnosti školy.

Výchovné a vzdělávací strategie

- *zařazujeme do výuky práci s nářadím a náčiním, tím učíme žáky správně užívat jednotlivé tělocvičné nářadí a náčiní při vykonávání příslušných cviků (KK pracovní)*
- *zařazujeme do výuky různé pohybové hry a kolektivní sporty, při nichž se žáci učí vzájemně spolupracovat a komunikovat nejen prostřednictvím slov, ale také pohybu (KK komunikativní, KK sociální a personální, KK k učení)*
- *prostřednictvím stanovených pravidel i vlastního příkladu učitele vedeme žáky k uplatňování hlavních zásad hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech i v běžném životě, prostřednictvím výkladu a demonstrace učíme poskytnout první, nezbytnou pomoc při úrazu (KK k učení, KK pracovní)*
- *umožňujeme žákům účastnit se různých sportovních soutěží, vedeme žáky k jednání ve stylu fair play (KK komunikativní, KK sociální a personální)*
- *budujeme v žácích pozitivní postoj ke sportu a tělovýchově vůbec, vedeme je k dodržování hygieny při tělesných aktivitách, k poskytnutí první pomoci při sportovních úrazech lehčího charakteru (KK občanské)*
- *vedeme žáky, aby prostřednictvím IT byli schopni vyhledat důležité informace o známých osobnostech sportu, správné výživě atd. (KK digitální)*

6.–7.ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipřed. vztahy, projekty	Poznámka
TV-9-1-01	Žák: - aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem - usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program - samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností - odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší - uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	Činnosti ovlivňující zdraví - význam pohybu pro zdraví (rekreační a výkonnostní sport) - zdravotně orientovaná zdatnost - prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí (průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační cvičení) - hygiena při TV (vhodné oblečení, obutí) - bezpečnost při pohybových činnostech - první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách	OSV - osobnostní rozvoj - rozvoj schopností poznávání - seberegulace a sebeorganizace - psychohygiena - kreativita	
TV-9-1-02				
TV-9-1-03				
TV-9-1-04				
TV-9-1-05				
TV-9-2-01	Žák: - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, v soutěži, při rekreačních činnostech - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností pohybové hry štafetové, zábavné, soutěživé - netradiční pohybové hry gymnastika (akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí) estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmičným doprovodem úpoly základy sebeobrany	OSV - sociální rozvoj – mezilidské vztahy - komunikace	
TV-9-2-02				

6.–7.ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipřed. vztahy, projekty	Poznámka
		• atletika rychlý běh, vytrvalý běh na dráze a v terénu, základy překážkového běhu, skok do dálky nebo výšky, hod míčkem, granátem, vrh koulí • sportovní hry (herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel basketbal, fotbal, florbal) • turistika a pobyt v přírodě • Rozšiřující učivo (dle podmínek školy) plavání, bruslení, lyžování	PŘ • stavba lidského těla HV • cvičení s hudbou	
TV-9-3-01 TV-9-3-02 TV-9-3-03 TV-9-3-04 TV-9-3-05	Žák: • užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu • naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky (čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu) • dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji • rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora • sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí	Činnosti podporující pohybové učení • komunikace v TV názvosloví, smluvené povely, gesta, signály, značky, vzájemná komunikace a spolupráce • sledování měřených výkonů a jejich záznam • základní údržba náčiní a částí sportovišť • historie a současnost sportu • pravidla osvojovaných pohybových činností • zásady jednání a chování	EV • lidské aktivity a problémy životního prostředí	

8.–9. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipřed. vztahy, projekty	Poznámka
TV-9-1-01	Žák: aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem	Činnosti ovlivňující zdraví - význam pohybu pro zdraví (rekreační a výkonnostní sport) - zdravotně orientovaná zdatnost - prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí (průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační cvičení) - hygiena při TV (vhodné oblečení, obutí) - bezpečnost při pohybových činnostech - první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách	OSV - osobnostní rozvoj - rozvoj schopností poznávání - seberegulace a sebeorganizace - kreativita - psychohygiena	
TV-9-1-02	usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program			
TV-9-1-03	samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností			
TV-9-1-04	odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší			
TV-9-1-05	uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost			
TV-9-2-01	Žák: zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, v soutěži, při rekreačních činnostech	Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností pohybové hry štafetové, soutěživé - netradiční pohybové hry gymnastika (akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí) estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem úpoly základy sebeobrany atletika rychlý běh, vytrvalý běh na dráze a v terénu, základy překážkového běhu, skok do dálky nebo výšky, hod míčkem, granátem, vrh koulí		
TV-9-2-02	posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny			

8.–9. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipřed. vztahy, projekty	Poznámka
		• sportovní hry (herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel basketbal, fotbal, florbal) • turistika a pobyt v přírodě • Rozšiřující učivo (dle podmínek školy) plavání, bruslení, lyžování	PŘ • stavba lidského těla HV • cvičení s hudbou	
TV-9-3-01 TV-9-3-02 TV-9-3-03 TV-9-3-04 TV-9-3-05 TV-9-3-06 TV-9-3-07	Žák: • užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu • naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky (čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu) • dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji • rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora • sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí • zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy, spolurozhoduje osvojované hry a soutěže • zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	Činnosti podporující pohybové učení • komunikace v TV názvosloví, smluvené povely, gesta, signály, značky, vzájemná komunikace a spolupráce • sledování měřených výkonů a jejich záznam • základní údržba náčiní a částí sportovišť • historie a současnost sportu • pravidla osvojovaných pohybových činností • zásady jednání a chování	OSV • sociální rozvoj – mezilidské vztahy • komunikace EV • lidské aktivity a problémy životního prostředí	

5.9 Člověk a svět práce

5.9.1 Pracovní činnosti

Charakteristika vyučovacího předmětu

Hlavním cílem vzdělávacího předmětu Pracovní činnosti, který vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce, je osvojení základních pracovních dovedností a návyků, které žáci využijí ve svém osobním životě. Žáci se učí organizovat a plánovat práci, učí se vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů. Jsou vedeni k uplatňování tvořivosti při tvorbě vlastních nápadů a k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku, chápou práci a pracovní činnosti jako příležitost k seberealizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení. Vybaví žáky znalostmi souvisejícími s jejich budoucím uplatněním ve světě práce. Při všech činnostech jsou vedeni k dodržování bezpečnosti a hygieny při práci.

Obsahové, časové a organizační vymezení – 1. stupeň

Vzdělávací obsah je rozdělen na 4 tematické okruhy:

- *práce s drobným materiálem* – vlastnosti materiálu, pracovní pomůcky a nástroje, jednoduché pracovní operace a postupy, lidové zvyky, tradice, řemesla
- *konstrukční činnosti* – stavebnice, sestavování modelů, práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem
- *pěstivelské práce* – základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě, pěstování pokojových rostlin
- *příprava pokrmů* – základní vybavení kuchyně, výběr, nákup a skladování potravin, jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování

Organizace – výuka probíhá většinou v kmenových třídách nebo na školním pozemku. Žáci pracují ve vhodném oblečení a obuvi. Učitel v hodinách využívá různé metody a formy práce. Spolu s dětmi používá veškeré dostupné nářadí.

Časové vymezení

Člověk a svět práce je zařazen do všech ročníků prvního stupně s hodinovou dotací.

Výchovné a vzdělávací strategie

- vedeme žáky k plánování činností při práci s technickými materiály, IT technikou, předkládáme dostatečného množství příkladů pro pochopení technické dokumentace jednoduchých zařízení, učíme žáky poznávat vlastnosti materiálů a surovin a jejich použitelnost, poznávat výhody pořizování náčrtu při nejrůznějších činnostech **(KK k učení, KK digitální)**
- podporujeme žáky, aby se nenechali odradit případným nezdarem, předkládáme dostatečného množství příkladů nutnosti být schopen prakticky používat osvojené poznatky pro uplatnění na trhu práce, seznamujeme žáky s možnostmi poradenství v oblasti volby dalšího studia, profesní orientace, vytváříme prostor pro zodpovědné rozhodování o vlastní profesní orientaci **(KK k řešení problémů)**
- zajímáme se o žákovy názory u postupu práce, vedeme k účinné komunikaci při práci, seznamujeme s přesným významem pojmů se vztahem k práci s technickými materiály **(KK komunikativní)**
- vyžadujeme dodržování pravidel slušného chování, dílenského řádu, seznamujeme žáky se způsoby ochrany vlastního zdraví při práci a zdraví svých spolužáků, otevíráme prostor pro pochopení různých činností člověka na životní prostředí a spoluzodpovědnosti za jeho ochranu, umožníme tvořivý přístup žáků k plnění zadaných témat **(KK občanské)**
- umožňujeme spolupráci ve dvojicích a v malé skupině, pozitivně ovlivňujeme kvalitu společné práce, sledujeme úspěšnost žáků a oceňujeme zlepšení jejich zručnosti, zadáváme náročnější práce talentovanějším a zručnějším žákům, uplatňujeme individuální přístup k žákům podle jejich schopností **(KK sociální a personální)**
- zabezpečujeme vhodné materiály, nástroje, vybavení a vhodné pracovní podmínky **(KK pracovní)**
- vedeme k uvědomělému, správnému a bezpečnému používání všech používaných nástrojů materiálů, činíme podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření žáků **(KK pracovní)**

1.–3. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
ČSP-3-1-01 ČSP-3-1-02	Žák: - vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů - pracuje podle slovního návodu a předlohy	Práce s drobným materiálem - vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.) - pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití - jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce - lidové zvyky, tradice, řemesla	MuV - lidské vztahy - Multikulturalita OSV - kreativita	
ČSP-3-2-01	Žák: zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	Konstrukční činnosti - stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů - práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem		
ČSP-3-3-01 ČSP-3-3-02	Žák: - provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování - pečuje o nenáročné rostliny	Pěstitelské práce - základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo - pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.) - pěstování pokojových rostlin - rostliny jedovaté, rostliny drogy, alergie	EV vztah člověka k životnímu prostředí	
ČSP-3-4-01 ČSP-3-4-02	Žák: - připraví tabuli pro jednoduché stolování - chová se vhodně při stolování	Příprava pokrmů - základní vybavení kuchyně - výběr, nákup a skladování potravin - jednoduchá úpravu stolu, pravidla správného stolování - technika v kuchyni – historie a význam		

4.–5. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
ČSP-5-1-01	Žák: - vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu - využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic - volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu - udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	Práce s drobným materiálem - vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.) - pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití - jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce - lidové zvyky, tradice, řemesla	EV - vztah člověka k prostředí MuV - lidské vztahy - multikulturalita OSV - kreativita	
ČSP-5-1-02				
ČSP-5-1-03				
ČSP-5-1-04				
ČSP-5-2-01	Žák: - provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž - pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	Konstrukční činnosti - stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů - práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem		
ČSP-5-2-02				
ČSP-5-2-03				
ČSP-5-3-01	Žák: - provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování - ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny	Pěstitelské práce - základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo - pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.) - pěstování pokojových rostlin - rostliny jedovaté, rostliny drogy, alergie		
ČSP-5-3-02				

4.–5. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
ČSP-5-3-03 ČSP-5-3-04	• volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní • dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu			
ČSP-5-4-01 ČSP-5-4-02 ČSP-5-4-03 ČSP-5-4-04	Žák: • orientuje se v základním vybavení kuchyně • připraví samostatně jednoduchý pokrm • dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování • udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni	Příprava pokrmů • základní vybavení kuchyně • výběr, nákup a skladování potravin • jednoduchá úpravu stolu, pravidla správného stolování • technika v kuchyni – historie a význam		

Obsahové, časové a organizační vymezení – 2. stupeň

Vzdělávací obsah je rozdělen na 8 tematických okruhů:

- *Práce s technickými materiály* – vlastnosti materiálu, užití v praxi (dřevo, kov, plasty, kompozity), pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro opracování, jednoduché pracovní operace, organizace práce, technické náčrty a výkresy, úloha techniky v životě člověka
- *Design a konstruování* – stavebnice (konstrukční, elektrotechnické, elektronické), sestavování modelů, montáž a demontáž
- *Pěstitelské práce, chovatelství* – základní podmínky pro pěstování, zelenina, okrasné rostliny, ovocné rostliny, chovatelství
- *Provoz a údržba domácnosti* – finance, provoz a údržba domácnosti, elektrotechnika v domácnosti
- *Příprava pokrmů* – kuchyně, potraviny, příprava pokrmů, úprava stolu a stolování
- *Práce s laboratorní technikou* – základní laboratorní postupy a metody, laboratorní přístroje, zařízení a pomůcky
- *Využití digitálních technologií* – digitální technika, digitální technologie, počítačové programy pro zpracování hlasových a grafických informací, mobilní služby
- *Svět práce* – trh práce, volba profesní orientace, možnosti vzdělávání, zaměstnání, podnikání

Organizace – z okruhů, které nabízí Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání, jsme si vybrali následující: Práce s technickými materiály; Design a konstruování; Pěstitelské práce, chovatelství; Provoz a údržba domácnosti; Příprava pokrmů a Svět práce. Výuka probíhá v kmenové třídě, případně ve školních dílnách, v areálu školy, ve cvičné kuchyňce a v případě exkursí do podniků mimo areál školy.

Časové vymezení

Pracovní činnosti jsou zařazeny do 6., 7. a 9. ročníku s hodinovou dotací.

Výchovné a vzdělávací strategie

- *vedeme žáky k plánování činností při práci s technickými materiály, IT technikou, předkládáme dostatečného množství příkladů pro pochopení technické dokumentace jednoduchých zařízení, učíme žáky poznávat vlastnosti materiálů a surovin a jejich použitelnost, poznávat výhody pořizování náčrtu při nejrůznějších činnostech (KK k učení, KK digitální)*
- *podporujeme žáky, aby se nenechali odradit případným nezdarem, předkládáme dostatečného množství příkladů nutnosti být schopen prakticky používat osvojené poznatky pro uplatnění na trhu práce, seznamujeme žáky s možnostmi poradenství v oblasti volby dalšího studia, profesní orientace, vytváříme prostor pro zodpovědné rozhodování o vlastní profesní orientaci (KK k řešení problémů)*
- *zajímáme se o žákovy názory u postupu práce, vedeme k účinné komunikaci při práci, seznamujeme s přesným významem pojmů se vztahem k práci s technickými materiály (KK komunikativní)*
- *vyžadujeme dodržování pravidel slušného chování, dílenského řádu, seznamujeme žáky se způsoby ochrany vlastního zdraví při práci a zdraví svých spolužáků, otevíráme prostor pro pochopení různých činností člověka na životní prostředí a spoluzodpovědnosti za jeho ochranu, umožníme tvořivý přístup žáků k plnění zadaných témat (KK občanské)*
- *umožňujeme spolupráci ve dvojicích a v malé skupině, pozitivně ovlivňujeme kvalitu společné práce, sledujeme úspěšnost žáků a oceňujeme zlepšení jejich zručnosti, zadáváme náročnější práce talentovanějším a zručnějším žákům, uplatňujeme individuální přístup k žákům podle jejich schopností (KK sociální a personální)*
- *zabezpečujeme vhodné materiály, nástroje, vybavení a vhodné pracovní podmínky*
- *vedeme k uvědomělému, správnému a bezpečnému používání všech používaných nástrojů a materiálů, činíme podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření žáků (KK pracovní)*

6. – 7. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
ČSP-9-1-01 ČSP-9-1-02 ČSP-9-1-03 ČSP-9-1-04 ČSP-9-1-05	Žák: • provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň • řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí • organizuje a plánuje svoji pracovní činnost • užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku • dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím, poskytne první pomoc při úrazu	Práce s technickými materiály • vlastnosti materiálu • užití v praxi (dřevo, kov, plasty, kompozity) • pracovní pomůcky • nářadí a nástroje pro ruční opracování • jednoduché pracovní operace a postupy • organizace práce • technické náčrtý a výkresy • úloha techniky v životě člověka	OSV • osobnostní rozvoj • kreativita • rozvoj schopností poznávání	
ČSP-9-2-01 ČSP-9-2-02 ČSP-9-2-03 ČSP-9-2-04	Žák: • sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model • navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří a porovná jejich funkčnost, nosnost, stabilitu • provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení • dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu	Design a konstruování • stavebnice (konstrukční, elektrotechnické, elektronické) • sestavování modelů • tvorba konstrukčních prvků • montáž a demontáž • návod • předloha • náčrt • plán • schéma • jednoduchý program	MuV • lidské vztahy	

6. - 7. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
ČSP-9-3-01 ČSP-9-3-02 ČSP-9-3-03 ČSP-9-3-04 ČSP-9-3-05	Žák: • volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin • pěstuje a využívá květiny pro výzdobu • používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu • prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty • dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty	Pěstitelské práce, chovatelství • základní podmínky pro pěstování • zelenina (osivo, sadba) • okrasné rostliny • ovocné rostliny • léčivé rostliny, koření • chov zvířat v domácnosti, podmínky chovu, hygiena a bezpečnost chovu	Z • typy a druhy půdy EV • vztah člověka a prostředí PŘ • biologie rostlin a živočichů • rostliny jako drogy VKOZ • péče o vlastní zdraví, drogy, alergie	
ČSP-9-5-01 ČSP-9-5-02 ČSP-9-5-03 ČSP-9-5-04	Žák: • používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče • připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy • dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti • dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni	Příprava pokrmů • kuchyně • základní vybavení, bezpečnost a hygiena provozu • potraviny výběr, nákup, skladování, sestavování jídelníčku • příprava pokrmů úprava za studena, základní způsoby tepelné úpravy • úprava stolu a stolování	OSV • osobnostní rozvoj sebepoznání a sebekontrola VKOZ • zásady zdravé výživy	

9. ročník

Číslo výstupu	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty	Poznámka
ČSP-9-8-01 ČSP-9-8-02 ČSP-9-8-03 ČSP-9-8-04	Žák: - orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí - posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravě - využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání - prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce	Svět práce - trh práce (povolání lidí, druhy pracovišť, pracovních prostředků a objektů, požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní) - volba profesní orientace (sebepoznávání, osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti) - možnosti vzdělávání (náplň studijních a učebních oborů, přijímací řízení) - zaměstnání - podnikání	OSV morální rozvoj hodnoty, postoje, praktická etika MuV - lidské vztahy	
ČSP-9-4-01 ČSP-9-4-02 ČSP-9-4-03 ČSP-9-4-04	Žák: - provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví - ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů - správně zachází s pomůckami, nástroji, náradím a zařízením včetně údržby, provádí drobnou domácí údržbu - dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu elektrinou	Provoz a údržba domácnosti provozu a údržba domácnosti úklid domácnosti, postupy a prostředky, údržba oděvů a textilií, spotřebiče v domácnosti elektrotechnika v domácnosti elektrické spotřebiče, elektronika, sdělovací - prostředky, funkce, ovládání a užití, ochrana, údržba finance rozpočet, příjmy, výdaje, platby, úspory	OSV - komunikace - kreativita - seberegulace a sebeorganizace	

6. Hodnocení

6.1 Obecné zásady a pravidla hodnocení a sebehodnocení žáků

Pravidla pro hodnocení žáků a klasifikační řád vycházejí ze zákona č.561/2004 Sb., školského zákona a vyhlášky č.48/2005 Sb., o základním vzdělávání.

Cílem a základem každého hodnocení je poskytnout žákovi zpětnou vazbu, to znamená – co se naučil, zvládnul, v čem se zlepšil, v čem chybuje a jak má postupovat dále. Hodnocení by mělo vést k pozitivnímu vyjádření a mělo by být pro žáky motivující. Důležité je uplatňovat přiměřenou náročnost a pedagogický takt. Soustředíme se na individuální pokrok každého žáka, nesmí docházet ke srovnávání žáků se spolužáky a rozdělování na úspěšné a neúspěšné.

Hodnocení by mělo být:

- jednoznačné
- srozumitelné
- srovnatelné s předem stanovenými kritérii
- věcné
- všestranné

Hodnocení vychází z posouzení míry dosažení očekávaných výstupů, formulovaných v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu. Hodnocení je pedagogicky zdůvodněné, odborně správné a doložitelné.

Pro celkové hodnocení používáme klasifikaci, pouze na žádost rodičů a doporučení PPP se u žáků se SVP používá slovní hodnocení. U průběžného hodnocení používáme různé formy: klasifikace, bodové hodnocení, slovní hodnocení, sebehodnocení žáků.

Žáci jsou cíleně vedeni k sebehodnocení a k sebekontrolě, s chybou a nedostatkem se dále pracuje. Obecná pravidla pro hodnocení jsou součástí ŠVP ZV, podrobněji je hodnocení rozpracováno v Pravidlech pro hodnocení a klasifikaci žáků naší školy, která je k dispozici u vedení školy.

6.2 Základní kritéria hodnocení, formy a metody ověřování vědomostí a dovedností

Kritéria hodnocení

- zvládnutí výstupů jednotlivých vyučovacích předmětů v rámci individuálních možností dítěte
- schopnost řešit problémové situace
- úroveň komunikačních dovedností
- schopnost vykonávat činnosti smysluplně a řešit předpokládané problémy tvůrčím způsobem
- změny v chování, postojích a dovednostech
- míra zodpovědnosti a tolerance, kterou žák pociťuje

Formy a metody ověřování vědomostí a dovedností žáků

- písemné práce, slohové práce, testy, diktáty, cvičení...
- ústní zkoušení a mluvený projev
- zpracování referátů a prací k danému tématu
- úprava sešitů, samostatné aktivity a domácí úkoly
- modelové a problémové úkoly, kvízy, křížovky, rébusy
- výroba pomůcek, modelů, laboratorní práce

- projektové a skupinové práce
- soustavné diagnostické pozorování žáka
- týdenní školy v přírodě
- vědomostní a dovednostní srovnávací testy

Základní pravidla hodnocení prospěchu klasifikací

Prospěch žáka v jednotlivých vyučovacích předmětech je klasifikován stupni:

- 1 - výborný
- 2 - chvalitebný
- 3 - dobrý
- 4 - dostatečný
- 5 – nedostatečný

Známka z hodnocení vědomostí nezahrnuje hodnocení chování žáka.

Do klasifikace se promítá hodnocení úrovně dosažených vědomostí, dovedností, postup práce s informacemi, úroveň komunikace a tvořivost žáka. Hodnocení musí probíhat průběžně v celém časovém období a výsledná známka je stanovena na základě dostatečného množství různých podkladů. V případě zhoršení prospěchu je nutno ihned písemně informovat rodiče a s nimi daný problém prokonzultovat. Klasifikuje se vždy jen dostatečně probrané a procvičené učivo. Všechny písemné práce, testy, diktáty jsou vždy včas předem oznámeny žákům, aby žáci měli dostatek času se na ně připravit. V den, kdy se píše kontrolní písemná práce, nemůže probíhat další písemná práce. Žák má právo si své případné neúspěšné hodnocení plně opravit – z téže látky a po dohodě s vyučujícím. Vyučující dbá, aby písemné práce žáků byly náležitě uchovány. Rodiče mají právo vidět každou písemnou práci žáka či diktát.

6.3. Způsoby hodnocení pro 1. a 2. stupeň

Kritéria klasifikace a základní kritéria slovního hodnocení jsou stanovena zvlášť pro předměty teoretického, praktického a výchovného zaměření.

Předměty teoretického zaměření (jazykové, společenskovední, přírodovědné, matematika)

Při klasifikaci výsledků v těchto vyučovacích předmětech vychází vyučující z požadavku učebních osnov a standardu základního vzdělání.

Při klasifikaci sleduje zejména:

- ucelenost, přesnost a trvalost osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic, zákonitostí a vztahů,
- kvalitu a rozsah získaných dovedností vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti,
- schopnost uplatňovat osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení společenských a přírodních jevů a zákonitostí,
- kvalitu myšlení, především jeho logiku, samostatnost a tvořivost,
- aktivitu v přístupu k činnostem, zájem o ně a vztah k nim,
- přesnost, výstižnost a odbornou i jazykovou správnost ústního a písemného projevu,
- kvalitu výsledků činností,
- osvojení účinných metod samostatného studia.

Stupeň 1 (výborný)

Žák samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení úkolů. Myslí logicky správně. Ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně a přesně, chápe vztahy mezi nimi a smysluplně propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný, výstižný, účinně se zapojuje do diskuze. Je schopen samostatně studovat vhodné texty, řešit problémy a obhajovat svá rozhodnutí. Plně respektuje demokratické principy, uvědoměle a aktivně pracuje v týmu, jeho působení je velmi přínosné. Dokáže se přizpůsobit všem formám vyučování. Je vždy schopen sebekontroly, sebehodnocení a hodnocení ostatních členů. Dokáže pracovat s informací a samostatně studovat vhodné texty – učit se. Dokáže pracovat s chybou – detekce a její korekce.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák s menšími podněty učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně, chápe vztahy mezi nimi a s menšími chybami propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků je zpravidla bez podstatných nedostatků. Zapojuje se do diskuze. Je schopen s menší pomocí studovat vhodné texty, řešit problémy a obhajovat svá rozhodnutí. Dokáže se učit s malou dopomocí. Při práci s informacemi má drobné problémy, zvláště v jejich zpracování a uplatnění. Respektuje demokratické principy, v podstatě uvědoměle a aktivně pracuje pro tým, jeho působení je přínosné. Je většinou schopen sebehodnocení a hodnocení ostatních členů.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák se v uplatňování osvojovaných poznatků a dovedností dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů podle podnětů učitele. Má nepodstatné mezery v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí, s většími chybami propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, neoriginální, v jeho logice se vyskytují chyby. Má problémy si zorganizovat vlastní práci, je méně samostatný, pilný. Jeho projev je často ovlivněn okolím. Částečně se zapojuje do diskuze. Je schopen studovat podle návodu učitele. Občas nerespektuje demokratické principy, v týmu pracuje ne příliš aktivně, jeho působení je přínosné v menší míře. Při práci s informacemi má častější problémy, nejen při jejich získávání, ale zvláště v jejich zpracování a uplatnění. Je schopen sebehodnocení a hodnocení ostatních členů.

Stupeň 4 (dostatečný)

U žáka se v uplatňování osvojených poznatků a dovedností vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný, málo pohotový. Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků závažné mezery, chybně propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti, málo se zapojuje do diskuze. Závažné chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti, není schopen si zorganizovat vlastní práci. Demokratické principy respektuje jen občas, práce v týmu se pouze účastní, jeho působení není příliš přínosné. Při práci s informacemi má zásadní problémy, často informace nedovede zpracovat. Sebehodnocení a hodnocení ostatních členů je schopen málokdy.

Stupeň 5 (nedostatečný)

U žáka se v uplatňování osvojených vědomostí a dovedností vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Žák si požadované poznatky neosvojil, nesmyslně propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Neprojevuje samostatnost v myšlení, pílí, jeho snaha je minimální nebo krátkodobá. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti, i výstižnosti, nezapojuje se do diskuze. Chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Vůbec nerespektuje demokratické principy, nepracuje pro tým. Svou činností narušuje spolupráci, jeho působení není pro tým přínosné. Nedovede pracovat s informacemi, ani je vyhledávat. Nedovede se samostatně učit. Správného sebehodnocení a hodnocení ostatních členů není schopen.

Předměty praktického zaměření

Při klasifikaci sleduje zejména:

- vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem,
- osvojení praktických dovedností a návyků, zvládnutí účelných způsobů práce,
- využití získaných teoretických vědomostí v praktických činnostech,
- aktivitu, samostatnost, tvořivost, iniciativu v praktických činnostech,
- kvalitu výsledků činností,
- organizaci vlastní práce a pracoviště, udržování pořádku na pracovišti,
- dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a péče o životní prostředí,
- hospodárné využívání surovin, materiálů, energie, překonávání překážek v práci,
- obsluhu a údržbu laboratorních zařízení a pomůcek, nástrojů, nářadí a měřidel.

Stupeň 1 (výborný)

Žák soustavně projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Pohotově, samostatně a tvořivě využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává pohotově, samostatně uplatňuje získané dovednosti a návyky. Bezpečně ovládá postupy a způsoby práce; dopouští se jen menších chyb, výsledky jeho práce jsou bez závažnějších nedostatků. Účelně si organizuje vlastní práci, udržuje pracoviště v pořádku. Uvědoměle dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a aktivně se stará o životní prostředí. Hospodárně využívá suroviny, materiál, energii. Vzorně obsluhuje a udržuje laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, nářadí a měřidla. Aktivně překonává vyskytující se překážky.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Samostatně, ale méně tvořivě a s menší jistotou využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává samostatně, v postupech a způsobech práce se nevyskytují podstatné chyby. Výsledky jeho práce mají drobné nedostatky. Účelně si organizuje vlastní práci, pracoviště udržuje v pořádku. Uvědoměle udržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a stará se o životní prostředí. Při hospodárném využívání surovin, materiálů a energie se dopouští malých chyb. Laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, nářadí a měřidla obsluhuje a udržuje s drobnými nedostatky. Překážky v práci překonává s občasnou pomocí učitele.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák projevuje vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem s menšími výkyvy. Za pomoci učitele uplatňuje získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech se dopouští chyb a při postupech a způsobech práce potřebuje občasnou pomoc učitele. Výsledky práce mají nedostatky. Vlastní práci organizuje méně účelně, udržuje pracoviště v pořádku. Dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a v malé míře přispívá k tvorbě a ochraně životního prostředí. Na podněty učitele je schopen hospodárně využívat suroviny, materiály a energii. K údržbě laboratorních zařízení, přístrojů, nářadí a měřidel musí být částečně podněcován. Překážky v práci překonává jen s častou pomocí učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák pracuje bez zájmu a vztahu k práci, k pracovnímu kolektivu a praktickým činnostem. Získané teoretické poznatky dovede využít při praktické činnosti jen za soustavné pomoci učitele.

V praktických činnostech, dovednostech a návycích se dopouští větších chyb. Při volbě postupů a způsobů práce potřebuje soustavnou pomoc učitele. Ve výsledcích práce má závažné nedostatky. Práci dovede organizovat za soustavné pomoci učitele, méně dbá o pořádek na pracovišti. Méně dbá na dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a ochraně životního prostředí. Porušuje zásady hospodárnosti využívání surovin, materiálů a energie. V obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů, nářadí a měřidel se dopouští závažných nedostatků. Překážky v práci překonává jen s pomocí učitele.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák neprojevuje zájem o práci a vztah k ní, ani k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Nedokáže ani s pomocí učitele uplatnit získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech, dovednostech a návycích má podstatné nedostatky. Nedokáže postupovat při práci ani s pomocí učitele. Výsledky jeho práce jsou nedokončené, neúplné, nepřesné, nedosahují předepsané ukazatele. Práci na pracovišti si nedokáže zorganizovat, nedbá na pořádek na pracovišti. Neovládá předpisy o ochraně zdraví při práci a nedbá na ochranu životního prostředí. Nevyužívá hospodárně surovin, materiálů a energie. V obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů a nářadí, nástrojů a měřidel se dopouští závažných nedostatků.

Předměty výchovného zaměření

Při klasifikaci se v souladu s požadavky ŠVP hodnotí:

- stupeň tvořivosti a samostatnosti projevu,
- osvojení potřebných vědomostí, zkušeností, činností a jejich tvořivá aplikace,
- poznání zákonitostí daných činností a jejich uplatňování ve vlastní činnosti,
- kvalita projevu,
- vztah žáka k činnostem a zájem o ně,
- estetické vnímání, přístup k uměleckému dílu a k estetice ostatní společnosti,
- v tělesné výchově s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu žáka všeobecná tělesná zdatnost,
- výkonnost a jeho péče o vlastní zdraví a kladný přístup.

Stupeň 1 (výborný)

Žák je v činnostech velmi aktivní. Pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně, podle požadavků osnov je rozvíjí v individuálních a kolektivních projevech. Jeho projev je esteticky působivý, originální, procítěný, v hudební, branné a tělesné výchově přesný. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě. Má výrazně aktivní zájem o umění, estetiku, brannost a tělesnou kulturu a projevuje k nim aktivní vztah. Úspěšně rozvíjí svůj estetický vkus, tělesnou zdatnost.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák je v činnostech aktivní, tvořivý, převážně samostatný na základě využívání svých osobních předpokladů, které úspěšně rozvíjí v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je esteticky působivý a má jen menší nedostatky z hlediska požadavků osnov. Žák tvořivě aplikuje osvojené vědomosti, dovednosti a návyky v nových úkolech. Má aktivní zájem o umění, o estetiku, brannost a tělesnou zdatnost. Rozvíjí si v požadované míře estetický vkus, brannost a tělesnou zdatnost.

Stupeň 3 (dobry)

Žák je v činnostech méně aktivní, tvořivý, samostatný a pohotový. Nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb. Jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele. Nemá dostatečný aktivní zájem o umění, estetiku, brannost a tělesnou kulturu. Nerozvíjí v požadované míře svůj estetický vkus, brannost a tělesnou zdatnost.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák je v činnostech málo aktivní a tvořivý. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé. Úkoly řeší s častými chybami. Vědomosti a dovednosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele. Projevuje velmi malou snahu a zájem o činnosti, nerozvíjí dostatečně svůj estetický vkus, brannost a tělesnou zdatnost.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Jeho projev je povětšinou chybný a nemá estetickou hodnotu. Minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o práci a nevyvíjí úsilí rozvíjet svůj estetický vkus, brannost a tělesnou zdatnost.

6.4 Kritéria hodnocení žáků se specifickými vzdělávacími potřebami

Hodnocení se řídí vyhláškou č.48/2005 Sb., o základním vzdělávání. Ve škole mohou být integrovaní žáci se specifickými vzdělávacími potřebami a s příznými podpůrnými opatřeními. Při hodnocení a klasifikaci vychází učitel z doporučení a závěrů PPP a hodnocení je vždy zcela individuální. Žák je hodnocen s ohledem na své možnosti a schopnosti, je posuzován jeho individuální pokrok. Žáci integrovaní na základě doporučení PPP nebo jiného SPC jsou vzděláváni i hodnoceni na základě plnění Individuálního vzdělávacího plánu. Na žádost rodičů mohou být žáci hodnoceni slovně.

Při slovním hodnocení se uvádí:

a) ovládnutí učiva předepsaného osnovami

- ovládá bezpečně
- ovládá
- podstatně ovládá
- ovládá se značnými mezerami
- neovládá

b) úroveň myšlení

- pohotové, bystré, dobře chápe souvislosti
- uvažuje celkem samostatně
- menší samostatnost v myšlení
- nesamostatné myšlení
- odpovídá nesprávně i na návodné otázky

c) úroveň vyjadřování

- výstižní, poměrně přesné
- celkem výstižné
- nedostatečně přesné
- vyjadřuje se s obtížemi
- nesprávné odpovědi i na návodné otázky

d) úroveň aplikace vědomostí

- spolehlivě, uvědoměle užívá vědomostí a dovedností
- dovede používat vědomosti a dovednosti, dopouští se drobných chyb
- s pomocí učitele řeší úlohy, překonává obtíže a odstraňuje chyby, jichž se dopouští
- dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává
- praktické úkoly nedokáže plnit ani s pomocí učitele

e) píle a zájem o učení

- aktivní, učí se svědomitě a se zájmem
- učí se svědomitě
- k učení a k práci nepotřebuje mnoho podnětů
- malý zájem o učení, potřebuje stálé podněty
- pomoc a pobízení k učení jsou neúčinné

6.5 Kritéria hodnocení chování

1) Ředitel školy může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu jiné osoby žákovi po projednání v pedagogické radě udělit pochvalu ředitele školy nebo jiné ocenění za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo za dlouhodobou úspěšnou práci.

2) Třídní učitel může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících žákovi po projednání s ředitelem školy udělit pochvalu třídního učitele nebo jiné ocenění za výrazný projev školní iniciativy nebo za déletrvající úspěšnou práci.

3) Kterýkoliv pedagogický pracovník školy může udělit žákovi pochvalu např. za projev školní iniciativy, za úspěšnou práci či za vzornou reprezentaci školy, a to i pokud není organizátorem (příslušné aktivity, při níž žák školu reprezentoval) škola a pedagogický pracovník usoudí, že k efektivní reprezentaci došlo.

4) Při porušení ustanovení školního řádu žákem lze podle závažnosti tohoto porušení žákovi uložit:

- napomenutí třídního učitele
- důtka třídního učitele
- důtka ředitele školy.

5) Ředitel školy nebo třídní učitel neprodleně oznámí udělení pochvaly a jiného ocenění nebo uložení napomenutí nebo důtky a jeho důvody prokazatelným způsobem žákovi a jeho zákonnému zástupci.

6) U závažných porušení pravidel a povinností stanovených tímto školním řádem lze žákovi v souladu s výše stanovenými pravidly pro hodnocení (klasifikaci) chování žáka udělit důtku ředitele školy nebo snížit známku z chování na vysvědčení až o dva stupně. O ředitelské důtce či snížení známky z chování rozhoduje ředitel školy po projednání chování žáka v pedagogické radě.

Za závažné porušení školního řádu se považuje např.:

- a) hrubé slovní a úmyslné fyzické útoky žáka vůči pracovníkům školy, spolužákům, či jiné osobě
- b) pokud se žák dopustí jakékoliv krádeže ve škole i na mimoškolních akcích

- c) pokud žák pokřikuje z oken školy, zejména na osoby procházející kolem
- d) pokud se žák dopustí ve škole či na mimoškolních akcích podvodu
- e) pokud se žák dopustí vandalismu, užívání, donášení, držení, distribuce a propagace návykových látek, včetně alkoholických nápojů a kouření
- f) přinášení, držení, distribuce a propagace věcí, které by mohly ohrozit zdraví, způsobit úraz nebo ohrozit mravní výchovu.

7) V případě neomluvených hodin, následují postihy dle sankčního řádu

8) Třídní učitel neprodleně oznámí řediteli školy uložení důtky třídního učitele.

Pro udělení výchovného opatření není podmínkou dodržení poslušnosti z bodu 4.

6.6 Kritéria hodnocení a klasifikace na vysvědčení

Zásady pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace

1. Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni:

- a) **prospěl(a) s vyznamenáním**
- b) **prospěl(a)**
- c) **neprospěl(a)**
- d) **nehodnocen(a)**

2. Žák je hodnocen stupněm

- a) **prospěl(a) s vyznamenáním**, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2 – chvalitebný (nebo odpovídajícím slovním hodnocením), průměr stupňů prospěchu (nebo odpovídající slovní hodnocení) ze všech povinných vyučovacích předmětů stanovených školním vzdělávacím programem není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré (nebo odpovídajícím slovním hodnocením),
- b) **prospěl(a)**, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 – nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením,
- c) **neprospěl(a)**, je-li v některém z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 – nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením.
- d) **nehodnocen(a)**, není-li možné žáka hodnotit z některého z povinných předmětů stanovených ŠVP na konci prvního pololetí.

Při klasifikaci chování žáka na vysvědčení se používá stupnice 1 – velmi dobré

2 - uspokojivé

3 – neuspokojivé

(Na prvním stupni se použije pro zápis stupně hodnocení číslice, na druhém stupni slovní označení stupně hodnocení.)

1 - Žák přijímá a dodržuje pravidla stanovená školním řádem. Projevuje kladný vztah k ostatním lidem a chová se k nim podle zásad slušného chování. Aktivně přispívá k utváření příjemného pracovního prostředí. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle.

2 - Chování žáka je v podstatě v souladu s pravidly stanovenými ve školním řádu. Dopustí se závažnějšího porušení školního řádu nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Žák se nechová k ostatním lidem vždy podle zásad slušného chování, ve škole nepřispívá aktivně k utváření příjemného pracovního prostředí ani působení a snaží se své chyby napravit.

3 - Chování žáka je v rozporu s pravidly chování stanovenými ve školním řádu a v rozporu s pravidly slušného chování. Žák záměrně narušuje pracovní prostředí a mezilidské vztahy. Dopustí se takového závažného provinění, že je jím vážně ohrožena výchova ostatních žáků. Žák se nesnaží své chyby napravit a není přístupný výchovnému působení. Stupeň závažnosti porušení školního řádu může stanovit v konkrétních případech ředitel školy či jím pověřený pedagogický pracovník, případně s přihlédnutím ke stanovisku pedagogické rady.

Vysvědčení v pololetí a na konci školního roku obsahuje:

1. Úřední údaje o žákovi a škole.
2. Hodnocení žáka ve škole klasifikujeme známkou, která obsahuje jednak míru shody chování žáka se školním řádem, ale i píli, školní docházku, případně další podstatná fakta. V případě nutnosti je možno rozepsat podrobně slovním hodnocením.
3. Část pro klasifikaci hodnotíme známkou nebo je v rubrice příslušného předmětu napsáno „hodnocen slovně“, „osvobozen“, týká se jak předmětů povinných, tak povinně volitelných.
4. Část pro slovní hodnocení může být stručně a výstižně doplněno slovním hodnocením, které je v předchozí části vyjádřeno známkou.
5. Část pro hodnocení speciálních zájmů, schopností, talentu, (zájmové kroužky, pochvaly, účast a soutěžích).
6. Část konstatující, zda žák postupuje do vyššího ročníku.

Po ukončení příslušného ročníku žák postupuje do vyššího ročníku. Je-li žák na konci 2. pololetí nehodnocen, či neprospěl nejvýše ze dvou povinných předmětů, a dosud na daném stupni ZŠ neopakoval ročník, pak koná opravnou zkoušku. Nevykoná-li žák opravnou zkoušku úspěšně, nebo se ke zkoušce nedostaví, neprospěl a opakuje ročník.

Standardy pro základní vzdělávání

(příloha ke str. 15)

- Anglický jazyk

<https://digifolio.rvp.cz/artefact/file/download.php?file=67487&view=9832>

- Český jazyk a literatura:

<https://digifolio.rvp.cz/artefact/file/download.php?file=67488&view=9832>

- Matematika a její aplikace:

<https://digifolio.rvp.cz/artefact/file/download.php?file=67490&view=9832>

- Německý jazyk:

<https://digifolio.rvp.cz/artefact/file/download.php?file=67491&view=9832>